PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W EŁKU

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU EŁCKIEGO

za rok 2025

Opracowali: Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Ełku

Pod kierunkiem: Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ełku

EŁK 2026

Spis treści:

1.	**Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2025 r.**	1
2.	**Epidemiologia**	2
3.	**Higiena Komunalna**	15
4.	**Higiena Żywności, Żywienia i PU**	20
5.	**Higiena Pracy**	29
6.	**Higiena Dzieci i Młodzieży**	41
7.	**Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny**	48
8.	**Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna**	53

Szanowni Państwo

Przedstawiam Państwu ocenę stanu sanitarnego i sytuację epidemiologiczną powiatu ełckiego za rok 2025. Raport został opracowany na podstawie kompleksowej analizy działań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ełku i dostarcza rzetelnej wiedzy na temat warunków sanitarnych nadzorowanych obiektów w powiecie ełckim, wdrożonych regulacji oraz skuteczności podjętych działań kontrolnych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna pełni kluczową rolę w ochronie zdrowia publicznego, poprzez zapobieganie i ograniczenie występowania chorób zakaźnych i zawodowych, a także poprzez prowadzenie działań mających na celu ograniczenie szkodliwości i uciążliwości środowiskowych.

Zapewnienie mieszkańcom bezpiecznego i zdrowotnego otoczenia pozostaje naszym priorytetem, a podjęte działania w 2025 roku wskazują na nasze zaangażowanie i skuteczne reagowanie na współczesne wyzwania sanitarne i epidemiologiczne.

Podobnie jak w latach ubiegłych prowadzony był systematyczny monitoring jakości wody do spożycia, bezpieczeństwa żywności i żywienia, a także nadzór nad obiektami użyteczności publicznej, chemikaliami, kosmetykami, warunkami higieny środowiska pracy, nauki i wypoczynku, jak również nad przestrzeganiem standardów sanitarno-epidemiologicznych w placówkach ochrony zdrowia.

Informacje zawarte w niniejszym opracowaniu wskazują, że stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu ełckiego jest stabilny. W niektórych obszarach mogą występować zjawiska wymagające dalszego monitorowania oraz podejmowania działań prewencyjnych i naprawczych.

Ocena stanu sanitarnego powiatu ełckiego może być wykorzystana przez władze samorządowe w podejmowaniu decyzji zmierzających do dalszej poprawy bezpieczeństwa sanitarnego mieszkańców powiatu ełckiego.

Szczegółowa analiza stanu sanitarnego powiatu została przedstawiona w dalszej części raportu.

Z wyrazami szacunku

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Ełku

mgr Mariusz Wojciech Oszmian

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ełku
ul. Toruńska 6A/1 | 19-300 Ełk
+48 87 6217750
adres e-mail: psse.elk@sanepid.gov.pl
adres e-Doręczeń: AE:PL-63005-36750-GBAFH-24

2. EPIDEMIOLOGIA

Nadzór epidemiologiczny prowadzony przez Sekcję Epidemiologii Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Ełku pozwala zaobserwować zmiany i tendencje w zachorowalności na określone choroby zakaźne, a co za tym idzie daje podstawy do podejmowania określonych działań zapobiegawczych, w tym szczepień ochronnych.
W 2025 r. Sekcja Epidemiologii w Ełku kontynuowała nadzór nad chorobami zakaźnymi – koordynowała działania związane z zapobieganiem oraz zwalczaniem chorób zakaźnych, zakażeń oraz zatruć u ludzi. Monitorowano sytuację epidemiologiczną w powiecie poprzez rejestrację i analizę zachorowań na choroby zakaźne, kontrolę realizacji Programu Szczepień Ochronnych oraz nadzór nad warunkami higieniczno- sanitarnymi w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.
Przedstawiona poniżej ocena sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych oparta jest na analizie danych zgromadzonych w 2025 roku, z uwzględnieniem wieloletnich trendów zapadalności wybranych jednostek chorobowych.
Realizując te zadania w roku 2025 pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Ełku przeprowadzili 2252 wywiady epidemiologiczne z osobami chorymi, zakażonymi lub podejrzanymi o chorobę zakaźną lub zakażenie.

2.1 SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA WYBRANYCH CHORÓB ZAKAŹNYCH

ZACHOROWANIA NA CHOROBY ZAKAŹNE

Tabela nr 1. Liczba zachorowań w powiecie ełckim w latach 2022-2025

Lp.	Jednostka chorobowa	2022	2023	2024	2025
1.	Salmonellozy – zatrucia pokarmowe	3	23	3	14
2.	Salmonellozy – inne zakażenia pozajelitowe (posocznica)	-	1	1	2
3.	Biegunka i zakażenie żołądkowo jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu - ogółem	28	37	41	42
4.	Biegunka i zakażenie żołądkowo jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2	16	10	13	13
5.	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy	132	12	49	34
6.	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy	2	21	26	16
7.	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez adenowirusy	33	3	12	12
8.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Campylobacter	-	16	18	11
9.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridioides difficile	49	33	40	38
10.	Płonica (Szkarlatyna)	18	79	88	9
11.	Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes - róża	-	4	2	2
12.	Kleszczowe zapalenie mózgu	6	10	20	12
13.	Borelioza	48	76	64	84
14.	Wirusowe zapalenie wątroby typu A	-	-	-	-
15.	Wirusowe zapalenie wątroby typu B	2	7	8	6
16.	Wirusowe zapalenie wątroby typu C	11	16	10	11
17.	Wirusowe zapalenie wątroby typu B + C	-	-	-	-
18.	Odra	-	3	-	-
19.	Ospa wietrzna	565	147	541	304
20.	Różyczka	-	-	-	-
21.	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	3	5	2	7
22.	Grypa i schorzenia grypopodobne – ogółem	2146	2330	17	10
23.	Posocznice - ogółem	2	3	-	3
24.	Zakażenia HIV	3	5	5	4
25.	Zachorowania na AIDS	-	1	-	2
26.	Choroby przenoszone drogą płciową	-	3	8	11
27.	Gruźlica	3	7	4	7
28.	Pogryzienia - ogółem	100	81	123	105
29.	w tym osoby szczepione p/ wściekliźnie	30	43	44	47
30.	COVID-19	4058	925	380	233
31.	Zakażenia wirusem RSV	-	12	129	137
32.	Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego (Test COMBO)	-	36	182	960
33.	Krztusiec	-	-	46	35

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA WYBRANYCH CHORÓB ZAKAŹNYCH WG WSKAŹNIKA ZAPADALNOŚCI

Tabela nr 2. Współczynnik zapadalności w powiecie ełckim w latach 2022-2025

Lp.	Jednostka chorobowa	2022	2023	2024	2025
1.	Salmonellozy – zatrucia pokarmowe	3,4	27,0	3,6	15,9
2.	Salmonellozy – inne zakażenia pozajelitowe	-	1,2	1,2	2,3
3.	Biegunka i zakażenie żołądkowo jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu - ogółem	31,6	43,5	48,7	47,8
4.	Biegunka i zakażenie żołądkowo jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2	18,0	11,8	15,4	14,8
5.	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy	148,8	14,1	58,2	38,7
6.	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy	2,2	24,7	30,9	18,2
7.	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez adenowirusy	37,2	3,5	14,2	13,7
8.	Inne bateryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Campylobacter	-	18,8	21,4	12,5
9.	Inne bateryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridioides difficile	55,2	38,8	47,5	43,3
10.	Płonica (Szkarlatyna)	20,3	92,9	104,5	10,2
11.	Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes - róża	-	4,7	2,4	2,3
12.	Kleszczowe zapalenie mózgu	6,8	11,8	23,7	13,7
13.	Borelioza	54,1	89,4	76,0	95,6
14.	Wirusowe zapalenie wątroby typu A	-	-	-	-
15.	Wirusowe zapalenie wątroby typu B	2,2	8,2	9,5	6,8
16.	Wirusowe zapalenie wątroby typu C	12,4	18,8	11,9	12,5
17.	Wirusowe zapalenie wątroby typu B + C	-	-	-	-
18.	Odra	-	3,5	-	-
19.	Ospa wietrzna	637,0	172,8	642,3	346,1
20.	Różyczka	-	-	-	-
21.	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	3,4	5,9	2,4	8,0
22.	Grypa i schorzenia grypopodobne– ogółem	2419,5	2739,3	20,2	11,4
23.	Posocznice - ogółem	2,3	3,5	-	3,4
24.	Zakażenia HIV	3,4	5,9	5,9	4,6
25.	Zachorowania na AIDS	-	1,2	-	2,3
26.	Choroby przenoszone drogą płciową	-	3,5	9,5	12,5
27.	Gruźlica	3,4	8,2	4,7	8,0
28.	Pogryzienia - ogółem	112,7	95,2	146,0	119,3
29.	w tym osoby szczepione p/ wściekliźnie	33,8	50,6	52,2	53,5
30.	COVID-19	4575,1	1087,5	451,2	265,3
31.	Zakażenia wirusem RSV	-	14,1	153,2	156,0
32.	Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego (Test COMBO)	-	42,3	216,1	1093,1
33.	Krztusiec	-	-	54,6	39,9

SALMONELLOZY

Wśród metod zapobiegania salmonellozie, które mają ogromny wpływ na ilość zakażeń należy wymienić: nadzór nad warunkami produkcji, transportu, przechowywania oraz sprzedaży żywności, przestrzeganie zasad higieny osobistej, odpowiednie przechowywanie i przygotowywanie żywności pochodzenia zwierzęcego, dokładne mycie warzyw i owoców, niespożywanie pokarmów pochodzących z niesprawdzonych źródeł, dezynfekcję skażonych przedmiotów, wykrywanie oraz leczenie osób zakażonych.

W 2025 roku na terenie powiatu ełckiego odnotowano 14 przypadków zachorowań na Salmonellozę, w tym 8 u dzieci i 6 u osób dorosłych. Jedenaście osób wymagało hospitalizacji.

W 2025 r zgłoszono 2 przypadki Salmonellozy pozajelitowej (posocznica), 1 przypadek u mieszkańca Ełku i 1 z terenu wiejskiego. Obie osoby wymagały hospitalizacji.

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarno-epidemiologicznego wykonano badania u nosicieli, ozdrowieńców oraz osób, które były narażone na zakażenie poprzez styczność z osobami chorymi na salmonellozę.

Wykres Nr 1. Salmonelloza w latach 2014-2025.

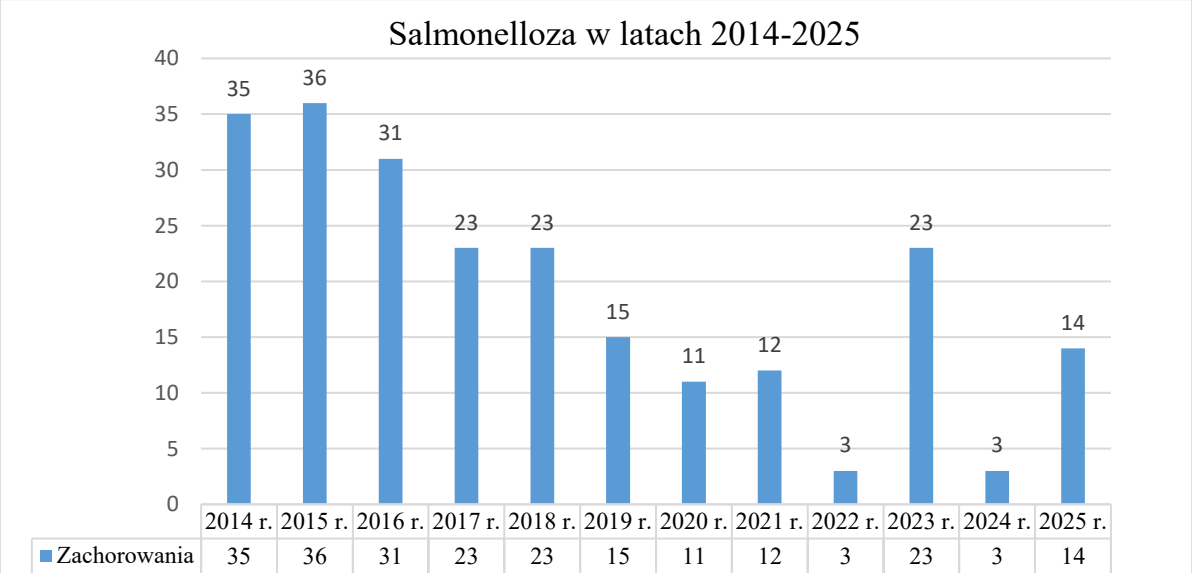

WIRUSOWE ZAKAŻENIA JELITOWE

W 2025 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ełku zgłoszono 64 zachorowania wirusowego zakażenia jelit wywołanego przez: rotawirusy - 34 przypadki, norowirusy – 16 przypadków, adenowirusy – 12 przypadków, w dwóch przypadkach nie ustalono typu wirusa. Spośród zarejestrowanych osób 16 to dzieci w wieku do 2 lat. Większość chorych wymagała hospitalizacji.

INNE BAKTERYJNE ZAKAŻENIA JELITOWE

W 2025 roku zarejestrowano 50 przypadków zachorowań na inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez;

- Clostridioides difficile – 38,
- Campylobacter – 11, w tym 5 dzieci w wieku do 14 lat,
- Nieokreślone -1

Wszystkie osoby chore wymagały hospitalizacji.
Liczba stwierdzonych zakażeń przewodu pokarmowego wywołanego przez Clostridioides difficile w 2025 roku zmniejszyła się o 2 osoby w stosunku do 2024 r. i wyniosła 38 przypadków.

Zmniejszyła się również liczba chorych na Campylobacter z 18 chorych w roku 2024 do 11 przypadków w roku 2025.

Wykres Nr 2. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridioides difficile w latach 2020-2025.

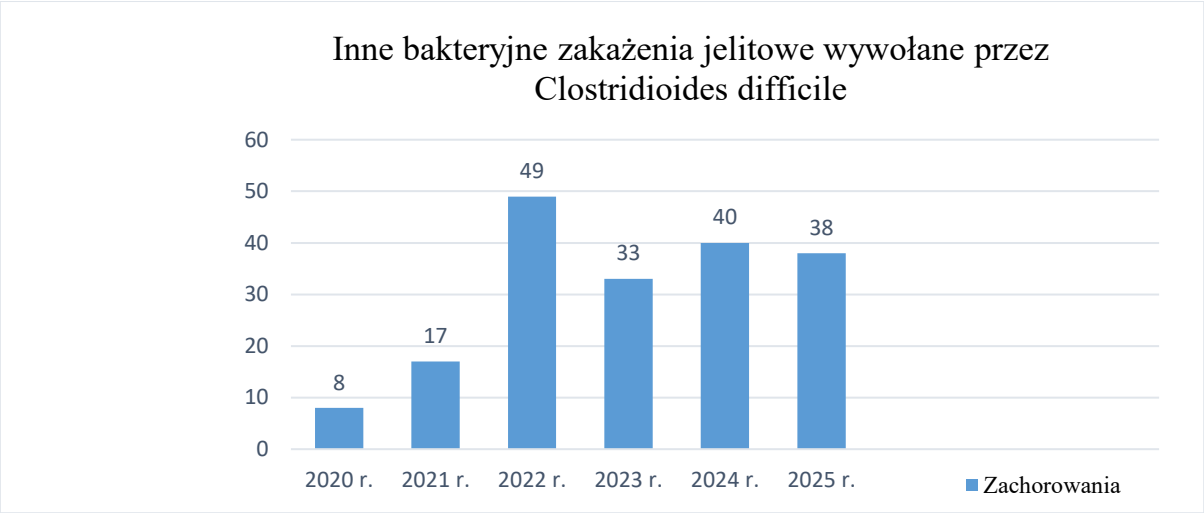

PŁONICA (SZKARLATYNA)

Szkarlatyna to choroba zakaźna, za którą odpowiadają bakterie. Zakażenie paciorkowcami (Streptococcus pyogenes), wywołującymi szkarlatynę najczęściej dotyczy dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Infekcja szerzy się drogą kropelkową, a także przez bezpośredni kontakt z wydzielinami z dróg oddechowych chorego lub jego śliną.
W roku 2025 odnotowano znaczny spadek zachorowań na szkarlatynę w porównaniu do lat 2023 i 2024. W roku sprawozdawczym zarejestrowano 9 zachorowań, z tego troje dzieci wymagało hospitalizacji.

Wykres Nr 3. Liczba zachorowań na płonicę (szkarlatynę).

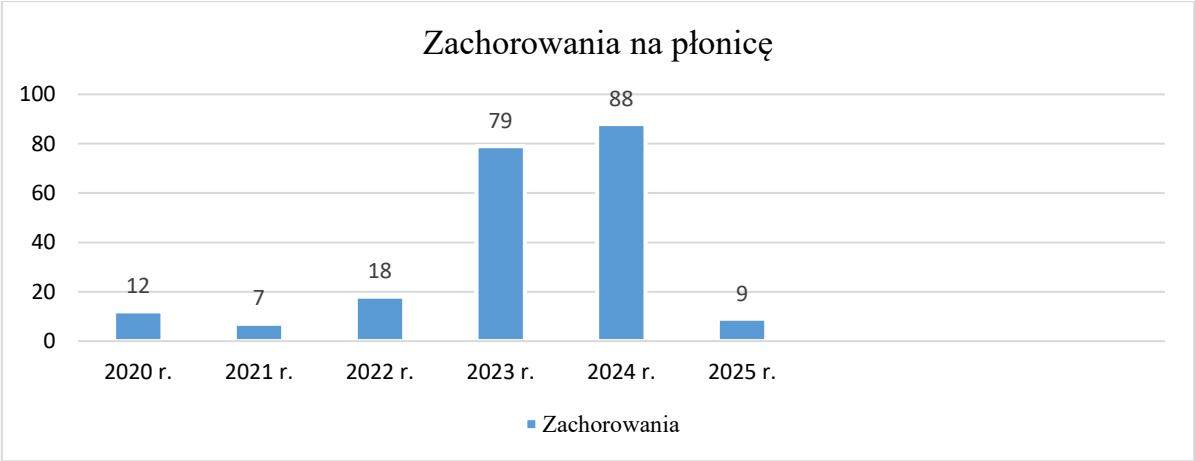

WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY TYPU B i C

Nadal zakażenia wirusem WZW B lub C ujawnianie są przypadkowo, podczas wykonywania rutynowych testów w kierunku tych patogenów (np. badania kontrolne przy hospitalizacji na oddziałach zabiegowych, badania profilaktyczne, badania dawców krwi itp.). Osoby te bardzo często nie wykazują żadnych objawów klinicznych.

Wirusowe zapalenie wątroby typu C to istotny problem epidemiologiczny, gdyż ma przeważnie wieloletni, bezobjawowy przebieg. Nieleczona choroba może prowadzić do rozwoju marskości wątroby i raka wątrobowokomórkowego, a znaczna część osób żyjących z WZW C nie zdaje sobie sprawy ze swojego stanu zdrowia. W 2025 r. zgłoszono do PSSE w Ełku 11 zachorowań wirusowego zapalenia wątroby typu C, 7 przypadków u mieszkańców Ełku i 4 z terenu wiejskiego.
W roku sprawozdawczym zarejestrowano 6 przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu B. Trzy osoby zgłoszone pochodziły z terenu miejskiego i 3 z terenu wiejskiego.
Należy podkreślić, że większość zarejestrowanych przypadków WZW typu B i WZW typu C stanowią przypadki przewlekłe.

Wykres Nr 4. Wirusowe zapalenie wątroby typu B.

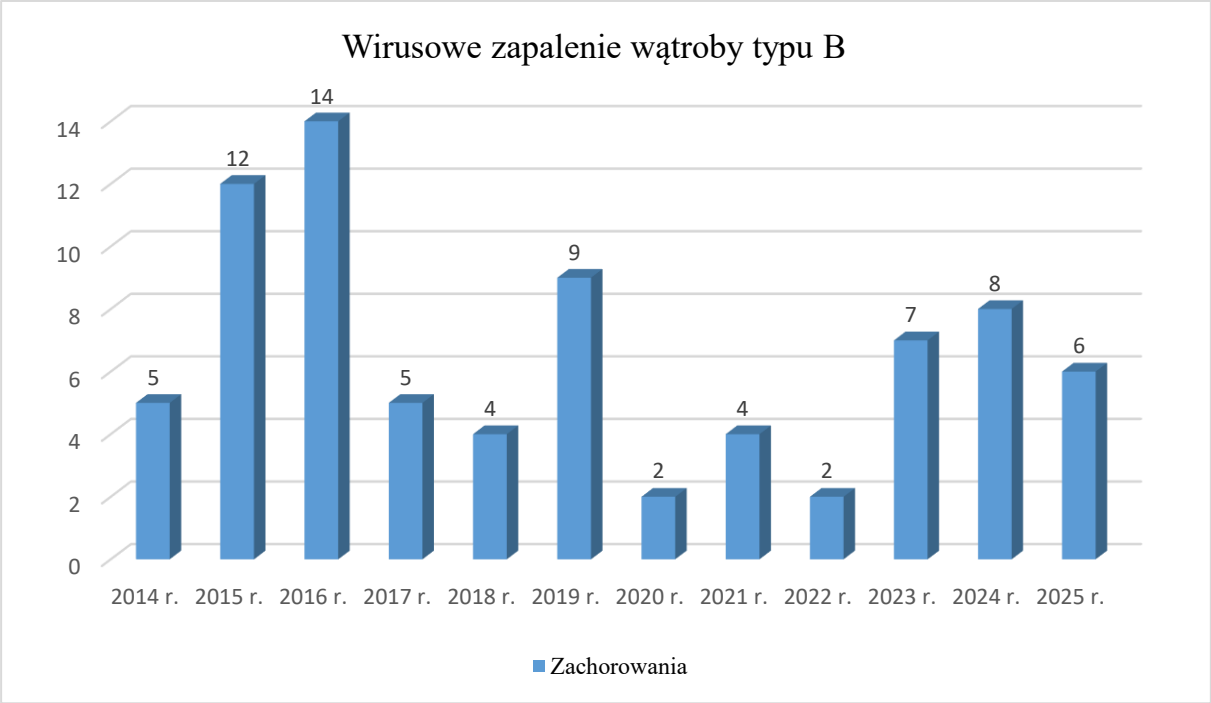

Wykres Nr 5. Wirusowe zapalenie wątroby typu C.

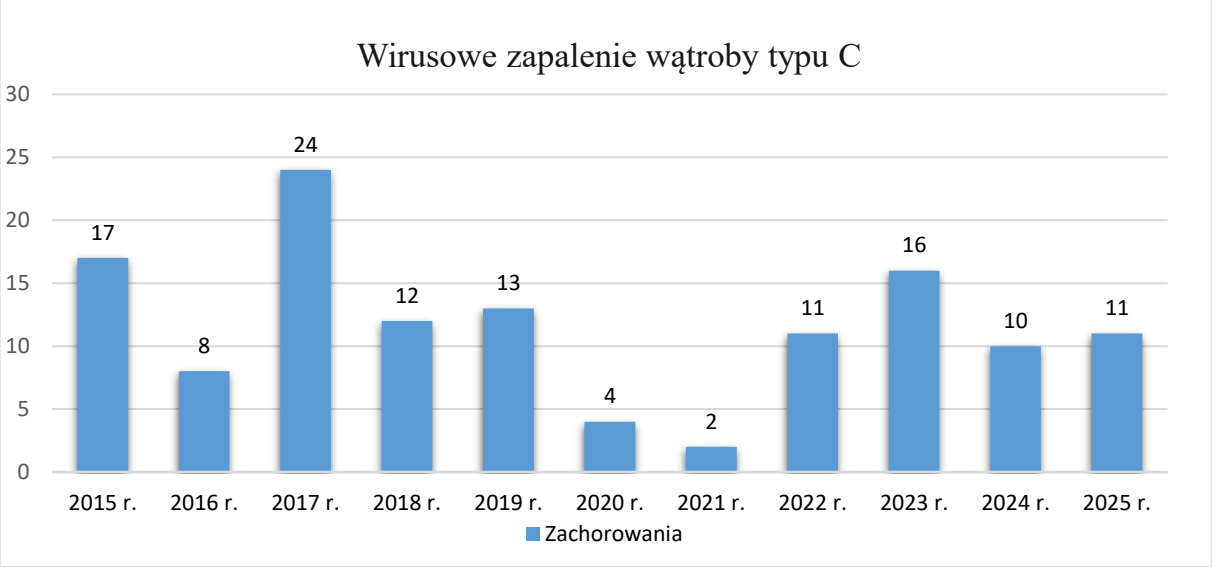

OSPA WIETRZNA

Ospa wietrzna wraz z grypą i COVID-19 to najczęściej występująca choroba zakaźna w powiecie ełckim. W 2025 r. odnotowano spadek zachorowań na ospę wietrzną z 541 w roku 2024 do 304 zachorowań w roku 2025r. . Najwięcej zachorowań na ospę wietrzną stwierdzono wśród dzieci w wieku 5 lat (61) oraz 3 lat (47). Ospę wietrzną cechuje sezonowość. Szczyt zachorowań na ospę wietrzną przypada na okres zimowy i wczesnowiosenny.

Wykres Nr 6. Zachorowania na ospę wietrzną.

ŚWINKA (NAGMINNE ZAPALENIE PRZYUSZNIC

Świnka (nagminne zapalenie przyusznic) jest ostrą wirusową chorobą zakaźną przebiegającą z gorączką i bolesnym obrzękiem gruczołów ślinowych - najczęściej przyusznych, rzadziej podżuchwowych lub podjęzykowych i nierzadko z objawami ze strony centralnego układu nerwowego. Źródłem zakażenia jest chory człowiek oraz osoby z bezobjawowym przebiegiem choroby.
W powiecie ełckim w 2025 roku odnotowano 7 przypadków zachorowań na świnkę.

KRZTUSIEC

Krztusiec jest ostrą chorobą dróg oddechowych, głównie wieku dziecięcego, wywoływaną przez bakterie Bordetella pertussis. Charakterystycznym objawem choroby jest długotrwale utrzymujący się napadowy kaszel z wydzieleniem lepkiej plwociny. Jedynym źródłem zakażenia jest chory człowiek. Zakażenie następuje drogą powietrzno- kropelkową.
W Polsce zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych szczepienia dzieci przeciwko krztuścowi są obowiązkowe. Od 15 października 2024 r. jako szczepienie zalecane obejmuje kobiety w ciąży po ukończeniu 27 do 36 tygodnia ciąży.
W 2025 r. na terenie powiatu ełckiego zarejestrowano 35 zachorowań na krztusiec, z tego cztery osoby chore wymagały hospitalizacji. Najwięcej przypadków dotyczy dzieci i młodzieży, ale choroba coraz częściej dotyka również osoby dorosłe.

BORELIOZA

W 2025 roku odnotowano 84 przypadki zachorowań na boreliozę, co stanowi niemal 23,8% wzrostu liczby zachorowań w porównaniu do roku poprzedniego. Wśród zarejestrowanych przypadków, 9 osób wymagało hospitalizacji.
Poniższy wykres przedstawia sytuację zachorowań na boreliozę w powiecie ełckim na przełomie lat 2016-2025.

Wykres Nr 7. Wykres zachorowań na boreliozę.

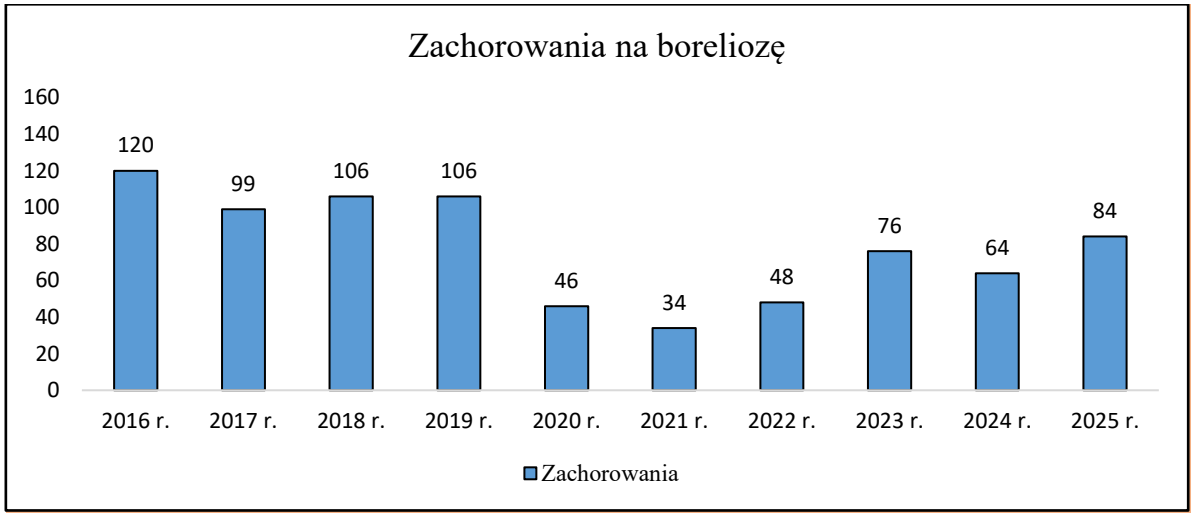

KLESZCZOWE ZAPALENIE MÓZGU

Kleszczowe zapalenie mózgu (KZM) jest wirusową chorobą ośrodkowego układu nerwowego przenoszoną przez kleszcze. Czynnikiem etiologicznym są wirusy z rodziny Flaviviridae. Wirus występuje głównie u zwierząt (gryzonie, zwierzyna leśna, ptaki wędrowne), a jego nosicielami (wektorami) są kleszcze. Do zakażenia człowieka dochodzi na skutek ukłucia przez zakażonego kleszcza lub spożycie mleka zakażonych kóz, owiec i krów.
W roku 2025 roku zarejestrowano 12 przypadków kleszczowego zapalenia mózgu, wszystkie hospitalizowano.
Najlepszą skuteczną i bezpieczną metodą zapobiegania chorobie jest szczepienie przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu. Podstawowy schemat szczepienia obejmuje podanie trzech dawek.

Wykres Nr 8. Wykres zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu.

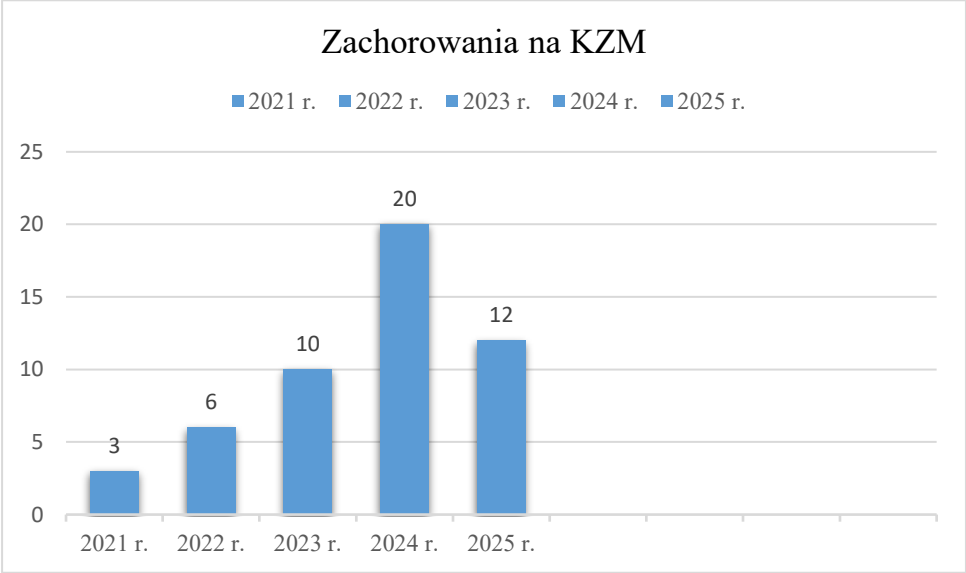

GRYPA

W związku z nowelizacją Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej na 2023 r. z dniem 7 lipca 2023 r. weszły w życie przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2023 (Dz. U. 1282), znoszące obowiązek sporządzania przez placówki medyczne sprawozdań MZ 55 „Tygodniowy, dzienny meldunek o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na grypę" oraz przesyłania ich do Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W związku z tym niniejsze dane dotyczące liczby zachorowań na grypę opierają się na sprawozdaniu MZ 56 za rok 2025.

Na terenie powiatu ełckiego odnotowano ogółem 970 przypadków zachorowań na grypę, o 778 więcej niż w 2024 r, z czego 960 przypadków grypy potwierdzono dodatnim wynikiem szybkiego testu antygenowego.

GRUŹLICA

Najczęstszym źródłem zakażenia są osoby chore na gruźlicę, w fazie prątkowania. Okres wylęgania choroby jest trudny do określenia. Bakterie po wniknięciu do organizmu zostają w większości wypadków wyeliminowane, jednakże część z nich może pozostać w stanie uśpienia w organizmie zakażonej osoby nie powodując objawów chorobowych. Na skutek aktywacji bakterii poprzez spadek odporności w wyniku np. niedożywienia, może dojść do rozprzestrzenienia się prątków gruźlicy w całym organizmie, a następnie rozwój choroby w zajętych narządach lub tkankach. Najczęstszą postacią choroby jest gruźlica płuc.
Osoby chore na gruźlicę w okresie prątkowania oraz osoby z uzasadnionym podejrzeniem o prątkowanie podlegają obowiązkowej hospitalizacji i leczeniu, natomiast osoby, które miały styczność z osobą chorą na gruźlicę płuc w okresie prątkowania podlegają obowiązkowym badaniom diagnostycznym.
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ełku rejestruje przypadki podejrzeń/zachorowań na gruźlicę oraz prowadzi nadzór epidemiologiczny nad chorymi i osobami z ich najbliższego otoczenia.
Szczegółowe dane dotyczące zgłoszonych przypadków zachorowań na gruźlicę przekazywane są do Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, który prowadzi rejestr zachorowań na gruźlicę z terenu całego województwa warmińsko-mazurskiego. W 2025 roku w powiecie ełckim odnotowano 7 nowych przypadków zachorowań na gruźlicę płuc a w roku 2024 zarejestrowano 4 zachorowania.

CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ

Ogólna liczba zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową pozostaje na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym. W roku 2025r. zarejestrowano 11 przypadków a w roku 2024 r. 8 przypadków. Wśród wszystkich zachorowań przenoszonych drogą płciową;

- 6 przypadków dotyczyło kiły,
- 4 przypadki rzeżączki i
- 1 przypadek innych chorób przenoszonych drogą płciową wywołanych przez Chlamydie.

ZAKAŻENIA WIRUSEM HIV I ZACHOROWANIA NA AIDS

W 2025 roku Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologicznej w Ełku zarejestrowała 4 przypadki nowo wykrytych zakażeń HIV. Trzy z tych osób mieszkają na terenie miasta Ełk, 1 na terenie wiejskim. Spośród zgłoszonych osób 1 wymagała hospitalizacji.

W 2025 roku zarejestrowano 2 przypadki zachorowań na AIDS z terenu powiatu ełckiego.

ZGONY Z POWODU ZAKAŻEŃ I CHORÓB ZAKAŹNYCH

W 2025 roku odnotowano 4 zgony, 2 z powodu choroby wywołanej przez zakażenie wirusem HIV, 1 zgon z powodu gruźlicy płuc potwierdzonej mikroskopowym badaniem plwociny oraz 1 zgon z powodu zakażenia COVID-19.

POKĄSANIA ORAZ NARAŻENIE NA WŚCIEKLIZNĘ

W 2025 roku nie odnotowano ani jednego przypadku wścieklizny u zwierząt na terenie powiatu ełckiego i podobnie jak w latach poprzednich, nie zarejestrowano zachorowań na wściekliznę u ludzi.

W 2025 r. zgłoszono 105 przypadków pokąsań. Poradnie chorób zakaźnych zakwalifikowały 47 osób do szczepień przeciw wściekliźnie. Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Ełku poddał obserwacji 58 zwierząt - obserwacje dały wynik ujemny.

Poniższy wykres przedstawia różnicę pogryzień i osób szczepionych przeciwko wściekliźnie na przełomie lat 2020-2025.

Wykres Nr 9. Wykres pogryzień w stosunku do osób szczepionych p/wściekliźnie.

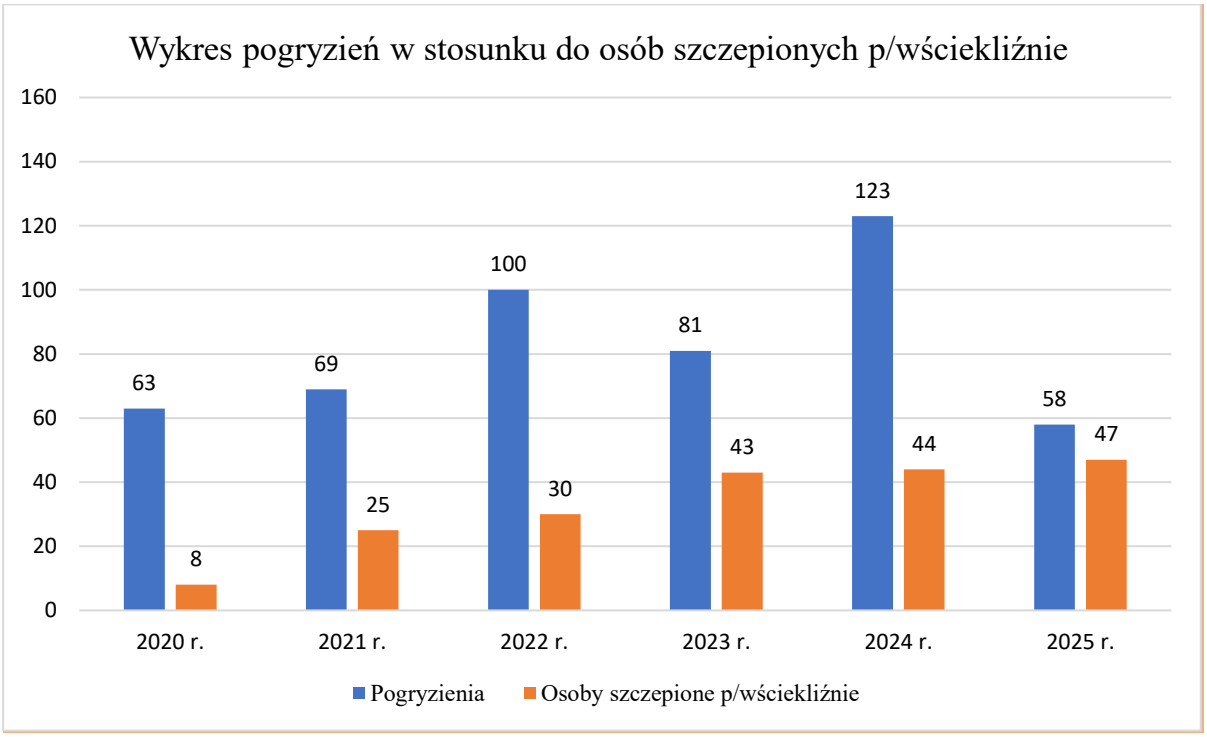

COVID-19

W 2025 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ełku zgłoszono 233 przypadki zachorowań wywołanych wirusem SARS-CoV-2, przy czym 2 osoby wymagały hospitalizacji. Jak widać na załączonym niżej wykresie z roku na rok na terenie powiatu ełckiego obserwujemy znaczny spadek zachorowań na COVID-19.

Wykres Nr 10. Wykres zachorowań na COVID-19.

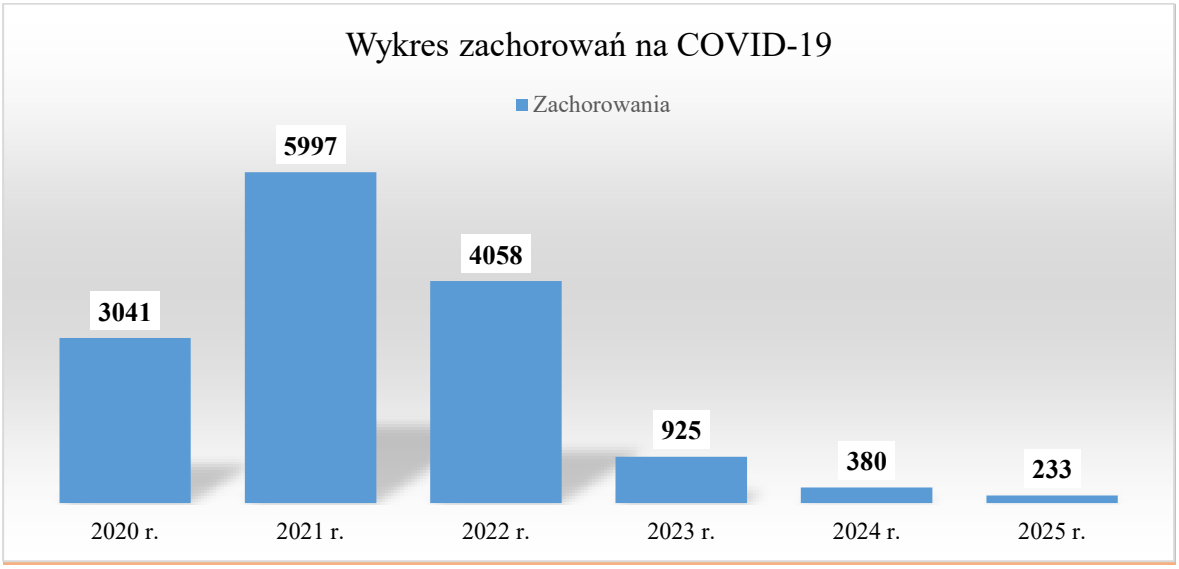

ZAKAŻENIA WIRUSEM RSV

Zakażenia RSV mają charakter sezonowy. W Polsce i w innych krajach klimatu umiarkowanego sezon zakażeń trwa zwykle od jesieni do wiosny. Szczyt zachorowań występuje najczęściej w styczniu i lutym.

Obecnie obserwuje się, że sezon zachorowań zaczyna się wcześniej. Do zakażenia dochodzi głównie drogą kropelkową (przez kaszel, kichanie).
W 2025 roku na terenie powiatu ełckiego odnotowano 137 zachorowań wirusem RSV, w tym 78 dzieci w wieku do 2 lat potwierdzonych wynikiem szybkiego testu antygenowego. Dla porównania w 2024 r. zarejestrowano 129 przypadków zachorowań.

Wykres Nr 11. Wykres zakażeń wirusem RSV.

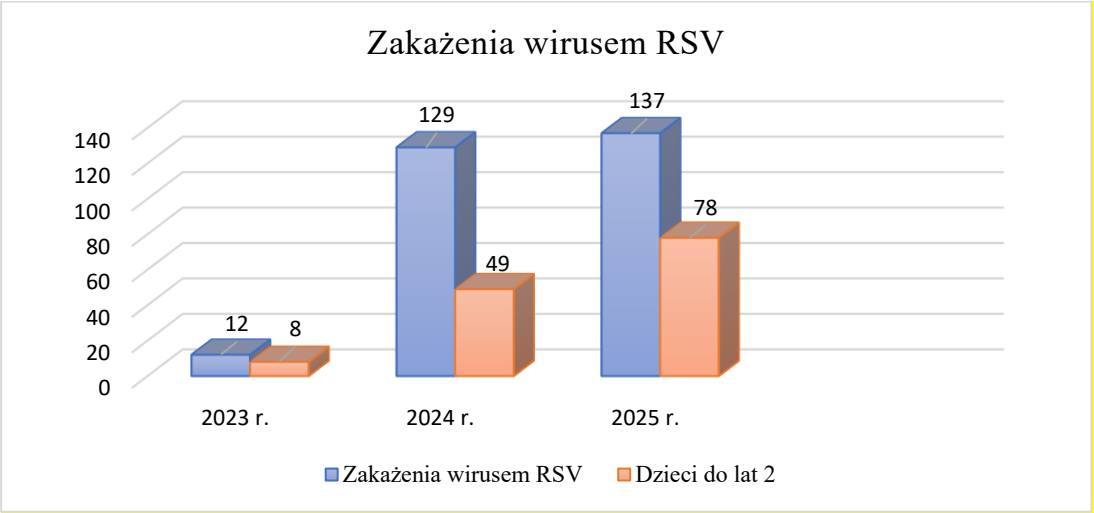

2.2 STAN SANITARNY ZAKŁADÓW OCHRONY ZDROWIA

W 2025 r. Sekcja Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno– Epidemiologicznej w Ełku nadzorem sanitarnym objęła 104 podmioty lecznicze oraz 85 praktyk lekarskich.

Na terenie powiatu ełckiego działalność w ramach całodobowej opieki zdrowotnej prowadzona jest przez trzy podmioty lecznicze, tj.:

1. „Pro – Medica" w Ełku Sp. z o.o., ul. Baranki 24 – pomieszczenia i urządzenia szpitala odpowiadają, odpowiednio do rodzaju wykonywanej działalności leczniczej oraz zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U.2022.402 t.j.). Ponadto w 2025 r. leczono pacjentów z zakażeniem SAR-CoV-2, zachowując izolację pacjentów w normalnie działających oddziałach.
2. Scanmed S.A. – Centrum Kardiologii Scanmed w Ełku, ul. Baranki 24 - pomieszczenia i urządzenia odpowiadają, odpowiednio do rodzaju wykonywanej działalności leczniczej oraz zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U.2022.402 t.j.) w zakresie oddziału kardiologicznego z pododdziałem intensywnego nadzoru kardiologicznego oraz pracowni stymulatorów i kardiowerterów serca.
3. NZOZ Specmed Adam Mariusz Miller – Zespół Chirurgii Jednego Dnia, ul. Gdańska 17- pomieszczenia i urządzenia odpowiadają, odpowiednio do rodzaju wykonywanej działalności leczniczej oraz zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U.2022.402 t.j.).

W wyżej wskazanych podmiotach leczniczych w 2025 r. przeprowadzono 3 kontrole kompleksowe. Nie stwierdzano nieprawidłowości dotyczących naruszenia stanu sanitarno - technicznego.
Na terenie miasta Ełku oraz powiatu ełckiego ambulatoryjne świadczenia zdrowotne udzielane są w 104 podmiotach leczniczych i 85 praktykach zawodowych.
W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w 2025r. Sekcja Epidemiologii PSSE w Ełku przeprowadziła 210 kontroli sanitarnych w tym:

- 168 kontroli kompleksowych,
- 1 kontrolę sprawdzającą,

- 6 kontroli problemowych,
- 3 kontrole doraźne,
- 32 kontrole tematyczne.

W 2025 r. doprowadzono do należytego stanu sanitarno-technicznego ściany, sufity oraz podłogi w jednym podmiocie wykonujących działalność leczniczą.

W pozostałych skontrolowanych podmiotach leczniczych nie stwierdzono nieprawidłowości. Pomieszczenia i urządzenia oraz wyposażenie odpowiadają Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U.2022.402 t.j.).

2.3 SZCZEPIENIA OCHRONNE

https://www.gov.pl/web/zdrowie/zapraszamy-do-wziecia-udzialu-w-konferencji-szczepienia-ochronne-jak-zachecic-nieprzekonanych

Szczepienia ochronne są skuteczną i powszechnie akceptowaną społecznie metodą zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne.
Obowiązek szczepień wiąże się z dążeniem do uzyskania maksymalnej ochrony przed zakażeniem, a w dalszej perspektywie do całkowitego zwalczenia i eliminacji (eradykacji) poszczególnych chorób zakaźnych z organizmów ludzkich i środowiska. Tylko uodpornienie wysokiego odsetka osób – ponad 80-90% gwarantuje zahamowanie krążenia drobnoustroju i ochronę osób nie tylko zaszczepionych, lecz również tych, które z jakichkolwiek powodów nie zostały zaszczepione. To właśnie zjawisko odporności zbiorowiskowej stanowi społeczne uzasadnienie obowiązku szczepień.
W Polsce szczepienia ochronne wykonywane są w oparciu o Ustawę z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, (t.j. Dz. U z 2024 r. poz. 924 ze zm.). Zgodnie z art. 5 ust.1 pkt 1b ww. ustawy, osoby przebywające na terytorium Polski są obowiązane, na zasadach określonych w ww. ustawie do poddawania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym. Program Szczepień Ochronnych, o którym mowa w art. 17 ust. 11 Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, opracowywany jest corocznie i publikowany w Komunikacie Głównego Inspektora Sanitarnego. Komunikat GIS ma charakter techniczny i zawiera reguły kierowane do podmiotów organizacyjnie mu podległych oraz personelu medycznego.

Realizacja szczepień ochronnych w 2025 r.
W powiecie ełckim wg sprawozdania MZ-54 za 2025r. szczepieniom obowiązkowymi podlegało 17 721 dzieci i młodzieży do 19 roku życia.
Analiza wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych przedstawia się następująco:

- stan zaszczepienia przeciwko gruźlicy dzieci do 1 roku życia utrzymuje się na podobnym poziomie jak w ostatnich kilku latach i wynosi 96,5%
- p/błonicy, tężcowi i krztuścowi (DTP) w pierwszym roku życia wykonano 225 szczepienia na populacji 480 dzieci -46,9 % (wymagane 55%),
- wykonawstwo szczepień przeciwko odrze, śwince, różyczce u dzieci w 2 roku życia zmalało i wynosi 83,6% (w 2024 roku– 88,5%)
- p/błonicy, tężcowi i krztuścowi (DTaP i Polio) w szóstym roku życia zaszczepiono 738 na 890 dzieci – 83,0 %.
- p/odrze, śwince i różyczce (MMR) w szóstym roku życia: zaszczepiono 740 z 890 dzieci – 83, 2 % ogółu

- p/błonicy, tężcowi i krztuścowi (Tdpa) w czternastym roku życia zaszczepiono 843 z osób 997 – 84,6 %.
- p/błonicy, tężcowi (Td) w dziewiętnastym roku życia zaszczepiono 825 z osób 1024 – osób – 80,8 %.

Od dnia 15 października 2024 roku kobiety w ciąży mogą bezpłatnie zaszczepić się przeciw krztuścowi w poradniach POZ. Celem szczepienia jest ochrona noworodków i niemowląt w pierwszych miesiącach życia przed zachorowaniem i hospitalizacją z powodu krztuśca. Udostępnienie szczepionki przeciwko krztuścowi dla ciężarnych podyktowane było wzrostem zachorowań na krztusiec w Polsce. W związku z czym Minister Zdrowia zabezpieczył szczepionkę Tdap przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi z obniżoną zawartością antygenów błonicy i krztuśca. Szczepienie jest zalecane kobietom w ciąży po ukończeniu 27. do 36. tygodnia ciąży oraz ciężarnych zagrożonych przedwczesnym porodem, po ukończeniu 20. tygodnia ciąży. W powiecie ełckim na potrzeby szczepień kobiet ciężarnych wydano 70 dawek preparatu Boostrix.
Na terenie powiatu ełckiego, podobnie jak w całej Polsce, problemem jest uchylanie się od realizacji obowiązku szczepień ochronnych. Zaobserwowano dalszy wzrost liczby osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych. Na podstawie sprawozdania z realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych, liczba dzieci niezaszczepionych w związku z uchylaniem się od szczepień na dzień 31.12.2025 r. wynosiła 286 (w 2024 r. było to 266 osób).

Nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych.

Na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ełku, w roku sprawozdawczym szczepienia ochronne wykonywane były w 36 przychodniach.
Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ełku, na mocy Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, prowadzili nadzór nad realizacją programu szczepień ochronnych przez podmioty lecznicze.
W trakcie prowadzonych działań kontrolnych sprawdzano:

- sposób prowadzenia dokumentacji medycznej – kart uodpornienia (zapisy wykonanych szczepień oraz informowania rodziców/opiekunów prawnych o terminie kolejnego szczepienia, zgodność wykonanych szczepień z wytycznymi w PSO, zachowania właściwych terminów szczepień),
- sposób przechowywania oraz transportu preparatów szczepionkowych (sprzęt do transportu, sposób monitorowania temperatury w urządzeniach chłodniczych, zapisy temperatur),
- warunki, w jakich wykonywane są szczepienia ochronne, tj. wyposażenie punktu szczepień
- procedury postępowania ze szczepionkami na wypadek awarii zasilania lub awarii urządzenia chłodniczego,
- posiadanie kwalifikacji przez personel wykonujący szczepienia ochronne,
- realizację zadań zgodnie z obowiązującymi przepisami, tj. zgłaszanie niepożądanych odczynów poszczepiennych, sposób dokumentowania wykonanych szczepień, prowadzenie zapisów dotyczących informowania pacjentów o szczepieniach ochronnych, gospodarka preparatami szczepionkowymi, sposoby przekazywania kart uodpornienia w przypadku zmiany świadczeniodawcy, przekazywanie sprawozdań ze szczepień.

Niepożądane Odczyny Poszczepienne (NOP).

Niepożądane odczyny poszczepienne mogą mieć łagodną, poważną lub ciężką postać. Najczęściej spotykamy się z łagodnymi przypadkami. Pacjenci po podaniu szczepionki mają podwyższoną temperaturę, a miejsce ukłucia można rozpoznać po zaczerwienieniu. Te objawy znikają samoistnie po krótkim czasie. Inne objawy NOP to wysypka, kaszel, biegunka lub dreszcze. To lekarz określa, czy dany symptom, odnotowany po podaniu szczepionki, jest niepożądanym odczynem poszczepiennym. W Polsce NOP-y odnotowywane są średnio raz na 10 000 przypadków. Ryzyko wystąpienia niebezpiecznej reakcji anafilaktycznej (to silna reakcja po kontakcie z substancją uczulającą) występuje raz na 1 000 000 przypadków. Jest znacznie rzadsze niż ryzyko wystąpienia ciężkich powikłań czy zagrożenia życia przy niektórych chorobach zakaźnych.
Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie niepożądanych odczynów poszczepiennych oraz kryteriów ich rozpoznawania (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 138), prowadzony jest stały monitoring niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP). W 2025 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ełku zgłoszono 5 niepożądanych odczynów poszczepiennych.

3. HIGIENA KOMUNALNA

Zakres prowadzonego nadzoru

Do zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie Higieny Komunalnej należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w obiektach użyteczności publicznej, w tym w ośrodkach wypoczynkowych oraz sprawowanie nadzoru nad jakością wody, zarówno tej przeznaczonej do spożycia przez ludzi jak i wody wykorzystywanej do rekreacji wodnej. Działania te są realizowane zgodnie z ustalonym rocznym planem kontroli.

Działalność kontrolna w obiektach nadzorowanych

Na obszarze powiatu ełckiego w 2025 roku pod nadzorem pionu higieny komunalnej znajdowały się 332 obiekty użyteczności publicznej, które stanowią liczną i różnorodną grupę o zróżnicowanych wymaganiach sanitarnych. Nadzorowano m.in. domy pomocy społecznej, obiekty świadczące usługi noclegowe (hotele, pensjonaty, kempingi, ośrodki wypoczynkowe), obiekty świadczące usługi w zakresie pielęgnacji ciała (zakłady kosmetyczne i fryzjerskie, solaria, gabinety odnowy biologicznej, salony tatuażu), tereny rekreacyjne, dworzec, cmentarze, zakłady pogrzebowe, pralnie, ustęp publiczny i inne. Kontrole sanitarne obejmowały swoim zakresem przestrzeganie przepisów dotyczących utrzymania należytego stanu sanitarno-higienicznego obiektów użyteczności publicznej.

Baza noclegowa

W 2025 r. nadzorem objęto 59 obiektów hotelarskich. Przeprowadzono 18 kontroli sanitarnych obiektów świadczących usługi hotelarskie (hotelu, hostelu, pensjonatu, pokoi gościnnych, gospodarstw agroturystycznych, ośrodków wypoczynkowych, domków letniskowych, pól namiotowych).
W jednym obiekcie stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, w pozostałych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości.
Podstawowymi elementami uwzględnianymi przy ocenie stanu sanitarnego placówek świadczących usługi hotelarskie były: gospodarka wodno-ściekowa, postępowanie z odpadami komunalnymi, stan sanitarno-techniczny obiektu, wyposażenie pokoi noclegowych i sanitariatów, postępowanie z czystą i brudną bielizną pościelową (pranie, przechowywanie), przestrzeganie zakazu palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych (umieszczenie w obiekcie oznaczeń graficznych informujących o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych), utrzymanie i eksploatacja wentylacji/klimatyzacji oraz utrzymanie właściwego stanu sanitarno-higienicznego w obiekcie. Standard skontrolowanych obiektów jest zadowalający.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i solaria

Najliczniejszą grupę obiektów objętych nadzorem (183) stanowią te świadczące usługi w zakresie pielęgnacji ciała i włosów:
- 84 zakładów fryzjerskich;
- 71 zakładów kosmetycznych;
- 10 zakładów fryzjersko-kosmetycznych;
- 7 zakładów tatuażu;
- 10 zakładów odnowy biologicznej;

Łącznie przeprowadzono 77 kontroli w /w obiektach.

Podczas kontroli w obiektach szczególną uwagę zwracano na wdrażanie i stosowanie obowiązujących procedur dotyczących ochrony przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, postępowania podczas wykonywania czynności, które mogą powodować naruszenie ciągłości tkanek, zasady dezynfekcji oraz sterylizacji narzędzi i sprzętu, dezynfekcji skóry, dekontaminacji pomieszczeń, urządzeń, postępowanie z odpadami, w tym medycznymi, utrzymanie i eksploatację wentylacji/klimatyzacji. Preparaty i środki do dezynfekcji używane w obiektach były o zalecanym stężeniu, z informacją w języku polskim i aktualnym terminem ważności. We wszystkich zakładach kosmetycznych naszego powiatu narzędzia były sterylizowane przy wykorzystaniu autoklawów parowych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z bielizną czystą i brudną (coraz częściej stosuje się bieliznę jednorazową w zakładach kosmetycznych i jednorazowe ręczniki w zakładach fryzjerskich) oraz w zakresie gospodarowania odpadami medycznymi i komunalnymi. Wszystkie zakłady kosmetyczne miały podpisane umowy na

odbiór odpadów niebezpiecznych, które są przechowywane prawidłowo i odbierane przez specjalistyczne firmy.
W dwóch obiektach fryzjerskich stwierdzono nieprawidłowości w zakresie sanitarno-technicznym, wydano decyzję administracyjną, nieprawidłowości zostały usunięte.

Domy opieki dla osób starszych, niepełnosprawnych oraz inne organizacje pomocy społecznej

W 2025 r. nadzorem objęte były następujące obiekty:
- Dom Pomocy Społecznej „MISERICORDIA" w Ełku;
- Dom Pomocy Społecznej „MISERICORDIA II" w Ełku;
- Dom Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Ełckiej;
- Dom Pomocy Społecznej w Golubiach;
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Nowej Wsi Ełckiej;
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ełku;
- 2 Środowiskowe Domy Samopomocy w Ełku-MOPS;
- Dom Samotnej Matki „CARITAS" w Ełku.

Łącznie skontrolowano 3 obiekty. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Zakres kontroli obejmował gospodarkę wodno-ściekową i postępowanie z odpadami komunalnymi, stan sanitarno-techniczny obiektu oraz wyposażenie pokoi, sanitariatów, postępowanie z bielizną (pranie i przechowywanie), utrzymanie i eksploatację wentylacji/klimatyzacji oraz utrzymanie właściwego stanu sanitarno-higienicznego obiektu.

Pralnie

Na terenie powiatu ełckiego objęto nadzorem 2 pralnie.

Dworce i stacje kolejowe

Skontrolowano dworzec PKP - stan sanitarno- techniczny obiektu oceniono jako dobry.

Szalet publiczny

Na terenie miasta funkcjonuje 1 szalet publiczny zarządzany przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych. Stan sanitarno-higieniczny obiektu ocenia się jako dobry.

Kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli

Na terenie powiatu w 2025 r. funkcjonowały 2 kąpieliska: kąpielisko nad Jeziorem Ełckim przy ul. Parkowej w Ełku kąpielisko nad Jeziorem Ełckim przy ul. Kolbego w Ełku
oraz 5 miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli:
- w Malinówce Wielkiej nad Jeziorem Laśmiady zorganizowane przez Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy Malinówka w Malinówce;
- w Malinówce Wielkiej nad Jeziorem Laśmiady zorganizowane przez Nadleśnictwo Ełk;
- w Woszczelach nad Jeziorem Sawinda Wielka zorganizowane przez Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Białostocka im. hm. Ryszarda Kaczorowskiego z siedzibą w Białymstoku;
- w Czerwonce nad Jeziorem Sawinda Wielka zorganizowane przez Szczep Czerwonych Maków im. Bohaterów Monte Cassino z siedzibą w Krakowie;
- w Staczach nad Jeziorem Stackim zorganizowane przez Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Białostocka.

Jakość wody w kąpieliskach oraz miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli odpowiadała wymaganiom rozporządzenia.
Pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej przeprowadzili również kontrole sanitarne terenu nadzorowanych kąpielisk. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Bieżące informacje dotyczące kąpielisk, w tym oceny jakości wody zamieszczano w ogólnopolskim serwisie kąpieliskowym na stronie https://sk.gis.gov.pl oraz w komunikatach publikowanych na stronie PSSE Ełk.

Szpital

Pod nadzorem Sekcji Higieny Komunalnej jest Szpital „Pro-Medica" Sp. z o.o. w Ełku. Skontrolowano szatnie pracownicze, magazyn bielizny czystej, magazyn bielizny brudnej, magazyn środków do dezynfekcji, magazyn odpadów medycznych, magazyn utrzymania czystości, pralnię oraz prosektorium. Szpitalna bielizna pościelowa prana jest przez firmę zewnętrzną. Odpady komunalne gromadzone są selektywnie w pojemnikach utrzymanych w dobrym stanie sanitarno-technicznym, natomiast odpady medyczne gromadzone są w specjalnych workach oraz sztywnych pojemnikach, przechowywane w wydzielonym magazynie odpadów medycznych.

Mała infrastruktura sportowo-rekreacyjna
W 2025 r. nadzorem objęto 21 obiektów małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Skontrolowano 4 place zabaw, 2 siłownie plenerowe oraz skatepark. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Postępowanie ze zwłokami/szczątkami ludzkimi

Sekcja Higieny Komunalnej obejmowała nadzorem 9 cmentarzy, 5 domów przedpogrzebowych, środki transportu do przewozu zwłok oraz spopielarnię.
W 2025 r. skontrolowano 2 cmentarze. Przeprowadzone kontrole dotyczyły głównie utrzymania czystości i porządku na terenie obiektów i w ich otoczeniu, postępowania w zakresie gromadzenia i odbioru odpadów komunalnych, stanu technicznego ogrodzeń, zagospodarowania terenu cmentarnego, utwardzenia alejek, udostępniania urządzenia wodnego do czerpania wody na cele cmentarne.
Skontrolowano 3 domy przedpogrzebowe. Obiekty wyposażono w pomieszczenia sanitarne i zapewniono właściwe warunki do utrzymania higieny. Obiekty wyposażone były w toaletę, pomieszczenie na sprzęt porządkowy, środki do dezynfekcji, środki czystości. Odpady komunalne gromadzone w pojemnikach utrzymanych w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Dodatkowo domy przedpogrzebowe z kostnicą posiadają oddzielne pomieszczenie wyposażone w miejsce do ubierania osób zmarłych i chłodnię do przechowywania zwłok. Skontrolowano również spopielarnię – stwierdzono dobry stan sanitarno-techniczny.
Wydano:
- 30 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji,
- 32 postanowienia na przewóz zwłok oraz szczątków ludzkich.

Pływalnia

W powiecie ełckim funkcjonuje 1 kryta pływalnia zarządzana przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Ełku. Wymogi jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach określone są w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (t.j.Dz.U.2022.1230). Kontrola wewnętrzna jakości wody, zgodnie z rozporządzeniem dotyczącym jakości wody na pływalniach, prowadzona była przez zarządcę obiektu co 2 tygodnie. Organy PIS dokonują natomiast zbiorczej oceny rocznej, popartej również badaniami jakości wody, czy woda w pływalni odpowiada obowiązującym wymaganiom.
Nadzór sprawowany był nad stanem sanitarnym obiektu, jak również nad jakością wody w nieckach basenowych i natryskach. Pracownicy PSSE w Ełku pobrali łącznie 8 próbek wody z pływalni do badań fizykochemicznych oraz bakteriologicznych. Jakość wody w basenie odpowiadała wymaganiom sanitarnym. Stan sanitarno-techniczny obiektu ocenia się jako prawidłowy.
Z dniem 1 czerwca 2025 r. rozpoczęły się prace remontowe oraz rozbudowa pływalni. W związku z tym obiekt został wyłączony z użytkowania, a pobór próbek wody do badań został czasowo wstrzymany.

Ocena zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia

Woda z nadzorowanych urządzeń wodociągowych jest systematycznie badana przez jednostki odpowiedzialne za jej jakość, w zakresie i z częstotliwością określoną w rozporządzeniu Ministra Zdrowia, oraz przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Jednostkami odpowiedzialnymi za jakość wody podawanej w urządzeniach wodociągowych są producenci wody – przedsiębiorstwa wodociągowe, a także podmioty wykorzystujące wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia, jako część działalności handlowej lub w budynkach użyteczności publicznej, natomiast nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi sprawują organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W 2025 roku oceny jakości wody wydawane były w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7

grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r, poz. 2294).
Nadzorem sanitarnym PPIS w Ełku objętych było 10 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia:

- Wodociąg publiczny Ełk (produkcja wody 8028 m^3/d), który zaopatruje w wodę miasto Ełk, część wsi na terenie gminy Ełk i gminy Prostki oraz 1 miejscowość na terenie gm. Stare Juchy (łącznie 65 miejscowości i 65164 ludzi);
- 6 wodociągów produkujących od 101-1000 m^3/d wody (wodociąg publiczny Kalinowo, wodociąg publiczny Prostki, wodociąg publiczny Borki, wodociąg publiczny Stare Juchy, wodociąg publiczny Grabnik, wodociąg publiczny Gorłówko);
- 2 wodociągi produkujące <100 m^3/d wody (wodociąg publiczny Woszczele, wodociąg publiczny Bobry);
- 1 wodociąg zakładowy Animex Foods w Ełku (produkcja wody 1496 m^3/d).

Przeprowadzono 58 kontroli jakości wody do spożycia. Pobrano 76 próbek wody do spożycia do badań w Laboratorium PSSE w Ełku, Laboratorium WSSE w Olsztynie oraz Laboratorium PSSE w Elblągu. Monitorowano jakość wody przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych: Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Ełku, Zakładu Usług Gminnych Gminy Ełk, Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych w Prostkach, Gminy Kalinowo oraz Gminy Stare Juchy. Dokonywano analiz sprawozdań z badań jakości wody przeprowadzanych zgodnie z zatwierdzonym przez PPIS w Ełku harmonogramem pobierania próbek wody.

Wszystkie wodociągi produkowały wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym.
Na terenie powiatu nie stwierdzono miejscowości, w których występowały długotrwałe przerwy w dostawie wody. W dalszym ciągu istnieją miejscowości, w których część ludności wiejskiej korzysta z ze studni przydomowych, a jakość wody nie jest monitorowana.

Jakość wody ciepłej
Ze względu na zagrożenie jakie niesie dla zdrowia ludzi zanieczyszczenie wody ciepłej bakteriami Legionella, zwraca się obecnie dużą uwagę na występowanie tych bakterii w instalacjach ciepłej wody i możliwość infekcji spowodowanej korzystaniem z urządzeń wytwarzających aerozol wodno-powietrzny. Regularne badania i ocena wody ciepłej prowadzone są w podmiotach leczniczych całodobowych oraz obiektach opieki długoterminowej, a także na pływalniach. Bakterie Legionella są czynnikiem etiologicznym legionellozy, czyli choroby dróg oddechowych, zaliczanej do chorób zakaźnych. Do zakażenia dochodzi na skutek wdychania aerozolu powietrzno-wodnego zawierającego pałeczki Legionella sp.
Realizując obowiązek nałożony rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, dotyczący prowadzenia badań ciepłej wody użytkowej w kierunku oznaczania bakterii z rodzaju Legionella, w 2025 r. pobrano 9 próbek ciepłej wody z instalacji wewnętrznej do badania w kierunku obecności bakterii Legionella sp. w 4 obiektach: na Pływalni w Ełku, w Szpitalu „Pro-Medica" przy ul. Baranki 24 w Ełku, w Domu Dziecka w Ełku, w Domu Pomocy Społecznej „Tęczowy Dom" w Ełku. W skontrolowanych obiektach jakość wody ciepłej odpowiadała wymaganiom.

Wnioski o podjęcie interwencji
W 2025 roku wpłynęło 16 wniosków o podjęcie interwencji. Zgłoszenia dotyczyły przede wszystkim uciążliwości zapachowych, niewłaściwego stanu sanitarnego lokali mieszkalnych i użytkowych, obecności gołębi, karaluchów i mrówek, problemów związanych z gospodarką odpadami, a także innych zdarzeń mogących powodować zagrożenie sanitarne lub uciążliwości dla mieszkańców.
W zależności od charakteru sprawy podejmowano stosowne działania, w tym przeprowadzano wizje lokalne oraz przekazywano zgłoszenia do właściwych organów lub zarządców nieruchomości.
W przypadkach wymagających wsparcia socjalnego informacje przekazano do odpowiednich instytucji pomocy społecznej.

Imprezy masowe
Wydano 12 postanowień opiniujących imprezy masowe.

- „Gala Sportów Walki BFN5"
- „Mazurskie Lato Muzyczne 2025"
- „Eska Music Tour Ełk"
- „Ełk Tronic – koncert muzyki elektronicznej"
- „Lakeland Ełk Festival"

- „Kabaret Nowaki”
- „Koncert Justyny Steczkowskiej”
- „Dożynki Gminy Ełk”
- „Mateusz Socha – Szur”
- „Stand up Daniel Midas ZŁOTE MYŚLI”
- „Koncert Armii Gwiazd”
- „Sylwester Miejski”

Przeprowadzono 7 kontroli imprez masowych, w których nie stwierdzono nieprawidłowości.

Pisma i wnioski kierowane do urzędów i instytucji

- Raporty o stanie sanitarnym powiatu;
- Obszarowe oceny jakości wody na terenie powiatu;
- Roczne oceny jakości wody wodociągów oraz pływalni;
- Pisma informacyjne dotyczące obiektów małej infrastruktury oraz fontann;
- Pisma informacyjno- edukacyjne w sprawie jakości wody w kąpieliskach.

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2026 r. w zakresie Higieny Komunalnej

W 2026 r. w dalszym ciągu będą prowadzone działania w celu:

- utrzymania dobrej jakości wody w wodociągach zbiorowego zaopatrzenia,
- poprawy stanu sanitarno-higienicznego obiektów użyteczności publicznej.

4. BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

4.1 Ogólna charakterystyka sprawowanego nadzoru

Nadzór sprawowany w ramach kompetencji Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia prowadzony jest w oparciu o zapisy obowiązującego ustawodawstwa unijnego i krajowego regulującego sprawy związane z bezpieczeństwem żywności, których podstawą jest Rozporządzenie (WE) Nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28.01.2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności oraz Ustawa o bezpieczeństwie żywności i żywienia z dnia 25 sierpnia 2006 r. w zakresie niezbędnym dla ochrony zdrowia ludności. Zakres obejmuje warunki sanitarno-higieniczne produkcji, magazynowania, transportu i obrotu środkami spożywczymi, przedmiotami użytku - pochodzenia krajowego jak też z importu, ich jakością zdrowotną oraz jakością żywienia w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego.
Sekcja Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia nadzorem obejmuje wszystkie zakłady żywnościowo – żywieniowe na terenie miasta Ełk oraz gmin: Ełk, Kalinowo, Prostki, Stare Juchy.
Badania żywności w ramach urzędowej kontroli żywotności i monitoringu prowadzone są przez akredytowane laboratoria, są to głównie: Laboratorium Badań Epidemiologicznych, Środowiskowych i Żywności Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Ełku oraz Laboratorium Badań Środowiskowych i Żywności Wojewódzkiej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Olsztynie.

Wśród zagadnień tematycznych i problemowych realizowanych w 2025 roku szczególną uwagę poświęcono takim zagadnieniom jak:

- Nadzór nad produkcją i wprowadzaniem do obrotu zbóż konsumpcyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dokumentacji dot. traceability (producenci pierwotni, magazyny/elewatory);
- Kontrole systemów identyfikacji bezpośrednich dostawców i odbiorców w piekarniach, ciastkarniach, browarach i słodowniach oraz zakładach przemysłu zbożowo-młynarskiego z uwzględnieniem możliwości ustalenia kompletnych list dystrybucyjnych;
- Ocena stanu żywienia w jednostkach systemu oświaty na podstawie kontroli sklepików szkolnych i stołówek w tych jednostkach w roku szkolnym 2024/2025;
- Realizacja oceny bezpieczeństwa i kontrola wód butelkowanych, w szczególności warunków przechowywania oraz znakowania, w sezonie letnim (czerwiec-wrzesień);
- Nadzór w wybranych obszarach dot. znakowania/reklamy/prezentacji żywności, z uwzględnieniem żywności ogólnego przeznaczenia, w tym nieopakowanej, suplementów diety, żywności wzbogacanej, żywności dla określonych grup i GMO, w tym również akcja kontrolna dot. sprzedaży internetowej suplementów diety;
- Nadzór nad realizacją systemów kontroli wewnętrznej w tym GHP/GMP i HACCP;
- Nadzór nad zakładami usług cateringowych dostarczające posiłki do zamkniętych zakładów żywienia zbiorowego;
- Weryfikacja dowodów działań przeprowadzonych przez producentów żywności w ramach kontroli wewnętrznej ze szczególnym uwzględnieniem przepisów prawnych i planów badań produktów opartych na ocenie ryzyka - badania właścicielskie w zakresie zanieczyszczeń mikrobiologicznych;
- Obrót grzybami świeżymi (punkty skupu, targowiska), suszonymi i przetworami;
- Nadzór nad zakładami usług cateringowych dostarczające posiłki do zamkniętych zakładów żywienia zbiorowego;
- Nadzór nad podmiotami działającymi na rynku spożywczym prowadzącymi produkcję pierwotną w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego;
- Znakowanie, prezentacja, reklama żywności na etapie produkcji, importu i obrotu w szczególności zawierającej GMO, nieopakowanej, alergenów, suplementów, żywności wzbogacanej, dla określonych grup, oznakowanej jako "bezglutenowa";
- Skoncentrowany nadzór nad obiektami bazy żywieniowej w ośrodkach wczasowo-wypoczynkowych (żywienie zbiorowe zamknięte) oraz obiektami żywnościowymi (mała gastronomia) przy trasach i w miejscowościach turystycznych w okresie letnim (czerwiec-wrzesień), ze szczególnym uwzględnieniem żywieniowych obiektów ruchomych/tymczasowych działających w trakcie okazjonalnych imprez.

Po dokonaniu oceny poszczególnych tematów stwierdzono, iż niezbędna jest kontynuacja działań w zakresie większości ww. zagadnień.

4.2 Działalność kontrolno – represyjna

Na terenie powiatu w 2025 r. objęto nadzorem sanitarno-higienicznym 932 zakładów żywnościowo-żywieniowych oraz produkujących i wprowadzających do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością.
W ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego:

- skontrolowano 378 zakładów,
- przeprowadzono 550 kontroli,
- wydano 202 decyzje administracyjne merytoryczne:
  - w tym: 50 w wyniku naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych:
  - w tym: 0 o unieruchomieniu/przerwaniu działalności całego zakładu lub części zakładu,
- wystawiono 133 decyzji płatniczych za czynności kontrolne,
- nie wystawiono upomnień o obowiązku wykonania nakazów decyzji,
- nie wystawiono tytułów wykonawczych,
- nie wystawiono postanowień dotyczących postępowań egzekucyjnego,
- nałożono 29 mandatów karnych na sumę 5 100 zł,
- nie nałożono grzywny w celu przymuszenia do wykonania obowiązku,
- nie kierowano wniosków o nałożenie kary pieniężnej,
- nie kierowano wniosków do Sądu o ukaranie.

W 2025 roku najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami w zakładach sektora spożywczego były: niewłaściwy stan techniczno-sanitarny pomieszczeń zakładów, wyposażenia i sprzętu; brak prawidłowego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników; niezachowanie prawidłowej higieny personelu, nieprzestrzeganie instrukcji i procedur dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz zasad systemu HACCP.

4.3 Stan sanitarny obiektów żywnościowo - żywieniowych

Ocena stanu sanitarno-higienicznego oraz sanitarno-technicznego zakładów przeprowadzana była na podstawie jednolitych kryteriów arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, stanowiącego integralny załącznik do protokołu kontroli sanitarnej, opracowanego na podstawie Procedury kontroli GIS - Urzędowa kontrola żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.
W 2025 r. na podstawie arkusza oceniono 278 zakładów żywności, żywienia oraz produkujących i wprowadzających do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Ocenę negatywną otrzymują zakłady, w których stwierdzane są rażące odstępstwa od wymagań istotnych dla bezpieczeństwa żywności. W 2025 roku w oparciu o powyższe kryteria żaden zakład nie został oceniony jako niezgodny z wymaganiami.
Rozkład liczby zakładów w poszczególnych grupach zakładów żywnościowo-żywieniowych ocenionych w 2025 r. w oparciu o „arkusz oceny stanu sanitarnego" przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Nazwa grupy obiektów	Liczba obiektów ocenionych na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego w 2025 r.
1.	Wytwórnie lodów	**2**
2.	Automaty do lodów	**2**
3.	Piekarnie	**4**
4.	Ciastkarnie	**5**
5.	Browary, słodownie i rozlewnie piwa	**1**
6.	Wytwórnie wyrobów cukierniczych	**1**
7.	Producenci pierwotni	**1**
8.	Producenci pierwotni i rolniczy handel detaliczny	**1**
9.	Producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni	**6**

10.	Producenci pierwotni, rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni	**1**
11.	Producenci żywności w warunkach domowych	**1**
12.	Sklepy spożywcze i markety	**95**
13.	Kioski spożywcze	**10**
14.	Apteki	**3**
15.	Magazyny hurtowe	**9**
16.	Obiekty ruchome i tymczasowe	**1**
17.	Inne obiekty obrotu żywnością	**15**
18.	Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	**62**
19.	Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	**49**
20.	Zakłady usług cateringowych	**1**
21.	Wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	**1**
22.	Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	**7**
23.	Ogółem	278

W 2025 r. w wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych (kontrole kompleksowe, tematyczne, interwencyjne) najczęściej stwierdzano nieprawidłowości dotyczące bieżącego stanu sanitarno-higienicznego oraz stanu technicznego pomieszczeń i wyposażenia, w związku z czym prowadzono postępowanie administracyjne wobec właścicieli celem poprawy tego stanu.

W zakładach produkcji żywności wystawiono 3 decyzje administracyjne merytoryczne, w tym 1 decyzję nakazową dot. doprowadzenia do właściwego stanu technicznego pomieszczeń i wyposażenia i/lub dostosowania instrukcji i procedur Dobrej Praktyki Higienicznej/Produkcyjnej oraz zasad systemu HACCP do zakresu prowadzonej działalności i produkowanego asortymentu.

W skontrolowanych zakładach produkcji za bieżące nieprawidłowości nałożono 2 mandaty karne na sumę 650 zł.

Najczęściej występujące w zakładach produkcji żywności uchybienia to:

- pomieszczenia produkcyjne oraz wyposażenie zakładu utrzymane w złym stanie i kondycji technicznej,
- brak prawidłowego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników,
- procesy technologiczne prowadzone nieprawidłowo,
- niezachowanie prawidłowej higieny personelu,
- brak przestrzegania instrukcji i procedur dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz zasad systemu HACCP, nie prowadzi się zapisów z monitorowania istotnych parametrów kontrolnych.

W zakładach obrotu żywnością wystawiono 26 decyzji administracyjnych merytorycznych, w tym 18 decyzji nakazowych dot. doprowadzenia do właściwego stanu technicznego pomieszczeń i wyposażenia i/lub dostosowania instrukcji i procedur Dobrej Praktyki Higienicznej/Produkcyjnej oraz zasad systemu HACCP do zakresu prowadzonej działalności i produkowanego asortymentu.

W skontrolowanych obiektach obrotu żywnością za bieżące nieprawidłowości nałożono 12 mandatów karnych na sumę 1 650 zł.

Najczęściej stwierdzane w zakładach obrotu żywnością uchybienia to:

- pomieszczenia i wyposażenie zakładu utrzymane w złym stanie i kondycji technicznej ,
- nieprzestrzeganie zasad dobrych praktyk w zakresie zagospodarowania odpadów,
- środki spożywcze po terminie przydatności do spożycia/dacie minimalnej trwałości oraz bez oznakowania i możliwości identyfikacji,
- brak prawidłowego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników,
- nieprawidłowe warunki przechowywania środków spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie,
- niezachowanie prawidłowej higieny personelu (w tym podczas sprzedaży żywności luzem do bezpośredniego spożycia),

- brak przestrzegania instrukcji i procedur dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz zasad systemu HACCP / nie prowadzi się na bieżąco zapisów z monitorowania istotnych parametrów kontrolnych.

W zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego wystawiono 7 decyzji administracyjnych merytorycznych, w tym 5 decyzji nakazowych dot. doprowadzenia do właściwego stanu technicznego pomieszczeń i wyposażenia i/lub dostosowania instrukcji i procedur Dobrej Praktyki Higienicznej/Produkcyjnej oraz zasad systemu HACCP do zakresu prowadzonej działalności i produkowanego asortymentu.

W skontrolowanych zakładach żywienia zbiorowego otwartego za bieżące nieprawidłowości nałożono 15 mandatów karnych na sumę 2800 zł.

Najczęściej występujące w zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego uchybienia to:

- pomieszczenia produkcyjne oraz wyposażenie zakładu utrzymane w złym stanie i kondycji technicznej,
- brak prawidłowego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników,
- procesy technologiczne prowadzone nieprawidłowo, stanowiska pracy wykorzystywane niezgodnie z przeznaczeniem,
- nieprawidłowe warunki magazynowania środków spożywczych oraz opakowań jednorazowego użytku do kontaktu z żywnością (w tym brak segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych/mroźniczych),
- nieprawidłowe zagospodarowanie odpadów pokonsumpcyjnych,
- niezachowanie prawidłowej higieny personelu,
- surowce/półprodukty i wyroby gotowe (sporządzane na miejscu w zakładzie) bez oznakowania i możliwości identyfikacji,
- brak przestrzegania instrukcji i procedur dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz zasad systemu HACCP / nie prowadzi się na bieżąco zapisów z monitorowania istotnych parametrów kontrolnych.

W zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego wystawiono 4 decyzje administracyjne merytoryczne, w tym 4 decyzje nakazowe dot. doprowadzenia do właściwego stanu technicznego pomieszczeń i wyposażenia i/lub dostosowania instrukcji i procedur Dobrej Praktyki Higienicznej/Produkcyjnej oraz zasad systemu HACCP do zakresu prowadzonej działalności i produkowanego asortymentu.
W skontrolowanych zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego za bieżące nieprawidłowości nie nałożono mandatów karnych.
Najczęściej stwierdzane w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego uchybienia to:

- nieprawidłowy stan techniczno-sanitarny pomieszczeń oraz części wyposażenia zakładu,
- niezachowanie prawidłowej higieny personelu (brak bieżącej ciepłej wody),
- brak przestrzegania instrukcji i procedur dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz zasad systemu HACCP / nie prowadzi się na bieżąco zapisów z monitorowania istotnych parametrów kontrolnych.

<u>Nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w obiektach ruchomych/tymczasowych działających na targowicy miejskiej w Ełku</u>

W ramach nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w obiektach działających na targowicy miejskiej przeprowadzono 5 kontroli:

- podjęto 5 kontroli w zakresie identyfikacji i śledzenia pochodzenia środków spożywczych oraz bieżącego stanu sanitarnego w ruchomych i tymczasowych punktach sprzedaży działających na Targowicy Miejskiej w Ełku – w wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości względem prawa żywnościowego.

Istotnym narzędziem zapewnienia bezpieczeństwa żywności jest nałożony na przedsiębiorców zajmujących się produkcją lub obrotem żywności obowiązek wynikający z aktualnych przepisów stosowania zasad dobrej praktyki higienicznej - GHP, dobrej praktyki produkcyjnej - GMP oraz przeprowadzania kontroli wewnętrznej w oparciu o zasady systemu HACCP. Podczas sprawowanego nadzoru oceniono stopień zaawansowania wdrażania tych zasad.

Celem egzekwowania w nadzorowanych zakładach wdrażania systemu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, którego narzędziem jest m.in. system HACCP, w roku 2025 r. podjęto następujące działania:
• podczas 261 kontroli kompleksowych oraz 1 kontroli tematycznej dokonano oceny realizacji wdrażania systemu HACCP. W przedmiotowym zakresie najczęściej stwierdzano nieprawidłowości polegające w szczególności na: niewłaściwym bieżącym prowadzeniu rejestrów i zapisów dotyczących istotnych parametrów kontrolnych, nieprzestrzeganiu podstawowych procedur wynikających z wdrożonego systemu.
• podczas kontroli udzielano instruktażu w zakresie obowiązujących wymagań prawa żywnościowego oraz wdrażania i stosowania zasad dobrych praktyk GMP/GHP oraz systemu HACCP;
• zalecano zaopatrzenie się w dostępne na rynku poradniki branżowe o tematyce GMP/GHP oraz zasad systemu HACCP.

4.4 Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, badań sanitarnych oraz przyczyny ich kwestionowania

Podstawą podejmowania działań w zakresie jakości zdrowotnej żywności oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością jest Plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej na dany rok opracowywany zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego we współpracy z jednostkami badawczo-rozwojowymi. Realizacja badań w zakresie ww. planu jest bardzo istotnym i obligatoryjnym do realizacji elementem funkcjonowania Państwowej Inspekcji Sanitarnej jako znaczącego organu w Polsce, działającego w obszarze bezpieczeństwa żywności i żywienia, również na rzecz europejskiego systemu bezpieczeństwa żywności.
W 2025 r. wykonano badania 183 próbek środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością (w tym 2 próbki pobrane w związku z wniesionymi interwencjami konsumenckimi). Nie pobierano próbek wymazów sanitarnych w ramach urzędowej kontroli żywności.
W aspekcie nadzoru nad jakością zdrowotną żywności wykonano badania środków spożywczych i przedmiotów użytku: krajowych, z UE i importu w zakresie jak podaje poniższa tabela:

Lp.	Kierunek badań	Liczba zbadanych próbek
1.	Zanieczyszczenia mikrobiologiczne	99
2.	Metale szkodliwe dla zdrowia	12
3.	Pozostałości pestycydów	19
4.	Mikotoksyny / Alkaloidy sporyszu	9
5.	Azotany	1
6.	Zawartość substancji dodatkowych	6
7.	Nadchlorany + alkaloidy pirolizydynowe	1
8.	GMO	2
9.	3-MCPD + akryloamid	2
10.	Wybrane parametry w środkach specjalnego przeznaczenia żywieniowego i suplementach diety	6
11.	Histamina	9
12.	Akryloamid	1
13.	Napromienianie żywności	2
14.	WWA	2
15.	Alkaloidy pirolizydynowe	1
16.	Gluten	1
17.	Alergeny – białko orzechów ziemnych	1
18.	Związki polarne w tłuszczach	2
19.	Oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych	1
20.	Kryteria czystości substancji dodatkowych	1
21.	Badania środków spożywczych w związku z interwencjami konsumentów	2
22.	Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością	3

Ponadto, poza danymi wskazanymi w powyższej tabeli, przeprowadzono dodatkowo analizę laboratoryjną cech organoleptycznych 124 próbek oraz na obecność zanieczyszczeń biologicznych i fizycznych w 26 próbkach. Oceniono również prawidłowość znakowania 129 próbek.

Poprawność znakowania środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością wytwarzanych i wprowadzanych do obrotu przez producentów z nadzorowanego terenu utrzymuje się na stałym, dobrym poziomie. W latach 2024-2025 nie wnoszono uwag do znakowania środków spożywczych (wyrobów gotowych) ani materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością producentów na terenie powiatu.

Jakość żywności, biorąc pod uwagę wyniki analizy laboratoryjnej wybranych parametrów, na przestrzeni ostatnich dwóch lat nieznacznie pogorszyła się - w roku 2024 nie kwestionowano próbek na podstawie otrzymanych wyników analiz laboratoryjnych, natomiast w 2025 r. kwestionowano 1 próbkę żywności w związku z przekroczeniem wartości najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu.

W 2024 r. wniesiono zastrzeżenia do znakowania 4 partii produkcyjnych środków spożywczych, natomiast w 2025 r. wniesiono zastrzeżenia do znakowania 1 partii produkcyjnej środka spożywczego, co wskazuje na polepszenie jakości żywności w przedmiotowym zakresie.
Nie kwestionowano próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w latach 2024-2025.

4.5 Działania w ramach systemu RASFF

Podejmując działania w zakresie bezpieczeństwa żywności i przedmiotów użytku brano czynny udział w pracach sieci Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF).
W ramach funkcjonowania systemu RASFF w 2025 r. podejmowano działania kontrolno-wyjaśniające w odniesieniu do 43 powiadomień otrzymanych za pośrednictwem W-MPWIS w Olsztynie oraz innych PPIS i PLW. Przeprowadzono 50 kontroli interwencyjnych. Ponadto przeprowadzono 23 postępowań wyjaśniających w związku z otrzymanymi od właściwych organów informacji dotyczące niewłaściwej jakości środków spożywczych lub materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.
Liczba otrzymanych powiadomień i działań podejmowanych w ramach funkcjonowania systemu RASFF/AAC w roku 2025 była o ok. 10 % wyższa niż w roku poprzednim, tj. w 2024 r. odnotowano łącznie 39 powiadomienia, natomiast w 2025 r. – 43.
W 2025 r. nie odnotowano powiadomień przekazanych do WPK Systemu RASFF dotyczących producentów i importerów z nadzorowanego terenu oraz powiadomień dotyczących środków spożywczych z obrotu.

Informowanie opinii publicznej:
Na stronie internetowej PSSE w Ełku (https://www.gov.pl/web/psse-elk) regularnie zamieszczono odniesienia do ostrzeżeń publicznych dotyczących środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w których w wyniku badań laboratoryjnych stwierdzono niezgodności. W ich treści wskazana jest nazwa żywności i jej rodzaj (nazwa producenta, nr partii, data ważności), charakterystyka zagrożenia oraz środki podejmowane w celu zapobieżenia rozprzestrzeniania się ryzyka, w tym również zalecenia dla konsumenta.

4.6 Ocena jakości żywienia

Jakość żywienia oceniono na podstawie badań teoretycznych sposobu żywienia, w tym analizy jadłospisów dekadowych. W roku 2025 r. takimi badaniami objęto niżej wymienione zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego:

- blok żywienia w szpitalu - 1
- kuchnie cateringowe dostarczające posiłki do zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego - 1
- stołówki szkolne - 10
- stołówki w przedszkolach - 8

W ramach kontroli tematycznych oceniono 2 jadłospisy zarówno pod względem ilościowym jak i jakościowym w jednostkach oświaty oraz 1 jadłospis pod względem jakościowym w bloku żywienia w szpitalu, które oceniono za prawidłowe.

Ponadto w 2025 r. przeprowadzono ocenę żywienia jakościową w 10 stołówkach szkolnych i 8 stołówkach przedszkolnych. Nie kwestionowano jadłospisów. Nie kwestionowano jadłospisów. Jakość żywienia, biorąc pod uwagę ocenione jadłospisy w jednostkach systemy oświaty, utrzymuje się na zadowalającym poziomie. Nie kwestionowano jadłospisów na przestrzeni ostatnich lat. Posiłek szkolny/przedszkolny stanowi niezbędny element racjonalnego żywienia, który warunkuje prawidłowy rozwój dziecka, jego zdolność do efektywnej pracy oraz jego dobre samopoczucie.

Na terenie powiatu w 23 stołówkach szkolnych i 37 stołówkach przedszkolnych dzieci i młodzież mają możliwość korzystania z ciepłego posiłku. W tym 13 placówkach szkolnych i 8 przedszkolnych na terenie powiatu ełckiego zorganizowane są pełne warunki do prowadzenia żywienia (posiłki przygotowywane na miejscu w stołówce szkolnej od surowca do wyrobu gotowego). Natomiast w 10 placówkach szkolnych i 29 przedszkolnych zorganizowane jest żywienie w systemie cateringowym. W 2025 r. przeprowadzono ocenę warunków sanitarno-higienicznych w 16 stołówkach szkolnych i 23 stołówkach przedszkolnych – nieprawidłowości stwierdzono w 2 stołówkach szkolnych i 1 stołówce przedszkolnej.

4.6.1 Stan sanitarny obiektów żywnościowo – żywieniowych placówek oświatowo-wychowawczych i innych

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości	Najczęściej występujące nieprawidłowości
placówki oświatowo-wychowawcze wg MZ-48 *: stołówki w żłobkach i domach małego dziecka oraz stołówki szkolne, stołówki w bursach i internatach, stołówki w przedszkolach, stołówki w domach dziecka i młodzieży, stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych	3	▪ nieprawidłowy stan techniczno-sanitarny pomieszczeń oraz części wyposażenia zakładu, ▪ niezachowanie prawidłowej higieny personelu (brak bieżącej ciepłej wody), ▪ brak przestrzegania instrukcji i procedur dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz zasad systemu HACCP / nie prowadzi się na bieżąco zapisów z monitorowania istotnych parametrów kontrolnych.

W 2025 r. zatwierdzono 1 stołówkę szkolną oraz 3 stołówki przedszkolne, w tym 2 w systemie cateringowym, do których posiłki dostarczane będą z zewnętrznych zakładów.
W trakcie sprawowania bieżącego nadzoru w placówkach oświatowo - wychowawczych, a także w obiektach wypoczynku letniego dzieci i młodzieży promowano zasady racjonalnego żywienia, głównie dotyczące zwiększenia spożycia warzyw i owoców, mleka i przetworów mlecznych, spośród produktów zbożowych należy jak najczęściej wybierać te pełnoziarniste, do których zaliczamy: mąkę i pieczywo razowe, graham, kasze, ryż brązowy, makarony pełnoziarniste, orzechy, nasiona roślin strączkowych i inne nasiona oraz tłuszcze.
Podczas kontroli sanitarnych przeprowadzonych w jednostkach systemu oświaty oraz sklepikach szkolnych, udzielano instruktażu w zakresie żywienia dzieci zgodnego z zasadami racjonalnego żywienia oraz wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.
Podczas kontroli obserwuje się wdrażanie prawidłowych nawyków żywieniowych uczniów, np. na drugie śniadanie dzieci przynoszą owoce, warzywa, wodę i soki owocowe.
W szkołach prowadzi się również akcje promujące zasady zdrowego odżywiania poprzez wyciskanie soków ze świeżych owoców i warzyw. Działalność edukacyjna jest ważnym elementem działań podejmowanych przez pracowników PSSE w Ełku, którzy zgodnie z zakresem kompetencji prowadzą

działalność szkoleniową i edukacyjną, zarówno na rzecz grup zawodowych (m.in. pracownicy szkół i przedszkoli), jak również dla ogółu społeczeństwa (rodzice uczniów, dzieci, młodzież).

4.7 Zatrucia pokarmowe

W 2025 r. nie odnotowano zgłoszeń podejrzeń zatruć pokarmowych na terenie powiatu ełckiego, co wskazuje na stały poziom w porównaniu z rokiem 2024 r.

4.8 Wnioski konsumentów o podjęcie działań nadzorowych interwencyjnych

W 2025 r. liczba podań wniesionych do PPIS o podjęcie działań w sprawie niewłaściwej jakości środków spożywczych lub stanu higieniczno-sanitarnego zakładów wykazuje tendencję wzrostową w odniesieniu do roku poprzedniego (w 2025 r. – 9, w tym 1 potwierdzone, w 2024 r. – 7, w tym 2 potwierdzone).

W 2025 r. przeprowadzono 2 kontrole interwencyjne dot. niewłaściwej jakości środków spożywczych oraz 7 kontroli interwencyjnych dot. stanu higieniczno-sanitarnego zakładów, zaś w 2024 r. przeprowadzono 5 kontrole interwencyjne dot. niewłaściwej jakości środków spożywczych oraz 2 kontrole interwencyjne dot. stanu higieniczno-sanitarnego zakładów.

W latach 2025 konsumenci nie wnosili uwag w kwestii niewłaściwej jakości zdrowotnej produktów wyprodukowanych w zakładach na nadzorowanym terenie, co wskazuje na stały poziom w porównaniu z rokiem 2024 r.

4.9 Wnioski ze sprawowanego nadzoru

1) Wszystkie zakłady żywnościowo – żywieniowe oraz produkujące i wprowadzające do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością, ocenione na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego, oceniono jako zgodne z wymaganiami prawa żywnościowego.
2) W 2025 r. nadzorem objęto 932 obiektów żywnościowo-żywieniowych i przedmiotów użytku. Ilość ta, w porównaniu do 2024 r. zwiększyła się (w 2024 r. – 922 obiektów). Ponadto w 2025 r. odnotowano 56 obiektów nowo zatwierdzonych, co wykazuje na spadek w odniesieniu do roku poprzedzającego (w 2024 r. odnotowano 77 obiektów nowo uruchomionych).
3) W 2025 r. w 378 skontrolowanych obiektach, co stanowi 40,6% ogółu obiektów objętych nadzorem, przeprowadzono 550 kontroli sanitarnych, podczas których sporządzono 550 protokołów z kontroli sanitarnych. Stanowi to porównywalny poziom w odniesieniu do roku 2024 r. (tj. w 393 skontrolowanych obiektach, co stanowiło 42,6% ogółu obiektów objętych nadzorem, przeprowadzono 565 kontroli sanitarnych, podczas których sporządzono 565 protokołów z kontroli sanitarnych).
4) Na podstawie sporządzonych protokołów z kontroli, w celu wyegzekwowania poprawy stanu sanitarno-higienicznego i usunięcia nieprawidłowości techniczno-sanitarnych, w 2025 r. wydano 56 decyzji administracyjnych. Wykazuje to porównywalny poziom w odniesieniu do roku poprzedniego (w 2024 r. wydano 59 administracyjnych).
5) Za rażące zaniedbania sanitarno-higieniczne stwierdzone podczas bieżącego nadzoru w 2025 r. ukarano osoby odpowiedzialne 29 mandatami karnymi na sumę 5100 zł, co stanowi tendencję wzrostową w stosunku do roku poprzedniego (w 2024 r. nałożono 20 mandatów karnych na sumę 4250 zł).
6) W 2025 r., w ramach realizacji „Planu pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu w PIS" pobrano i zbadano 183 próbki środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Jakość żywności, biorąc pod uwagę wyniki analizy laboratoryjnej wybranych parametrów, na przestrzeni ostatnich dwóch lat pogorszyła się - w 2025 r. zakwestionowano 1 próbkę żywności ze względu na przekroczenie NDP pestycydu, natomiast w 2024 r. – nie kwestionowano próbek żywności. W 2025 r. wniesiono zastrzeżenia do znakowania 1 partii próbki środka spożywczego, co wskazuje na poprawę w przedmiotowym zakresie (w 2024 r. wnoszono zastrzeżenia do znakowania również 4 partii środków spożywczych).
   Nie kwestionowano próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w latach 2024-2025.
   7) Jakość żywności prozdrowotnej, biorąc pod uwagę wyniki analizy laboratoryjnej wybranych parametrów, na przestrzeni ostatnich dwóch lat utrzymuje się na tym samym, zadowalającym poziomie.

8) Jakość żywienia zbiorowego zamkniętego, biorąc pod uwagę ocenione jadłospisy, utrzymuje się na zadowalającym poziomie. W 2025 r. nie kwestionowano jadłospisów pobranych do oceny jakościowej i ilościowej, co stanowi tendencję wzrostową w stosunku do roku poprzedzającego (w 2024 r. zakwestionowano 1 jadłospis pobrany do oceny jakościowej i ilościowej jadłospisów).
9) Procent zakładów posiadających wdrożone zasady GHP/GMP oraz systemu HACCP, w porównaniu do roku poprzedniego, utrzymuje się na podobnym wysokim poziomie.
10) Na podstawie wniosków wynikających z analizy oceny stanu sanitarnego powiatu za 2025 r. stwierdzono, że zasadnicze przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji w roku 2025 r., ujęte w planie PSSE w Ełku, a wynikające z wytycznych WSSE zostały zrealizowane.
11) Podejmowane i realizowane przedsięwzięcia miały istotny wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności.
12) Analiza nieprawidłowości stwierdzanych w ostatnich latach wykazała, iż w obiektach żywnościowo-żywieniowych wiele uchybień wciąż się powtarza. W celu zapewnienia właściwej jakości produkowanych i wprowadzanych do obrotu środków spożywczych, a tym samym wyeliminowania bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, niezbędne jest kontynuowanie działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej ukierunkowanych na wyeliminowanie przez przedsiębiorców nieprawidłowości odnotowywanych w zakładach branży spożywczej.

4.10 Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej planowane na 2026 r. w zakresie higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku.

Działalność w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia użytku w 2026 roku będą ukierunkowane na skoordynowanie przedsięwzięć w celu poprawy skuteczności nadzoru nad bezpieczeństwem żywności poprzez:

- kontynuowanie egzekwowania od podmiotów gospodarczych, prowadzących działalność żywnościowo-żywieniową, wdrażania i utrzymania systemów kontroli wewnętrznej, w tym zasad systemu jakości HACCP, jako podstawowego warunku bezpieczeństwa zdrowotnego żywności;
- kontynuowanie działań kontrolnych w zakresie monitorowania jakości zdrowotnej produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności, ze szczególnym zwróceniem uwagi na zgodność znakowania z aktualnie obowiązującym prawem żywnościowym;
- dalsze monitorowanie stanu sanitarno-higienicznego oraz jakości żywienia w placówkach oświatowo- wychowawczych;
- intensyfikację działań promocyjnych kierowanych do osób odpowiedzialnych za prawidłowe i racjonalne planowanie żywienia w celu dalszej poprawy jakości sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego;
- realizację zadań wynikających z programu kontroli tematycznych z uwzględnieniem „Wojewódzkiego Programu Kontroli Tematycznych" oraz zadań własnych wynikających z bieżącej sytuacji epidemiologicznej na terenie powiatu.

5. Higiena Pracy

5.1 Warunki sanitarno - higieniczne środowiska pracy

Do zakresu działania pionu Higieny Pracy należy zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy. Zadanie to jest realizowane poprzez prowadzenie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy; zachowanie bezpieczeństwa chemicznego poprzez nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami kosmetycznymi, produktami biobójczymi, detergentami i prekursorami narkotyków, jak również przeciwdziałanie narkomanii poprzez sprawowanie nadzoru nad ustawowym zakazem wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

W 2025 roku kontynuowano nadzór w zakresie przestrzegania przez przedsiębiorców przepisów prawnych dotyczących: substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie (w szczególności w zakresie poprawności oznakowania oraz zgodności kart charakterystyki z Rozporządzeniem Komisji UE 878/2020); prekursorów narkotyków; substancji, mieszanin, czynników lub procesów o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym; produktów kosmetycznych, w szczególności zawierających w swoim składzie substancje zakazane – TPO, pirytonian cynku, karboksyaldehyd hydroksyizoheksylo-3-cykloheksen (HICC lub Lyral), butylphenyl methylpropional (Lilial), salicylan metylu oraz nadtlenek wodoru, jak również przepisów prawnych określających wymagania dotyczące czynników biologicznych oraz dopuszczalne normatywy higieniczne czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy. Prowadzono także nadzór nad obrotem i stosowaniem środków zastępczych; stosowaniem oraz wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych pod kątem przestrzegania zakazu stosowania substancji czynnych, które nie mogą wchodzić w skład produktów biobójczych, jak również ważności pozwolenia na obrót produktem biobójczym.

Jednym z działań priorytetowych pionu higieny pracy była również laboratoryjna ocena jakości mikrobiologicznej produktów kosmetycznych przeznaczonych dla niemowląt i małych dzieci. Kontroli poddano produkty, dla których osoba odpowiedzialna znajdowała się na terenie Polski.

Ponadto w 2025 roku sprawowano nadzór w zakładach pracy, w zakresie wywiązywania się pracodawców z obowiązków wynikających z art. 23c ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe oraz udzielano porad i informacji na temat narażenia na radon w pomieszczeniach pracy.

Pod nadzorem Sekcji Higieny PSSE w Ełku znajduje się 255 zakładów zatrudniających 9901 pracowników. Lista zakładów będących w ewidencji jest co roku weryfikowana, a liczba zakładów zmienia się na skutek przekształceń, upadłości bądź tworzenia się nowych jednostek gospodarczych.

Tabela nr 1. Struktura zakładów według wielkości zatrudnienia.

Rok	Liczba zatrudnionych objętych ewidencją	Liczba zakładów w ewidencji				
		Razem rubryki 4-7	zatrudniających pracowników			
			do 9 osób	10-49	50-249	250 i więcej
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
2024	9856	258	147 (57%)	66 (25%)	38 (15%)	7 (3%)
2025	**9901**	**255**	**147 (58%)**	**62 (24%)**	**39 (15%)**	**7 (3%)**

Z danych przedstawionych w tabeli nr 1 wynika, że w powiecie ełckim w strukturze wielkości zakładów przeważają zakłady małe, zatrudniające do 49 pracowników. Stanowią one 82% wszystkich obiektów. Zakłady zatrudniające pracowników w przedziale 50-249 osób stanowią 15%, zaś powyżej 250 pracowników zaledwie 3%.

Największa liczba zakładów w ewidencji występuje w handlu hurtowym i detalicznym (PKD 46-47) – 67 zakładów; sprzedaży i naprawie pojazdów (PKD 45) – 32 zakłady oraz przy produkcji i pozyskiwaniu drewna (PKD 16 i 31) – 18 zakładów.

Najwyższe zatrudnienie można zaobserwować w przemyśle spożywczym (PKD 10) – 1304 osoby (13,2 %). Drugim działem gospodarki pod względem wielkości zatrudnienia w powiecie ełckim jest handel i sprzedaż hurtowa (PKD 45 - 47) – 1283 osoby, co stanowi 13% ogółu zatrudnionych w zakładach znajdujących się w ewidencji. Trzecim działem gospodarki pod względem wielkości zatrudnienia w powiecie ełckim jest produkcja wyrobów chemicznych, wyrobów z tworzyw sztucznych i pozostałych wyrobów niemetalowych (PKD 20 i 22) – 844 osoby (8,5 %).

Strukturę zatrudnienia w poszczególnych branżach zgodnie z PKD – Polską Klasyfikacją Działalności przedstawia poniższy rysunek.

Rys. 1 Struktura zatrudnienia w poszczególnych działach gospodarki

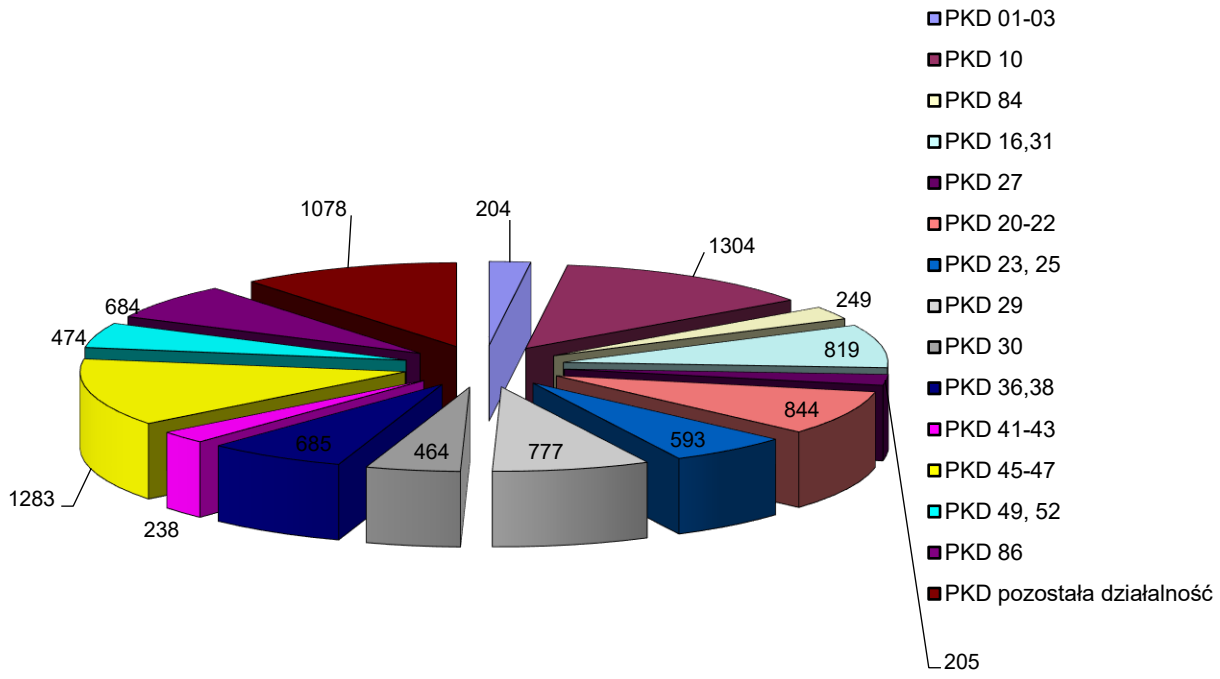

01-03 rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo; 10 produkcja art. spożywczych; 16 i 31 produkcja drewna i wyrobów z drewna; 20 - 22 produkcja wyrobów chemicznych, wyrobów z tworzyw sztucznych i pozostałych surowców niemetalowych; 23-25 produkcja wyrobów z metalu i produkcja maszyn; 27 produkcja urządzeń elektrycznych, 29 produkcja pojazdów mechanicznych; 30- Produkcja pozostałego sprzętu transportowego; 36-38 gospodarka wodno-ściekowa; 41-43 budownictwo; 45-47 handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów; 49-53 transport, łączność; 84 administracja publiczna i obrona narodowa; 86 ochrona zdrowia; 8, 11, 14, 17, 18, 24, 28, 32, 35,68, 72, 75, 81, 85, 87, 91, 93, 96 - pozostała działalność

Podczas działalności kontrolnej niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń stwierdzono w 5 zakładach. W stosunku do wszystkich podmiotów wszczęto postępowanie administracyjne.

Największa liczba zakładów, w których stwierdzono uchybienia stanu sanitarno – higienicznego pomieszczeń znajduje się w dziale gospodarki (PKD 45) handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi a także naprawa pojazdów samochodowych – 2 zakłady.

Rys.2 Liczba zakładów, w których stwierdzono uchybienia stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń

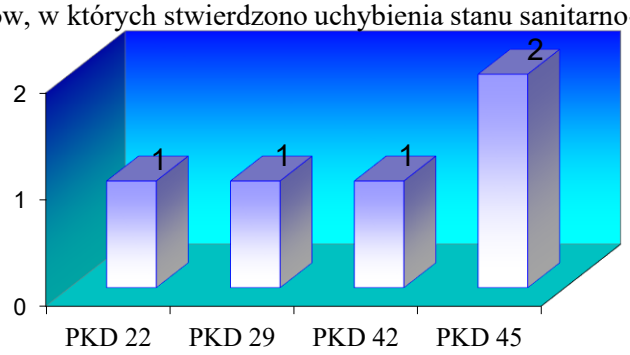

W 2025 roku zanotowano poprawę bezpieczeństwa pracy w pomieszczeniach pracy oraz poprawę stanu sanitarnego w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych i w pomieszczeniach pracy w 5 zakładach dla 204 pracowników.

Uzyskano ją poprzez:

- rozbudowę oraz remont zaplecza higieniczno-sanitarnego (rozbudowa szatni i umywalni, odnowienie powłok malarskich ścian i sufitów w pomieszczeniach, wymiana wyposażenia)

- odnowienie powłok malarskich w pomieszczeniach pracy
- zapewnienie równiej posadzki w pomieszczeniach pracy
- zapewnienie na stanowisku pracy nowych stanowiskowych wyciągów spalin

5.2 Ocena środowiska pracy i narażenia zawodowego

Obrazem warunków pracy są wyniki badań czynników szkodliwych dla zdrowia (chemicznych i fizycznych). Przeprowadzone pomiary środowiska pracy wykazały przekroczenia wartości dopuszczalnych w 20 zakładach. Grupy czynników, w których stwierdzono ponadnormatywne wartości przedstawia poniższy wykres.

Rys.3 Liczba zakładów pracy, w których na koniec 2025 roku występowały przekroczenia NDS/N

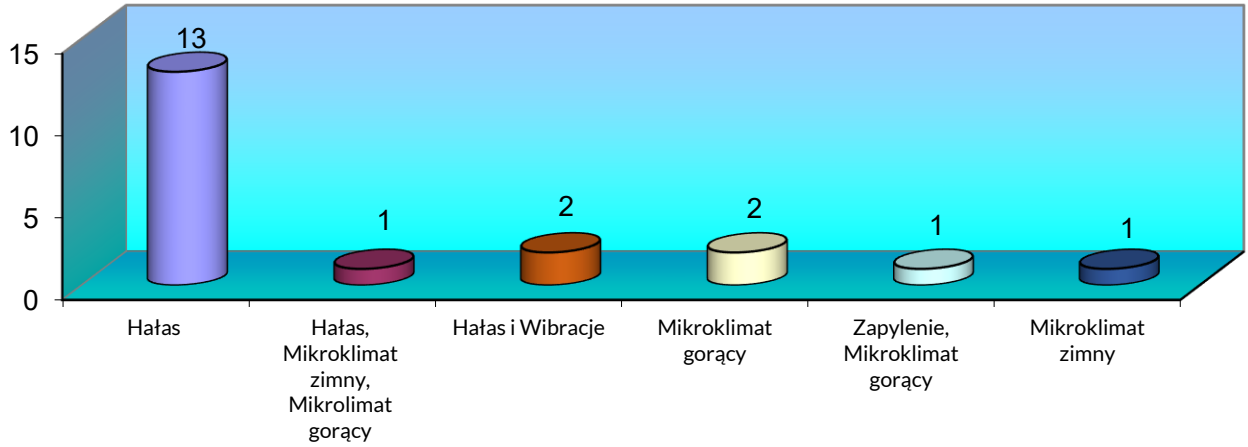

Największa liczba zakładów z przekroczeniami normatywów higienicznych występuje w przemyśle spożywczym (PKD 10). Jest to 5 podmiotów gospodarczych.

Tabela nr 2. Struktura narażenia na poszczególne czynniki szkodliwe dla zdrowia w zakładach, w których stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnych w środowisku pracy.

Rok	Liczba zakładów w ewidencji	Liczba osób zatrudnionych	Liczba osób narażonych (Σ rubryk od 5 do 9)	Liczba pracowników narażonych na				
				hałas	mikroklimat gorący	mikroklimat zimny	wibracje	zapylenie
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2024	258	9856	287	258	6	8	11	4
%			2,9%	2,61%	0,06%	0,08%	0,11%	0,04%
2025	**255**	**9901**	**283**	**253**	**6**	**8**	**12**	**4**
%			**2,86%**	**2,56%**	**0,06%**	**0,08%**	**0,12%**	**0,04%**

Z powyższego zestawienia wynika, że największa liczba osób pracuje w narażeniu na hałas – 2,56 % ogółu zatrudnionych.

Stałym dążeniem pracowników pionu higieny pracy oraz pracodawców jest ograniczanie i minimalizowanie zagrożeń występujących w środowisku pracy dostępnymi rozwiązaniami technicznymi.

W 2025 roku w ramach ograniczania zagrożeń w zakładach pracy w sześciu podmiotach gospodarczych uzyskano znaczne obniżenie natężenia hałasu na stanowiskach pracy oraz w jednym zakładzie obniżenie do wartości dopuszczalnej drgań o działaniu miejscowym na organizm człowieka. Poprawę warunków pracy uzyskano poprzez: wymianę urządzeń emitujących nadmierny hałas oraz drgania na nowe oraz zwiększenie częstotliwości prac konserwacyjnych obsługiwanych maszyn

i urządzeń; ograniczenie czasu przebywania pracowników w strefie przekroczenia norm czynników szkodliwych oraz wprowadzenie dodatkowych przerw w pracy i rotacji pracowników.

Liczba osób, którym poprawiono warunki pracy w zakresie wyeliminowania przekroczeń normatywów higienicznych hałasu lub obniżenia natężenia hałasu na stanowiskach pracy to 93 osoby. Ponadto 1 osobie poprawiono warunki pracy w zakresie przekroczeń normatywów higienicznych wibracji.

Do zakładów o szczególnym zagrożeniu należą zakłady, które w bieżącym roku wykazały swoich pracowników jako narażonych na substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym kategorii 1A i 1B, bądź takie, w których czynniki szkodliwe przekraczają więcej niż pięciokrotnie wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia lub najwyższego dopuszczalnego natężenia.

W 2025 roku stwierdzono 54 podmioty, w których występują czynniki o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym kategorii 1A i 1B. W porównaniu z rokiem 2024 liczba zakładów o szczególnym zagrożeniu zwiększyła się o 4 podmioty gospodarcze. Stały wzrost liczby zakładów o szczególnym zagrożeniu związany jest nowelizacją Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2024r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy i wprowadzeniem do niego substancji i mieszanin o działaniu reprotoksycznym.

Wśród zakładów o szczególnym zagrożeniu w 2025 roku znajdują się cztery zakłady, w których stwierdzono wyłącznie duże przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu na stanowiskach pracy oraz trzy zakłady, w których pracownicy zatrudnieni są w narażeniu hałas oraz wykonują prace związane z narażeniem na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym.
Pozostałe zakłady zatrudniają pracowników wyłącznie w narażeniu na czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne. Podmioty te uwzględniono w tabeli nr 3.

Tabela nr 3. Czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne kategorii 1A i 1B oraz promieniowanie jonizujące występujące w nadzorowanych zakładach.

Lp.	Substancje, mieszaniny, czynniki i procesy o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym	Liczba osób zatrudnionych w kontakcie lub w narażeniu	Liczba zakładów
1.	Tlenek etylenu Formaldehyd Promieniowanie jonizujące Chloramfenikol/kwas borowy/boraks	6 99 50 6	1
2.	Formaldehyd Dichromian (VI) potasu Chlorek kobaltu (II) Dichlorek kobaltu Chromian (VI)Potasu Kwas borowy Siarczan hydrazyny Benzyna, niskowrząca benzyna niespecyfikowana; biowęglowodory ciekłe	6 63	1
3.	Tlenek węgla	47	2
4.	Tlenek węgla oksym butan 2-onu, bis(2-etyloheksenian)kobaltu	9 1	1
5.	Formaldehyd 10% histoform	4	1
6.	Tlenek węgla Prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną	6 12	1
7.	Benzyna, niskowrząca benzyna niespecyfikowana; biowęglowodory ciekłe	87	5
8.	Azbest	4	1
9.	Azbest Prace związane z narażeniem na pył drewna	1	1

		2	
10.	Prace związane z narażeniem na spaliny emitowane z silników Diesla Prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną	16 2	1
11.	Prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną Prace związane z narażeniem na pył drewna	21 12	1
12.	Benzyna, niskowrząca benzyna niespecyfikowana; biowęglowodory ciekłe Tlenek węgla	7 1	1
13.	Benzyna, niskowrząca benzyna niespecyfikowana; biowęglowodory ciekłe Prace związane z narażeniem na pył drewna Tlenek węgla	5 41 5	1
14.	Benzyna, niskowrząca benzyna niespecyfikowana; biowęglowodory ciekłe Prace związane z narażeniem na spaliny emitowane z silników Diesla	3 2	1
15.	Prace związane z narażeniem na pył drewna	205	20
16.	2,2'-iminodiethanol Tlenek węgla Prace związane z narażeniem na pył drewna	9 6 293	1
17.	Procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie WWA	5	1
18.	Prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną	21	5
19.	Prace związane z narażeniem na spaliny emitowane z silników Diesla	56	7
	Czynniki fizyczne		
1.	Promieniowanie jonizujące	3	1

Na substancje, mieszaniny, czynniki i procesy o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym narażonych jest 1116 pracowników, w tym w narażeniu na promieniowanie jonizujące pracują 53 osoby w 2 zakładach opieki zdrowotnej.

SUBSTANCJE I MIESZANINY CHEMICZNE

Na terenie powiatu ełckiego 49 podmiotów gospodarczych wprowadza do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne, w tym 45 dystrybutorów (sklepy wielkopowierzchniowe, hurtownie chemiczne, małe hurtownie chemiczno – przemysłowe, stacje paliw, sklepy motoryzacyjne) oraz 4 zakłady będące formulatorami mieszanin chemicznych. Należą do nich: Esti Polymer Spółka Jawna w Ełku, PPU „POL-BUD" Antoni Emil Plesiewicz, Hurtownia Sprzedaż Materiałów Lakierniczych J. S. A. Stanisław Aleszczyk oraz Przedsiębiorstwo Robót Drogowych w Ełku Spółka z o. o.

Przedsiębiorstwo Esti Polymer Spółka Jawna z Ełku zajmuje się produkcją granulatów z polichlorku winylu wykorzystywanych do produkcji opon i izolacji kabli i przewodów elektrycznych; do produkcji paneli, listew, rur. Wytwarzane granulaty nie są klasyfikowane jako stwarzające zagrożenie, gdyż w procesie produkcyjnym granulatów zastosowano zamienniki ftalanu-bis-2-etyloheksylu, do których należą m.in. tereftalan 2 – etyloheksylu, ftalan 2 – propyloheptylu oraz ftalan diizononylu. Substancje te nie są klasyfikowane jako stwarzające zagrożenie. Zakład opracował karty charakterystyk na produkowane granulaty PCV.

PPU „POL-BUD" Antoni Emil Plesiewicz oraz Przedsiębiorstwo Robót Drogowych w Ełku Spółka z o.o. zajmują się produkcją i sprzedażą betonu towarowego w postaci mieszanek betonowych suchych oraz w postaci gotowej masy do użycia. Mieszanki betonowe, z uwagi na zawartość cementu portlandzkiego są mieszaninami stanowiącymi zagrożenie dla zdrowia i środowiska w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 1272/2008. Odbiorcami tych mieszanek są użytkownicy profesjonalni.

Hurtownia Sprzedaż Materiałów Lakierniczych J. S. A. Stanisław Aleszczyk zajmuje się sprzedażą materiałów lakierniczych i rozpuszczalników oraz farb w sprayu dla użytkowników profesjonalnych.

Wśród dystrybutorów substancji i mieszanin chemicznych są dwa duże sklepy wielkopowierzchniowe posiadające bogaty asortyment oferowanych chemikaliów oraz hurtownie chemiczne. Odbiorcami produktów chemicznych są zarówno klienci indywidualni, jak i zakłady pracy. Dystrybutorzy posiadają karty charakterystyk na wprowadzane do obrotu chemikalia. Karty charakterystyk przekazywane są użytkownikom profesjonalnym wraz ze sprzedawanymi produktami chemicznymi.

W ramach nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu substancji i mieszanin chemicznych przeprowadzono 17 kontroli. Podczas nadzoru nie stwierdzono nieprawidłowości.

Podczas nadzoru nad substancjami i mieszaninami chemicznymi zewidencjonowano 153 podmioty stosujące chemikalia. Przeprowadzono 54 kontrole w zakresie stosowania produktów chemicznych. Nieprawidłowości stwierdzono w 18 skontrolowanych podmiotach gospodarczych. Wystawiono 5 decyzji administracyjnych, w pozostałych przypadkach nieprawidłowości usunięto w krótkim czasie zatem nie było potrzeby wystawiania decyzji administracyjnej.
Podczas kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak oceny ryzyka zawodowego uwzględniającej narażenie pracowników na czynniki chemiczne stwarzające zagrożenie, bądź niewłaściwą ocenę ryzyka stwierdzono w 16 zakładach
- brak opracowanej instrukcji bezpiecznej pracy z substancjami i mieszaninami chemicznymi, stwarzającymi zagrożenie, stosowanymi w działalności zawodowej w 5 zakładach
- brak wykazu substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie stosowanych w działalności zawodowej w 2 zakładach
- brak lub nieprawidłowe karty charakterystyk na mieszaniny chemiczne stwarzające zagrożenie stosowane przez pracowników w 2 zakładach

Pracownicy pionu higieny pracy informowali przedsiębiorców o zmianach w przepisach dotyczących znakowania i klasyfikacji substancji i mieszanin chemicznych wynikających z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008r. (CLP), jak również udzielali konsultacji w zakresie poprawności kart charakterystyki substancji bądź mieszaniny niebezpiecznej oraz poprawności oznakowania opakowań.

PRODUKTY BIOBÓJCZE

Na terenie powiatu ełckiego 35 podmiotów gospodarczych wprowadza do obrotu produkty biobójcze.

W ramach nadzoru nad wprowadzeniem do obrotu produktów biobójczych w 2025r. przeprowadzono 15 kontroli oraz 5 kontroli w zakresie stosowania produktów biobójczych.

W 2025 roku pracownicy Sekcji Higieny Pracy PSSE w Ełku przeprowadzili kontrole produktów biobójczych stosowanych w higienie weterynaryjnej, przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych, produktów biobójczych do konserwacji drewna oraz materiałów budowlanych. Ocenie poddano skład, oznakowanie opakowań oraz ważność pozwoleń na obrót produktem biobójczym 67 produktów biobójczych.

Zgodnie z powiadomieniem otrzymanym od Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w dwóch podmiotach gospodarczych stwierdzono produkt biobójczy pn.: „Green Sante odstraszacz na pchły i kleszcze, który nie posiadał ważnego pozwolenia na obrót produktem biobójczym. Podczas kontroli przedsiębiorcy usunęli z półek oraz zabezpieczyli zakwestionowany asortyment chemiczny a następnie zwrócili produkty dystrybutorowi.
Nie wystawiano decyzji nakazującej wycofanie z obrotu produktów biobójczych.

DETERGENTY

W 2025 roku nie prowadzono kontroli w zakresie nadzoru nad detergentami.

PREKURSORY NARKOTYKÓW

Na terenie powiatu ełckiego nie występują producenci, importerzy ani eksporterzy prekursorów. Osiem podmiotów gospodarczych zajmuje się wprowadzeniem do obrotu prekursorów kategorii 2 lub 3.

- Nadmanganianu potasu, będący prekursorem kategorii 2B, sprzedawany jest przez Hurtownię Leków i Sprzętu Weterynaryjnego „DOWET" w Ełku oraz Przychodnię Weterynaryjną Andrzej Wiszowaty w Prostkach.
- Aceton będący prekursorem kategorii 3 sprzedawany jest przez 6 podmiotów gospodarczych (sklep wielkopowierzchniowy, hurtownie i sklepy detaliczne).
- Toluen będący prekursorem kategorii 3 sprzedawany jest przez 2 hurtownie

- Kwas solny będący prekursorem kategorii 3 sprzedawany jest przez 1 hurtownię.

Na terenie powiatu zewidencjonowano 17 podmiotów stosujących prekursory narkotyków.

- Metyloetyloketon – prekursor kategorii 3 stosowany jest do czyszczenia gum w wytłaczarkach PVC, do mycia głowic drukarek oraz znakowania wyrobów
- Aceton i Toluen – prekursory kategorii 3 wykorzystywane są do odtłuszczania różnych powierzchni a także do usuwania zanieczyszczeń z narzędzi, powierzchni maszyn, urządzeń produkcyjnych i wyrobów gotowych
- Kwas siarkowy stężony – prekursor kategorii 3 wykorzystywany jest do uzdatniania wody, przygotowywania odczynników i badania próbek wody i ścieków
- Kwas solny – prekursor kategorii 3 stosowany jest do regulacji odczynu ph fazy wodnej emulsji asfaltowych

W ramach nadzoru nad prekursorami przeprowadzono 2 kontrole sanitarne. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2025 roku nie prowadzono przywozu, ani wywozu prekursorów narkotyków z i do krajów państw trzecich.

KOSMETYKI

Na terenie powiatu ełckiego nie występują producenci produktów kosmetycznych ani podmioty konfekcjonujące produkty kosmetyczne. Działalność prowadzą dwa podmioty gospodarcze pełniące funkcję osoby odpowiedzialnej oraz 25 dystrybutorów udostępniających produkty kosmetyczne.

W 2025r. podczas nadzoru nad warunkami obrotu produktami kosmetycznymi przeprowadzono 9 kontroli sanitarnych w 9 podmiotach gospodarczych zajmujących się udostępnianiem kosmetyków. Ocenie poddano prawidłowość oznakowania oraz skład wybranego asortymentu produktów kosmetycznych w zakresie obecności składników, m.in. TPO, pirytonianu cynku, karboksyaldehydu hydroksyizoheksylo-3-cykloheksenu (HICC lub Lyral), butylphenyl methylpropionalu (Lilial), salicylanu metylu oraz nadtlenku wodoru. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Nie wystawiono mandatów karnych.

Podczas kontroli stwierdzono, że oferowane w sprzedaży produkty do wybielania zębów nie zawierały nadtlenku wodoru. Spłukiwane i niespłukiwane produkty kosmetyczne poddane ocenie nie zawierały w składzie pirytonianu cynku. Produkty kosmetyczne przeznaczone dla dzieci poniżej 6 roku życia nie zawierały w swoim składzie salicylanu metylu. W ocenianych kosmetykach nie stwierdzono również TPO, hydroksyizoheksylo-3-cykloheksenu (HICC lub Lyral) ani butylphenyl methylpropionalu (Lilial).

W 2025 roku laboratoryjnej ocenie jakości mikrobiologicznej poddano dwa produkty kosmetyczne przeznaczone dla niemowląt i małych dzieci. Badania wykonane przez laboratorium zewnętrzne nie wykazały niezgodności z kryteriami norm mikrobiologicznych.

STOSOWANIE I DYSTRYBUCJA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN

Dystrybucję środków ochrony roślin prowadzi 8 podmiotów posiadających koncesję. W kontakcie ze ŚOR pracuje 15 osób. Sprzedażą ŚOR w większości punktów zajmują się sami właściciele. Na terenie powiatu ełckiego nie występują producenci pestycydów.

W 2025 r. nie przeprowadzono kontroli sanitarnych w zakresie nadzoru nad środkami ochrony roślin.

Pięć gospodarstw rolnych wielkoobszarowych wykonuje zabiegi chemizacyjne z wykorzystaniem środków ochrony roślin. Pracownicy wchodzący w skład brygad posiadają odpowiednie przeszkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy przy stosowaniu środków ochrony roślin oraz są wyposażeni w odpowiednie środki ochrony indywidualnej.

NARAŻENIE NA SZKODLIWE CZYNNKI BIOLOGICZNE

Podczas nadzoru nad warunkami pracy osób narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne przeprowadzono 15 kontroli w 15 zakładach. W trakcie nadzoru bieżącego w 4. zakładach stwierdzono nieprawidłowości. Wystawiono 3 decyzje administracyjne dotyczące czynników biologicznych.

Nieprawidłowości najczęściej stwierdzane podczas kontroli:
- brak rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwego czynnika biologicznego zakwalifikowanego do grupy 3
- brak rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych

– niewłaściwe sporządzona ocena ryzyka zawodowego w zakresie czynników biologicznych

W 2025 roku jeden podmiot przekazał Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Ełku informację o użyciu czynnika biologicznego w środowisku pracy (przedsiębiorstwo zajmujące się gospodarką ściekami).

We wszystkich skontrolowanych w 2025 r. zakładach pracują 194 osoby narażone na szkodliwe czynniki biologiczne, w tym 194 osób pracuje w narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne zaklasyfikowane do 2 grupy zagrożenia oraz 116 osób narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne należące do 3 grupy zagrożenia.

W ewidencji obiektów nadzorowanych najliczniejszymi grupami wg. PKD pod względem liczby osób narażonych na czynniki biologiczne są: uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową (PKD – 01) oraz administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna (PKD 84).

5.3 Choroby zawodowe

W 2025 roku wydano 8 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej. Wydano trzy decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Nie wydawano natomiast decyzji dotyczących narażenia na wirus SARS-CoV-2.
Stwierdzone choroby zawodowe przedstawiono w tabeli nr 4.

Tabela 4. Choroby zawodowe

Poz. z wykazu chorób zawodowych	Nazwa jednostki chorobowej	Czynniki etiologiczne	Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w **2024 r.**	Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w **2025 r.**
19.5	Przewlekłe zapalenie nadkłykcia kości ramiennej	Nadmierne obciążenie narządu ruchu tj. kończyn górnych, praca powtarzalna, monotypowa	0	**1**
20.1	Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: **Zespół cieśni w obrębie nadgarstka**	Nadmierne obciążenie narządu ruchu tj. kończyn górnych, praca powtarzalna, monotypowa	2	**2**
24.3	Choroby wywołane działaniem wysokich albo niskich temperatur otoczenia: **Odmroziny**	Ekspozycja na niskie temperatury oraz wilgotne powietrze	0	**1**
26	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa **Borelioza**	Krętek Borrelia	3	**3**
26	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa **Kleszczowe zapalenie mózgu**	Wirus kleszczowego zapalenia mózgu	0	**1**
Razem			5	**8**

W porównaniu z rokiem 2025 liczba stwierdzonych chorób zawodowych wzrosła z 5 do 8. Stwierdzone choroby zawodowe nie miały związku z przekroczeniami NDS i NDN czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy. Trzy jednostki chorobowe spowodowane były nadmiernym obciążeniem narządu ruchu, cztery jednostki chorobowe – narażeniem pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne występujące w środowisku pracy a jedna działaniem niskich temperatur występujących w środowisku pracy.

Analizując stwierdzone zawodowe choroby zakaźne lub pasożytnicze nastąpił nieznaczny wzrost stwierdzonych chorób zawodowych. Trzy ze stwierdzonych chorób zakaźnych lub pasożytniczych to boreliozy, jedna to kleszczowe zapalenie mózgu.
Choroby zakaźne lub pasożytnicze dotyczyły rolników indywidualnych oraz pilarza – drwala Największa liczba stwierdzonych w 2025r. chorób zawodowych występuje w PKD 01 – uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt.

5.4 Działalność kontrolno – represyjna

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 99 kontroli w 84 zakładach oraz 9 kontroli w 9 obiektach w zakresie nadzoru nad kosmetykami. Wystawiono 161 nakazów w 49 decyzjach administracyjnych, w tym 8 decyzji dotyczyło poprawy warunków pracy.
Nie przeprowadzono kontroli zakresie nadzoru nad środkami zastępczymi.

- liczba decyzji administracyjnych – 25
- liczba decyzji zmieniających termin decyzji - 17
- liczba decyzji o umorzeniu postępowania administracyjnego – 6
- liczba decyzji uchylających - 1

W 2025r. wystawiono 6 upomnień, 1 tytuł wykonawczy oraz 1 postanowienie o nałożeniu grzywny na kwotę 2000 zł. Na przedsiębiorców nie nakładano mandatów karnych.

Nakazy występujące w decyzjach administracyjnych najczęściej dotyczyły:

- niewłaściwego stanu sanitarno – technicznego ścian, sufitów, posadzek oraz wyposażenia w pomieszczeniach pracy i pomieszczeniach socjalno-sanitarnych – 21 nakazów
- braku lub nieaktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia – 74 nakazy
- braku lub niewłaściwie prowadzonego rejestru badań i pomiarów czynników szkodliwych – 4 nakazy
- obniżenia stężeń lub natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy oraz braku programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na przekroczenia wartości NDN/NDS na stanowiskach pracy – 8 nakazów
- braku lub niewłaściwie sporządzonej oceny ryzyka zawodowego – 23 nakazy
- niespełnienia obowiązków wynikających z przepisów dotyczących substancji i mieszanin chemicznych m.in.: brak spisu niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych stosowanych w zakładzie; brak, bądź nieprawidłowo sporządzone kraty charakterystyk substancji lub mieszanin chemicznych; brak instrukcji bezpiecznej pracy z chemikaliami; niezgodne z prawem oznakowanie substancji chemicznych i ich mieszanin – 5 nakazów
- braku rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikiem o działaniu rakotwórczym – 6 nakazów
- braku rejestru pracowników narażonych na działanie czynnika rakotwórczego – 6 nakazów
- nieprzekazania Warmińsko-Mazurskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym – 7 nakazów
- nieuwzględnienia narażenia pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne w ocenie ryzyka – 4 nakazy

W wielu zakładach stwierdzane usterki nie wymagały długiego czasu realizacji, zakład deklarował szybkie wykonanie, wobec powyższego nie były wystawiane decyzje administracyjne. Zalecenia sprawdzano po otrzymaniu od przedsiębiorcy powiadomienia o usunięciu nieprawidłowości ujętych w protokole kontroli.

Pracownicy pionu higieny pracy, podczas sprawowania bieżącego nadzoru w zakładach pracy, dbali o podniesienie poziomu świadomości pracodawców oraz pracowników w zakresie zagrożeń występujących w środowisku pracy, w szczególności dotyczących narażenia na substancje i mieszaniny stwarzające zagrożenie oraz narażenia na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym.

Podczas działalności nadzorowej pracownicy pionu higieny pracy informowali przedsiębiorców o zmianach w przepisach prawnych oraz udzielali konsultacji w zakresie: poprawności kart charakterystyk substancji bądź mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie stosowanych przez pracowników; prawidłowego prowadzenia rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy i kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy; rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym; rejestru pracowników narażonych na

działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym; prawidłowego wypełniania informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym; prawidłowego sporządzania oceny ryzyka zawodowego z uwzględnieniem narażenia na szkodliwe czynniki chemiczne, biologiczne oraz rakotwórcze, mutagenne i reprotoksyczne. Podczas działań edukacyjnych informowano przedsiębiorców o wymaganiach, jakie należy spełnić w zakładzie pracy aby zminimalizować ryzyko w zakresie zagrożeń fizycznych, chemicznych, biologicznych i rakotwórczych i reprotoksycznych.

Ponadto działania edukacyjne dotyczyły także narażenia na pierwiastek promieniotwórczy – radon. Podczas kontroli sanitarnych informowano przedsiębiorców o szkodliwym działaniu promieniotwórczego radonu oraz sposobach jego przenikania do pomieszczeń. Udzielano porad i informacji na temat znaczenia przeprowadzania pomiarów radonu, dostępnych środków technicznych służących ograniczeniu występujących stężeń radonu, obowiązków kierowników jednostek w zakresie konieczności zapewnienia wykonywania pomiarów stężenia radonu w miejscach pracy wewnątrz pomieszczeń zlokalizowanych na poziomie parteru i piwnicy.

11 kwietnia 2025 r. w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ełku odbyły się Dni Otwarte Inspekcji Sanitarnej organizowane pod hasłem „Bezpieczeństwo zdrowotne – wspólna odpowiedzialność", podczas których zaprezentowano działania podejmowane każdego dnia na rzecz ochrony zdrowia publicznego. Mieszkańcy miasta mieli wyjątkową okazję odwiedzić siedzibę Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ełku i zobaczyć na czym polega codzienna inspektorów.

Na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Ełku zamieszczono informacje o zagrożeniach zdrowotnych wynikających z narażenia na radon oraz linki do materiałów edukacyjno-informacyjnych dotyczących radonu w budynkach, lokalach i pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi. Zamieszczono również odnośnik do stron Głównego Inspektoratu Sanitarnego dotyczący produktów kosmetycznych, m.in. zgłaszania ciężkich działań niepożądanych.

W mediach społecznościowych (Facebook) na bieżąco publikowane są materiały edukacyjne dotyczące różnych dziedzin życia i pracy, ostrzeżenie publiczne dotyczące różnych produktów, np. kosmetyków oraz komunikaty Międzyresortowej Komisji ds. NDS i NDN.

W 2025 roku informowano pracodawców, pracowników i przedstawicieli służby BHP o szkodliwościach dla zdrowia wynikających z używania tytoniu, jak również o konsekwencjach prawnych wynikających z nieutworzenia miejsca pracy wolnego od dymu tytoniowego oraz obowiązku zamieszczenia prawidłowego oznakowania informującego o zakazie palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Sekcja Higieny Pracy PSSE w Ełku stale współpracuje z pracownikami Państwowej Inspekcji Pracy w zakresie wymiany informacji dotyczących podmiotów gospodarczych, w których występuje narażenie na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

W 2025r. prowadzano także rozmowy telefoniczne z lekarzami profilaktykami oraz z lekarzem orzecznikiem WOMP w Olsztynie, głównie w sprawach związanych ze zgłaszaniem podejrzenia choroby zawodowej oraz przygotowywaniem dokumentacji w tym zakresie.

NADZÓR NAD ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI I NOWYMI SUBSTANCJAMI PSYCHOAKTYWNYMI

Na terenie powiatu ełckiego w 2025 roku nie stwierdzono podmiotów wprowadzających do obrotu środki zastępcze, ani nowe substancje psychoaktywne.

W 2025 r. kontynuowano współpracę z jednostkami służby zdrowia z Ełku w zakresie powiadamiania PPIS w Ełku o każdej interwencji medycznej osób, co do których zachodziło podejrzenie zatrucia środkami zastępczymi. Do PSSE w Ełku nie wpłynęły powiadomienia informujące o zatruciach, których przyczyną mogło być spożycie środków zastępczych (nowych substancji psychoaktywnych).

W ramach profilaktyki narkomanii i środków zastępczych wśród dzieci i młodzieży oraz realizacji zadań dotyczących nadzoru nad obrotem i stosowaniem środków zastępczych na terenie powiatu ełckiego przedstawiciele PSSE w Ełku uczestniczyli w spotkaniach z dziećmi i młodzieżą szkolną oraz kadrą pedagogiczną szkół podstawowych i ponadpodstawowych, na których poruszano zagadnienia szkodliwości dla zdrowia narkotyków oraz nowych substancji psychoaktywnych.

Na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ełku umieszczono także odnośniki do stron internetowych, na których można znaleźć informacje dotyczące środków zastępczych oraz komunikat dla rodziców i opiekunów dotyczący dopalaczy.

Działania edukacyjne dotyczące narkomanii i środków zastępczych prowadzono także podczas realizacji ogólnopolskich i lokalnych kampanii profilaktycznych i zbiórek, m.in.:

- 33 Finał WOŚP - „Zdrowie i bezpieczeństwo dzieci”
- Dzień otwarty w Szkole Policealnej im. Mikołaja Kopernika w Ełku, który odbył się pod hasłem „Życie w Twoich rękach”
- Ełcki Festiwal Zdrowia „600 powodów do zdrowia” organizowany przez Prezydenta Miasta
- Bieg Kobiet pn. „Postaw na siebie! Nie cyckaj się z rakiem! Badaj się!” impreza w ramach profilaktyki chorób nowotworowych.

Przy stoisku profilaktycznym PSSE w Ełku można było uzyskać porady z zakresu prawidłowego żywienia, profilaktyki tytoniu i e-papierosów, zasad ochrony przed chorobami przenoszonymi przez kleszcze, profilaktyki nowotworów, jak również wykonać pomiar zawartości tlenku węgla w wydychanym powietrzu, skorzystać z pomiaru glukozy, ciśnienia tętniczego oraz saturacji.
Dorośli, którzy odwiedzili stoisko mieli możliwość założenia alkogogli i narkogogli, które symulują skutki używania alkoholu oraz narkotyków, a dzieci wzięcia udziału w quizie o zdrowiu. Przy pomocy urządzenia wyposażonego w lampę UV można było także sprawdzić poprawność mycia i dezynfekcji rąk.

5.5 Pisma z wnioskami kierowane do urzędów i instytucji, zakładów pracy

W roku 2025 nie było pism z wnioskami kierowanymi do urzędów i instytucji, zakładów pracy.

5.6 Wnioski ze sprawowanego nadzoru

1. Skuteczne egzekwowanie od pracodawców obniżenia poziomu stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia przekraczających wartości dopuszczalne spowodowało poprawę warunków pracy w zakresie przekroczeń normatywów w 7 podmiotach gospodarczych. Liczba pracowników, którym poprawiono warunki pracy w zakresie przekroczeń normatywów higienicznych to 94 osoby.
2. Poprawę bezpieczeństwa pracy w pomieszczeniach pracy oraz poprawę stanu sanitarnego w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych i w pomieszczeniach pracy wyegzekwowano w 5 podmiotach gospodarczych dla 204 pracowników.
3. W porównaniu z rokiem 2024 liczba stwierdzonych chorób zawodowych wzrosła z 5 do 8. Stwierdzone choroby zawodowe nie miały związku z przekroczeniami NDS i NDN czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy. Największa liczba stwierdzonych w 2025r. chorób zawodowych występuje w PKD 01 – uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt. Nie wydawano decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej ani decyzji dotyczących narażenia na wirus SARS-CoV-2
4. W porównaniu z rokiem 2024 liczba zakładów, w których występują czynniki rakotwórcze zwiększyła się do 54 zakładów. Na substancje, mieszaniny, czynniki i procesy o działaniu rakotwórczym lub mutagennym narażonych jest 1116 pracowników, w tym w narażeniu na promieniowanie jonizujące pracują 53 osoby.

Stały wzrost liczby zakładów, w których występują czynniki lub procesy o działaniu rakotwórczym lub mutagennym związany jest nowelizacją Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2024r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy i wprowadzeniem do niego w roku 2024 substancji i mieszanin o działaniu reprotoksycznym.

5. Podczas działalności nadzorowej zaobserwowano znaczną poprawę jakości merytorycznej kart charakterystyk opracowywanych i dostarczanych przez producentów chemikaliów, co skutkuje podniesieniem poziomu wiedzy na temat szkodliwości środków chemicznych stosowanych w zakładach pracy.
6. Na terenie powiatu ełckiego w 2025 roku nie stwierdzono podmiotów wprowadzających do obrotu środki zastępcze, ani nowe substancje psychoaktywne.
7. Do PSSE w Ełku nie wpłynęły powiadomienia informujące o zatruciach, których przyczyną mogło być spożycie środków zastępczych (nowych substancji psychoaktywnych).

5.7 Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2026 roku w zakresie Higieny Pracy

Działania Pionu Higieny Pracy będą zmierzały do:

- zwiększenia skuteczności podejmowanych działań w celu uzyskania zgodności warunków pracy z przepisami prawnymi, w szczególności określającymi dopuszczalne normatywy higieniczne czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy
- kontynuacji nadzoru nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3
- wzmożonego nadzoru nad wytwarzaniem, wprowadzaniem do obrotu i stosowaniem produktów kosmetycznych, w szczególności produktów do higieny intymnej i produktów przeznaczonych dla specjalnych grup konsumentów (hipoalergiczne, pielęgnacja skóry atopowej itp.), jak również w zakresie jakości mikrobiologicznej ww. produktów kosmetycznych
- wzmożonego nadzoru nad produktami biobójczymi należącymi do grupy produktowej 18 (insektycydy) i 19 (atraktanty i repelenty) dostępnymi w sprzedaży stacjonarnej i internetowej.
- wzmożonego nadzoru nad produktami biobójczymi stosowanymi do dezynfekcji powierzchni mających kontakt z żywnością i środkami żywienia zwierząt dostępnymi w sprzedaży stacjonarnej i internetowej.
- wzmożenia działań kontrolnych oraz edukacyjnych w zakresie warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników narażonych na substancje reprotoksyczne w środowisku pracy
- realizacji zharmonizowanego projektu REF – 14 dotyczącego kontroli znakowania i klasyfikacji mieszanin chemicznych
- prowadzenia kontroli wynikających z otrzymanych powiadomień z notyfikacji pochodzących z europejskich systemów RAPEX/Safety Gate, ICSMS, PENOnline, INTERACT PORTAL
- kontynuacji nadzoru nad przestrzeganiem przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas prac związanych z usuwaniem, bądź zabezpieczeniem wyrobów zawierających azbest
- kontynuacji nadzoru nad wytwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych
- podnoszenia świadomości społeczeństwa poprzez udzielanie porad i informacji w zakresie: narażenia na radon w pomieszczeniach, znaczenia przeprowadzania pomiarów radonu oraz dostępnych środków technicznych służących ograniczeniu stężenia radonu.

6. Higiena Dzieci i Młodzieży

6.1. Zakres sprawowanego nadzoru.

Higiena Dzieci i Młodzieży sprawuje bieżący nadzór nad stanem sanitarno-technicznym placówek nauczania i wychowania oraz wypoczynku letniego i zimowego na terenie miasta Ełk oraz gmin Ełk, Kalinowo, Prostki, Stare Juchy.

6.2 Działalność kontrolno-represyjna

Na terenie powiatu ełckiego w **2025r.** ogółem działalność prowadziło **252** placówki w tym: **114 placówek** stałych, **138 sezonowych t.j. 116** turnusów letniego wypoczynku dzieci i młodzieży i **22** turnusy zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży

Bieżącym nadzorem sanitarnym łącznie:

- objęto **138** placówek, w tym:
  - **63** placówki stałe
  - **75** placówek wypoczynku dzieci i młodzieży (**56 turnusów** letniego i **19** turnusów zimowego wypoczynku)
- przeprowadzono ogółem **161** kontroli sanitarnych
- wydano – **17** decyzji administracyjnych w tym: 7 na spełnienie wymagań sanitarno-lokalowych o żłobkach, 1 o umorzeniu postępowania administracyjnego, 4 nakazowe w celu doprowadzenia obiektu do należytego stanu sanitarno-technicznego oraz **5** decyzji płatniczych..

Nie nałożono mandatów karnych.

6.3 Stan sanitarno-techniczny szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych.

Rodzaj placówek	**Liczba placówek objętych ewidencją (stan na koniec roku sprawozdawczego)**	**Liczba przeprowadzonych kontroli placówek**	**Liczba dzieci i młodzieży w skontrolowanych placówkach**	**Budynki**			
				nieprzystosowane	**w złym stanie**		
					Zarówno techniczny m oraz porządku i czystości	**tylko**	
						technicznym	**porządku i czystości**
Kluby Dziecięce	**2**			-	-	-	-
Żłobki publiczne	**3**	**2**	**144**		-		
Żłobki niepubliczne	**13**	**13**	**342**	-	-	-	-
Przedszkola publiczne	**14**	**14**	**1345**	-	-	-	-
Przedszkola niepubliczne	**18**	**4**	**191**	-	-	-	-
Inne formy wychowania przedszkolnego publiczne	**2**	-	-	-	-	-	-
Inne formy wychowania przedszkolnego niepubliczne	**3**	**1**	**12**	-	-	-	-
Szkoły podstawowe publiczne	**17**	**14**	**4000**	-	-	-	-

Szkoły podstawowe niepubliczne	**1**	**1**	**98**	-	-	-	-
Licea ogólnokształcące	**2**	**1**	**123**	-	-	-	-
Technika	**1**	**1**	**97**	-	-	-	-
Branżowe szkoły I i II stopnia	**1**	**1**	**57**	-	-	-	-
Szkoły specjalne	**2**	-	-	-	-	-	-
Zespoły szkół	**10**	**16**	3816	-	-	-	-
Szkoły policealne	**1**	**2**	**106**	-	-	-	-
Warsztaty szkolne	**1**	-	-	-	-	-	-
Bursy i internaty	**1**	**1**	**440**	-	-	-	-
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze	**1**	-	-	-	-	-	-
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	**6**	**4**	**56**	-	-	-	-
Placówki z pobytem całodobowym (domy pomocy)	**1**	-	-	-	-	-	-
Placówki wsparcia dziennego	**4**	**2**	**178**	-	-	-	-
Międzyszkolne ośrodki sportowe	**1**	**1**	**144**	-	-	-	-
Pozaszkolne placówki specjalistyczne	**2**	**2**	**484**	-	-	-	-
Szkoły wyższe	**2**	**2**	**770**	-	-	-	-
Inne	**5**						
Razem:	**114**	**82**	**12403**	-	-	-	-

Stan sanitarno-techniczny nadzorowanych placówek ciągle ulega poprawie.

a) Nowo oddane w nowych obiektach

- Żłobek Niepubliczny „Borówka" w Ełku
- Żłobek Niepubliczny „Balonik" w Ełku
- Żłobek Niepubliczny „Modern Kids" w Ełku
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Bajtkowie
- Klub Dziecięcy w Kalinowie
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Kolorowy Parasol" w Ełku

b) Nowo otwarte placówki w obiektach istniejących: 5

- Niepubliczne Żłobki - 4
- Placówka pracy pozaszkolnej – 1

c) **Rozbudowa istniejącego budynku -2**
- **rozbudowano Zespół Szkół Samorządowych w Starych Juchach – istniejące przedszkole przeniesiono do nowych pomieszczeń**
- **rozbudowa Szkoły Podstawowej w Woszczelach – oddano do użytku pełnowymiarową salę gimnastyczną**

d) **Włączono do ewidencji 4** sale zabaw.
e) **Placówki zlikwidowane: 0**

Stan techniczny obiektów przedszkolnych i szkolnych.

W roku sprawozdawczym niewłaściwy stan sanitarno-techniczny stwierdzono w 3 szkołach podstawowych i **1** zespole szkół. Wydano **4** decyzje administracyjne w celu poprawy stanu sanitarno-technicznego tych placówek.

Kontrole sanitarne wykazały, że wszystkie obiekty skontrolowane podłączono do wodociągów publicznych. Spośród 62 skontrolowanych obiektów w tym zakresie, 60 podłączono do kanalizacji centralnej, 2 obiekty korzystają ze zbiorników bezodpływowych (szamba).
Dostęp do ciepłej bieżącej wody zapewniono we wszystkich szkołach przez cały rok szkolny.
Ponadnormatywna liczba uczniów w zakresie dostępności do urządzeń sanitarnych stwierdzono w **8** placówkach:
- w 2 szkołach podstawowych (SP nr 3 w Ełku, SP nr 4 w Ełku,)
- w 1 liceum ogólnokształcącym (ZDZ w Ełku)
- w 1 technikum (ZDZ w Ełku)
- w 1 szkole branżowej (ZDZ w Ełku)
- w 3 zespołach szkół (Zespół Szkół nr 2 w Ełku, Zespół Szkół nr 5 w Ełku, Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych)

6.4. Ocena zaplecza sportowo – rekreacyjnego (infrastruktury) do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach.

Przeprowadzono analizę warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego na terenie powiatu ełckiego. Pod tym kątem sprawdzono warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w **22** szkołach wszystkich typów - **14** szkół posiada szkolny zespół sportowy z boiskiem , **2** szkoły tylko boisko sportowe, **2** szkoły posiadają tylko salę zastępczą, **1** szkoła posiada salę gimnastyczną i salę zastępczą z boiskiem, **1** salę zastępczą z boiskiem, **2** szkoły nie posiadają warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

W dalszym ciągu stwierdza się, że zajęcia z wychowania fizycznego odbywają się w korytarzach szkolnych w **2** szkołach podstawowych niezależnie od posiadania warunków do prowadzenia wychowania fizycznego. W trakcie czynności kontrolnych oceniono również dostępność do natrysków szkolnych oraz stopień ich wykorzystania przez uczniów. Kontrole sanitarne wykazały, że uczniowie szkół (14), w których funkcjonują sale gimnastyczne z pełnym zapleczem sanitarnym, korzystają z natrysków tylko po zajęciach dodatkowych.

6.5. Ocena środowiska szkolnego pod względem zapewnienia uczniom higienicznych warunków nauki.
a) **Higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych**

Rok	**Liczba**		**Stwierdzono niewłaściwe**	
	skontrolowanych szkół	skontrolowanych oddziałów	liczba placówek	liczba oddziałów
2023	8	99	-	-
2024	8	82	-	-
2025	**4**	**38**	**-**	**-**

Oceniono tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych w **4** szkołach podstawowych w **38** oddziałach i stwierdzono, że oceniane tygodniowe rozkłady zajęć są zgodne z zasadami higieny pracy umysłowej.

rozkładów zajęć dydaktyczno-wychowawczych, niezgodnych z zasadami higieny pracy umysłowej nie stwierdzono.

b) **Ocena dostosowania stanowiska pracy do wzrostu ucznia**
Badania dostosowania stanowiska pracy do wzrostu ucznia.

Rok	**Liczba**			**Stwierdzono niewłaściwe**		
	placówek skontrolowanych	skontrolowanych oddziałów	Zbadanych uczniów	liczba placówek	liczba oddziałów	Siedzących nieprawidłowo
2023	5	22	463	1	1	18
2024	4	37	478	-	-	-
2025	5	43	464	-	-	-

Oceniono dostosowanie mebli do wzrostu uczniów w **4** szkołach podstawowych w **34** oddziałach, w **1** zespole szkół w **9** oddziałach. Zbadano łącznie **464** stanowiska w 43 oddziałach w 5 placówkach i nie stwierdzono stanowisk nie dostosowanych do wymagań ergonomii**.**
Dostosowanie mebli do wzrostu uczniów i przedszkolaków względem lat ubiegłych utrzymuje się na porównywalnym poziomie. Istniejący stan można uznać za zadowalający. Podczas bieżącego nadzoru sanitarnego nad placówkami nie stwierdzono rażących zaniedbań w zakresie dostosowania mebli do ergonomii, czy też ich stanu technicznego.
Sytuacja w tym zakresie utrzymuje się na podobnym poziomie względem roku 2024

c) **Posiadanie przez szkoły certyfikatów na meble i sprzęt sportowy**
Przeprowadzona ocena w zakresie posiadania przez szkoły i placówki certyfikatów na meble w placówkach oświatowych oraz posiadania przez szkoły i placówki certyfikatów na sprzęt sportowy w placówkach oświatowych na terenie powiatu wykazała, że wszystkie skontrolowane placówki posiadają certyfikaty na meble i sprzęt sportowy.

d) **Przerwy międzylekcyjne i zapewnienie warunków do przechowywania**
Sprawdzono również organizację przerw międzylekcyjnych w szkołach naszego powiatu. Na 19 skontrolowanych szkół 19 zapewniło przerwy krótsze niż dziesięciominutowe i przynajmniej jedną przerwę dłuższą. Dostęp do wody pitnej (poidełka lub dystrybutory wody podłączone do wody z wodociągu) zapewnia 12 skontrolowanych szkół. Wszystkie skontrolowane szkoły umożliwiały spędzenie przerw na świeżym powietrzu.

e) **Warunki na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych**
Podczas kontroli sanitarnych sprawdzano również spełnienie obowiązku dotyczącego zapewnienia warunków na przechowywanie części podręczników i przyborów szkolnych, zgodnie z rozporządzeniem MEN. Spośród skontrolowanych placówek pod tym kątem wszystkie spełniły ten obowiązek.

f) **Badanie obciążenia uczniów tornistrami**
W roku sprawozdawczym oceniono obciążenie uczniów plecakami/tornistrami szkolnymi. Przeprowadzono ważenie tornistrów w **37** oddziałach w dwóch szkołach podstawowych (jedna wiejska i jedna miejska). Ogółem badaniom poddano **665** uczniów i stwierdzono, że u **348** (52%) uczniów waga tornistrów wynosi do 10% masy ciała, u **238** (36%) uczniów waga tornistrów wynosi od 10% do 15% masy ciała , natomiast u **79 (**12%) uczniów waga tornistrów wynosi powyżej 15% masy ciała.

g) **Prowadzenie dożywiania w szkołach**
Spośród **20** szkół skontrolowanych, obiad dwudaniowy wydawało **12** szkół i z tej formy dożywiania skorzystało **2225** uczniów, w tym z posiłków dofinansowywanych – **160**.

h) **Badania natężenia oświetlenia sztucznego na stanowisku ucznia**

W roku sprawozdawczym na zlecenie Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży, w ramach nadzoru sanitarnego, Laboratorium Badań Środowiskowych PSSE w Ełku wykonało badania natężenia oświetlenia sztucznego

na stanowiskach pracy w 2 przedszkolach na terenie miasta Ełku – łącznie przeprowadzono 148 badań na stanowiskach pracy ucznia – nieprawidłowości stwierdzono w 3 salach przeznaczonych dla dzieci, w 8 punktach pomiarowych w 1 przedszkolu (Miejskie Przedszkole Mali Odkrywcy w Ełku).

6.6. Opieka medyczna w placówkach oświatowo-wychowawczych.

Kolejnym zagadnieniem, które w 2025 r. analizowała Inspekcja Sanitarna, były warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami. Wszystkie skontrolowane gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej pozostawały we właściwym stanie technicznym i sanitarnym.

Spośród **20** skontrolowanych szkół wszystkich typów 15 placówek posiada gabinety profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami. W dwóch przypadkach, spośród skontrolowanych placówek profilaktyczna opieka nad uczniami realizowana jest w pomieszczeniu zastępczym na terenie szkoły, a w trzech przypadkach poza terenem szkoły.

6.7. Nadzór nad gospodarką substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach.

Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadziła nadzór nad substancjami preparatami chemicznymi znajdującymi się w szkolnych pracowniach chemicznych.

W roku sprawozdawczym w **20** placówkach szkolnych przeprowadzono kontrole sanitarne gabinetów chemicznych, pod kątem prawidłowej dokumentacji substancji chemicznych i ich mieszanin oraz prawidłowego oznakowania, zabezpieczenia i przechowywania. W wyniku kontroli stwierdzono, że 8 szkół posiada gabinety chemiczne. Podczas prowadzonego nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

6.8 Nadzór nad sezonowymi placówkami wypoczynku dla dzieci i młodzieży

W roku 2025 sekcja higieny dzieci i młodzieży nadzorowała również sezonowy wypoczynek dzieci i młodzieży. W roku sprawozdawczym w 2 obiektach oceniano stan przygotowania obiektów wczasowych do letniego wypoczynku dzieci i młodzieży. Stwierdzono, że baza noclegowa była przygotowana do przyjęcia dzieci i młodzieży podczas wypoczynku letniego 2025.

W **2025** roku na terenie Powiatu Ełckiego według elektronicznej bazy MEN ogółem funkcjonowało **138** turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży w tym: **116** turnusów wypoczynku letniego oraz **22** turnusy wypoczynku zimowego.

Ogółem skontrolowano **75** turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży, w tym letnich **56** oraz zimowych **19**. Łącznie na terenie Miasta Ełku i gmin z terenu Powiatu Ełckiego w skontrolowanych turnusach wypoczywało **4012 dzieci i młodzieży.**

Podczas oceny warunków zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży zorganizowanego na terenie powiatu ełckiego, w czasie bieżących kontroli sanitarnych niewłaściwego stanu sanitarnego nie stwierdzono .

Opieka lekarsko- pielęgniarska – Organizatorzy wypoczynku zapewniają dostęp do opieki medycznej w ramach świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz.1285, z późn. zm.) lub na podstawie umowy zawartej z lekarzem, pielęgniarką lub ratownikiem medycznym.

W roku 2025 nie notowano interwencji.

6.9. Pisma z wnioskami kierowane do urzędów i instytucji.

- opracowano i przekazano do Starostwa Powiatowego raport o stanie sanitarnym nadzorowanych placówek oświatowo-wychowawczych,
- przekazano na Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Starostwa Powiatowego raport dotyczący bezpieczeństwa sanitarnego ze szczególnym uwzględnieniem wypoczynku dzieci i młodzieży
- przekazano do Starostwa Powiatowego raport z przebiegu wypoczynku letniego dzieci i młodzieży „Bezpieczne wakacje 2025”

6.10. Wnioski ze sprawowanego nadzoru.

- Stan sanitarno-techniczny placówek szkolnych i oświatowo wychowawczych ciągle ulega poprawie.
- W dalszym ciągu powstają nowe placówki w nowych budynkach .
- Wyegzekwowano w całości **17 decyzji** administracyjnych, w tym przeniesionych z lat ubiegłych **9**.

Pozytywne rozwiązania:
Stan sanitarno-techniczny nadzorowanych placówek ciągle ulega poprawie.

- W roku sprawozdawczym oddano do użytku
  W nowych budynkach: 6 placówek
  - Żłobek Niepubliczny „Borówka" w Ełku
  - Żłobek Niepubliczny „Balonik" w Ełku
  - Żłobek Niepubliczny „Modern Kids" w Ełku
  - Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Bajtkowie
  - Klub Dziecięcy w Kalinowie
  - Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Kolorowy Parasol" w Ełku

Nowo otwarte placówki w obiektach istniejących: 5 placówek

- Niepubliczne Żłobki -**4**
- Placówka pracy pozaszkolnej -1

Rozbudowa istniejącego budynku -2

- Rozbudowano Zespół Szkół Samorządowych w Starych Juchach – istniejące przedszkole przeniesiono do nowych pomieszczeń
- Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Woszczelach – oddano do użytku pełnowymiarową salę gimnastyczną

Włączono do ewidencji 4 sale zabaw.

Ponadto: W roku sprawozdawczym przeprowadzono w placówkach oświatowo-wychowawczych i innych obiektach szereg prac remontowych i modernizacyjnych w celu poprawy warunków sanitarno-higienicznych dla dzieci i młodzieży , w szczególności:

Poprawiono stan sanitarno-techniczny w 10 placówkach:

w 3 przedszkolach:

- zapewniono właściwe natężenie oświetlenia sztucznego w 3 salach w 8 punktach pomiarowych
- ściany, sufit i podłogi w korytarzu doprowadzono do należytego stanu sanitarno-technicznego
- dwa pomieszczenia sanitarne wyremontowano

w 2 szkołach podstawowych:

- sale lekcyjne doprowadzono do właściwego stanu sanitarno-technicznego.
- pomieszczenia sanitarne dziewcząt i chłopców wyremontowano
- zapewniono odpowiednie wyposażenie bloku sportowego - wymieniono materace gimnastyczne

w 4 zespołach szkół:

- ściany, sufity i podłogi doprowadzono do należytego stanu sanitarno-technicznego
- wymieniono punkty oświetlenia sztucznego w salach lekcyjnych
- pomieszczenie sanitarne dziewcząt wyremontowano
- zapewniono nowe ławki i krzesła dostosowane do ergonomii

W 1 szkole policealnej doprowadzono do należytego stanu sanitarno-technicznego plac rekreacyjny oraz wejście do budynku

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w roku sprawozdawczym względem roku ubiegłego uległa poprawie – oddano do użytku pełnowymiarową salę gimnastyczną przy Szkole Podstawowej w Woszczelach

Trudności:

- Warunki do prowadzenia zajęć w-f za małe względem potrzeb - niezależnie od posiadania infrastruktury do prowadzenia zajęć w-f , w dalszym ciągu uczniowie **w 2 skontrolowanych szkołach podstawowych** ćwiczą w korytarzach szkolnych (SP nr 3 i SP 4 w Ełku)

Szkoły do których dzieci są dowożone:

- Szkoły podstawowe (4) – **195** dzieci
- Zespoły Szkół (2) - **68** dzieci

Prowadzono działania edukacyjne w zakresie promocji zdrowia oraz inne przedsięwzięcia

- Współudział w realizacji programu „Moje dziecko idzie do szkoły" – w roku sprawozdawczym pracownicy Sekcji HDiM brali udział w 8 spotkaniach z rodzicami w 6 szkołach podstawowych, 2 przedszkolach
- Współudział pracowników Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w 5 stoiskach informacyjno-edukacyjnych zorganizowanych na terenie Miasta Ełku.
- Podczas bieżących kontroli sanitarnych prowadzono działania edukacyjne skierowane do dyrektorów kontrolowanych placówek, uczniów nt. profilaktyki chorób zakaźnych, prawidłowej higieny rąk t.j. mycia i dezynfekcji; ochrony zdrowia przed następstwami używania tytoniu, wyrobów tytoniowych, nowych substancji psychoaktywnych. Przekazano do wykorzystania materiały dotyczące profilaktyki higieny rąk, profilaktyki palenia papierosów i e-papierosów.–
- Przeprowadzono także działania edukacyjne skierowane do dyrektora nt. zapobiegania wadom postawy wśród dzieci i młodzieży poprzez: zapewnienie w placówce mebli edukacyjnych dostosowanych do ergonomii, przekazano informacje dotyczące właściwego doboru tornistra i odpowiedniej jego wagi, zapobiegania wadom wzroku poprzez zapewnienie właściwego natężenia oświetlenia sztucznego w salach lekcyjnych na stanowiskach pracy ucznia, udzielono instruktażu w zakresie systematycznego wietrzenia sal oraz obowiązku przeglądu i konserwacji klimatyzatorów, podejmowanie działań zapobiegawczych i postępowania w przypadku stwierdzenia pedikulozy (wszawicy).

6.12. Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2026 roku w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży będą zmierzały do:

- dążenia do podnoszenia standardów zakładów nauczania i wychowania
- eliminowania czynników uciążliwych ze środowiska pracy ucznia (stanowisk niedostosowanych do ergonomii; niewłaściwego natężenia oświetlenia sztucznego)
- dążenie do poprawy warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego
- dążenie do zapewnienia dzieciom i młodzieży optymalnych warunków pobytu na turnusach wypoczynkowych w zorganizowanych placówkach wczasów letnich i zimowych
- podnoszenia świadomości społecznej wśród uczniów i rodziców w celu tworzenia właściwych warunków pracy ucznia w szkole i w domu
- kontynuowania monitoringu w zakresie obciążenia uczniów tornistrami oraz prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu wyeliminowanie lub ograniczenie nadmiernego ciężaru plecaków

7. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zapobiegawczy nadzór sanitarny w 2025 r. sprawowano przede wszystkim poprzez:

- uzgadnianie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- opiniowanie planowanych przedsięwzięć w zakresie, czy istnieje potrzeba przeprowadzenia oceny oddziaływania inwestycji na środowisko
- uzgadnianie warunków realizacji przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia
- uzgadnianie projektów budowlanych przedsięwzięć
- wydawanie opinii w zakresie spełnienia wymagań sanitarno-higienicznych obiektów
- udział w procedurach dopuszczania do użytkowania obiektów budowlanych
- uzgadnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu

I. CZĘŚĆ STATYSTYCZNA

W ramach Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizowane były następujące działania:

I. UZGADNIANIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Rozpatrzono 26 wniosków w tym:
Wydano 15 opinii sanitarnych uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

- Wydano 0 opinii uzgadniające studium uwarunkowań i kierunków.
- Wydano 10 opinii dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- Wydano 1 opinię ws. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

II. UZGADNIANIE PROJEKTÓW DECYZJI O WARUNKACH ZABUDOWY

Rozpatrzono 256 wniosków tym:

- Wydano 84 postanowień uzgadniających decyzje o warunkach zabudowy
- Wydano 1 pismo o uzupełnienie informacji dotyczących uzgadnianych warunków zabudowy
- Uzgodniono 172 decyzje o warunkach zabudowy w formie „milczącej zgody”

III. UZGADNIANIE PRZEDSIĘWZIĘĆ ZNACZĄCO ODDZIAŁUJĄCYCH NA ŚRODOWISKO W OPARCIU O USTAWĘ O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Rozpatrzono 34 wnioski w tym:

- Wydano 32 opinie sanitarne w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym: 5 opinii o potrzebie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, 27 opinii o braku konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.
- W zakresie uzgadniania warunków realizacji wydano 1 opinię sanitarną określającą warunki realizacji przedsięwzięć.
- Ponadto sporządzono 1 wezwanie o uzupełnienie wniosku
- Jeden wniosek przekazano zgodnie z kompetencjami

IV. UZGADNIANIE DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ POD WZGLĘDEM WYMAGAŃ HIGIENICZNYCH I ZDROWOTNYCH

Rozpatrzono(wpłynęło) 7 wniosków o uzgodnienie dokumentacji projektowej w tym:

- Wydano 3 opinie sanitarne dotyczące uzgodnienia dokumentacji projektowej (projekty budowlane, projekty technologiczne), w tym opinii sanitarnych bez zastrzeżeń-0 / z zastrzeżeniami-2, nie uzgodniono - 1
- W 3 przypadkach wnioski wycofano

V. LICZBA ZAJĘTYCH STANOWISK DLA ROZWIĄZAŃ INNYCH NIŻ OKREŚLONE W OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISACH PRAWNYCH, W TYM W ZAKRESIE WARUNKÓW TECHNICZNYCH

- Wyrażenia zgody na usytuowanie wyrzutni powietrza na poziomie terenu z układów wentylacyjnych dla garażu podziemnego w budynku mieszkalnym wielorodzinnym - wyrażono 1 zgodę w formie decyzji

VI. UCZESTNICZENIE W DOPUSZCZENIU DO UŻYTKOWANIA OBIEKTU BUDOWLANEGO

Przeprowadzono 28 kontroli w tym 24 oględzin obiektów w trybie art. 56 Prawa budowlanego:

- Wydano 24 stanowiska w sprawie zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym (bez zastrzeżeń -21, z zastrzeżeniami – 3)
- Wydano 2 stanowiska i opinie w sprawie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych innych obiektów.

Przeprowadzono 2 kontrole w trakcie realizacji inwestycji tj.

1) Rozbudowa istniejącej szkoły podstawowej o dobudowę sali gimnastycznej wraz z urządzeniami budowlanymi na działce nr 146 obręb Woszczele,
2) Budynek produkcyjno-magazynowy-rozbudowa, Obręb 2 Ełk, ul. Stoczniowa 1, dz. nr 2867/2. Budynek Produkcyjno-Magazynowy – część dobudowana o powierzchni użytkowej 1670,22 m2.

Do części dobudowanej zostanie przeniesiona część produkcji (budowa Łodzi) z hali istniejącej w celu poprawienia warunków pracy.

VII. DECYZJE O NAŁOŻENIU OPŁATY

Wydano 28 decyzji o nałożeniu opłaty za czynności wykonywane przez organy państwowej inspekcji sanitarnej w związku ze sprawowaniem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

VIII. Liczba zajętych stanowisk w innych sprawach

- 1 wniosek przesłano zgodnie z kompetencjami
- Wydano 2 stanowiska (opinie) w sprawie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych innych obiektów na podst. art. 3 pkt 3 ustawy o PIS wcześniej nie wymienionych
- 2 pisma: o uzupełnienie dokumentacji

IX.

Dokonano 26 kontroli w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów w tym 24 oględzin obiektów w trybie art. 56 Prawa budowlanego, 2 w związku z art. 3 ustawy o PIS oraz przeprowadzono 2 kontrole w trakcie realizacji inwestycji tj. 1) Rozbudowa istniejącej szkoły podstawowej o dobudowę sali gimnastycznej wraz z urządzeniami budowlanymi na działce nr 146 obręb Woszczele, 2) Budynek produkcyjno-magazynowy-rozbudowa, Obręb 2 Ełk, ul. Stoczniowa 1, dz. nr 2867/2

<u>II. CZĘŚĆ OPISOWA</u>

I UZGADNIANIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO (OGÓLNYCH PLANÓW) – wydano opinie sanitarne dla:

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie Gorło, gmina Stare Juchy, obejmującego działki o nr ewid. 126/18, 126/19, 126/21, 126/22, 126/23, 126/24, 126/25, 126/26, 126/27, 126/28.
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Ełk – Lazurowa II" wraz z prognozą oddziaływania na środowisko
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dla obszaru położonego w gminie Ełk, w obrębie Siedliska, obejmującego działkę nr 234/8
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie Lisewo, Gmina
- Kalinowo, zwanego „Lisewo IV".
- projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w gminie Ełk, w obrębie Szeligi Buczki, zwanego „SZELIGI PÓŁNOC" wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie Gorło, gmina Stare Juchy, obejmującego części działek ewidencyjnych o nr 49/4 i 100/3
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w gminie Ełk, w obrębie Szeligi Buczki, obejmującego działki nr 100 i 101 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w gminie Ełk, w obrębach Nowa Wieś Ełcka oraz Zdunki, zwanego „Tereny Inwestycyjne II".

II. UZGADNIANIE PROJEKTÓW DECYZJI O WARUNKACH ZABUDOWY I LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO – wydano 84 postanowienia (kilka przykładowych)

- ustalenia warunków zabudowy terenu położonego w gminie Stare Juchy, obręb Czerwonka, działka gruntu składającą się z dwóch działek o nr ewid. 13/7 i 14/1, dla inwestycji polegającej na budowie sześciu budynków mieszkalnych jednorodzinnych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, w ramach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.
- o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym (gminnym) o nazwie: „Przebudowa stacji uzdatniania wody polegająca na wydzieleniu pomieszczenia chloratora wraz z wykonaniem otworu drzwiowego w ścianie zewnętrznej w istniejącym budynku technologicznym w miejscowości Gorłówko w ramach zadania: Rozbudowa i przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w Gorłówce wraz z budową sieci wodociągowych na terenie gminy Stare Juchy". Lokalizacja inwestycji gm. Stare Juchy, działka gruntu obejmująca część działki o nr ewid. 238/1, obręb Gorłówko.
- w sprawie ustalenia warunków zabudowy terenu położonego w obrębie Stare Juchy, gmina Stare Juchy, część działki o nr ewid. 57 dla inwestycji polegającej na budowie trzech budynków mieszkalnych jednorodzinnych, w ramach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.
- o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym (gminnym) polegającej na „BUDOWIE KOMPLEKSU SPORTOWEGO ORLIK W MIEJSCOWOŚCI STARE JUCHY, GMINA STARE JUCHY".
- **ustalenia warunków zabudowy terenu położonego w gminie Stare Juchy, obręb Grabnik, działka o nr ewid. 60/19, dla inwestycji polegającej na budowie dwóch budynków mieszkalnych jednorodzinnych, w ramach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej**
- ustalenia warunków zabudowy terenu położonego w gminie Stare Juchy, obręb Dobra Wola, działka gruntu obejmująca część działki o nr ewid. 76/6, dla inwestycji polegającej na budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego, w ramach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.
- ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego, dla inwestycji polegającej na przebudowie placu zabaw oraz siłowni plenerowej. Lokalizacja inwestycji: obręb 3-Ełk 3 miasta Ełku, część działki nr 3541, ul. Sielska.
- ustalenia warunków zabudowy terenu położonego w obrębie Stare Juchy, gmina Stare Juchy, działka o nr ewid. 369, dla inwestycji polegającej na budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego, w ramach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
- ustalenia warunków zabudowy terenu położonego w gminie Stare Juchy, obręb Gorło, działka gruntu wchodząca w skład działki o nr ewid. 51/40, dla inwestycji polegającej na budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego, w ramach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
- ustalenia warunków zabudowy dla inwestycji polegającej na budowie farmy fotowoltaicznej PV Barany o mocy do 6 MW wraz z magazynami energii i niezbędną infrastrukturą techniczną realizowanej w granicy działki o nr ewid. 30 obręb Barany gm. Ełk

III UZGADNIANIE PRZEDSIĘWZIĘĆ ZNACZĄCO ODDZIAŁUJĄCYCH NA ŚRODOWISKO W OPARCIU O USTAWĘ O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Wydano 1 opinię sanitarną określającą warunki realizacji przedsięwzięć dla których było prowadzone postępowanie środowiskowe: Przebudowa i rozbudowa instalacji do przetwarzania odpadów wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną lokalizacja przedsięwzięcia: miasto ełk –ssse, ul Krzemowa 8b, Działki: 2114, 2113/1, 2113/3, 2113/7, 2113/10, 2113/11, 2764/5

1. Dla 5 przedsięwzięć stwierdzono potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko:
   - „Budowa Elektrowni Fotowoltaicznej Stare Juchy_Ełk o mocy do 180MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działkach ewid.nr: 80; 81; 82 obręb Czerwonka, gmina Stare Juchy, 54; 58/4; 59/4; 60 obręb Bałamutowo, gmina Stare Juchy, 1/9; 52; 40; 43/1; 43/2; 38; 39; 41/4; 41/2; 1/14; 49; 53; 54; 55; 58; 59; 68; 71 obręb Sikory Juskie, gmina Stare Juchy, 137; 140; 141/1obręb Malinówka, gmina Ełk, powiat ełcki, województwo warmińsko-mazurskie".
   - budowa czterdziestu czterech budynków mieszkalnych jednorodzinnych wolnostojących oraz dróg wewnętrznych i niezbędnej infrastruktury technicznej na działkach o numerach ewidencyjnych 308/58, 308/59 i 310/15 położonych w obrębie 0019 Skomack Wielki w gminie Stare Juchy
   - Budowa farmy fotowoltaicznej „Rostki Bajtkowskie" o mocy do 5 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną oraz magazynami energii dz. nr ew. 25/2, 39, 47 obręb Rostki Bajtkowskie, gmina Ełk
   - „budowa elektrowni fotowoltaicznej o łącznej mocy do 14 MW wraz z niezbędną infrastrukturą." Gmina Kalinowo: • obręb Długie dz. nr ewid.: 134

- Budowie zespołu elektrowni fotowoltaicznych o łącznej mocy do 72 mw wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną z możliwością instalacji kontenerowych magazynów energii o łącznej mocy do 72 mw., gminy Kalinowo: • obręb Krzyżewo dz. nr ewid.: 141/3, 142, 143/2, 143/3, 143/4, 144, 145, 150, 151, 152/2, 153/1, 174/3, 177, 178, 179, 180 • obręb Maże dz. nr ewid.: 94/1, 96/1 • obręb Koleśniki dz. nr ewid.: 3/27, 13, 135 • obręb Kalinowo dz. nr ewid.: 220/3

2. Wydano 27 opinii stwierdzających brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (kilka przykładowych):
   - „Budowa drogi gminnej na odcinku Nowa Wieś Ełcka - Śniepie".
   - Przebudowie odcinka drogi gminnej nr 178042 N Bobry – granica gmin Prostki i Ełk oraz odcinka drogi gminnej nr 178045 N Glinki – granica gmin Prostki i Ełk
   - montaż linii produkcyjnej malowania proszkowego elementów ogrodzeniowych ze stali w Firmie Produkcyjno Handlowej Mest Kulesza Piotr w Ełku przy ul. Krzemowej 16.
   - „Budowa kompleksu domów mieszkalnych jednorodzinnych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną" Działka: 78/3–obręb Dorsze Gmina Kalinowo
   - Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 621 na odcinku Ełk – Nowa Wieś Ełcka w zakresie budowy drogi dla pieszych i rowerów
   - „Budowa kompleksu domów mieszkalnych jednorodzinnych oraz budynków gospodarczych/garażowych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną" , dz. nr 17 obręb 0001 Bałamutowo
   - Budowa i eksploatacja elektrowni fotowoltaicznej o mocy do 8 MW z infrastrukturą towarzyszącą wraz z możliwością budowy magazynów energii na działkach numer 279, 280 gmina Stare Juchy, obręb Grabnik
   - Budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy do 9 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną z możliwością etapowej realizacji inwestycji dz. nr ewid. 65 obr. Karbowskie,gmina Ełk, powiat ełcki, województwo warmińsko-mazurskie
   - zabudowa mieszkaniowa wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą na działkach nr: 32/4, 32/5, 32/6, 32/7, 32/9, 32/12, 32/3 obręb: 0032 Romoty gmina Kalinowo, powiat: ełcki, województwo warmińsko-mazurskie
   - „Budowa kompleksu domów mieszkalnych jednorodzinnych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną" planowanych na działkach o nr ewid. 5/1, 5/2, 6/1, 6/2, 6/3, 6/4, 6/5, 6/6/ i 6/7 obręb Barany, Gmina Ełk

IV UZGADNIANIE DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ – wydano 3 opinie sanitarne, w tym dla:

- Projekt technologiczny lokalu gastronomicznego Delissa, ul. Wojska Polskiego 32/42, 19-300 Ełk – nie uzgodniono dokumentacji
- prośba o wydanie opinii sanitarnej zmiany sposobu użytkowania części pomieszczeń przedszkola na żłobek ul. J. Pawła II 23 w Ełku
- Uzgodnienie projektu budowlanego tężni solankowej, Ełk, ul. Nadjeziorna, dz. nr 405/3, 405/1
- Trzy wnioski wycofano.

V ODBIORY OBIEKTÓW BUDOWLANYCH/BUDOWLI
Inwestycje uruchamiane w 2025 r. mające wpływ na stan sanitarno-higieniczny miasta i powiatu ełckiego:

Oczyszczalnie ścieków
- Rozbudowa (modernizacja) oczyszczalni ścieków w Prostkach. 19-335 Prostki, ul. 1 Maja 12E

Sieci wodociągowe i kanalizacyjne
- brak uruchamianych sieci wodociągowych i kanalizacyjnych

Stacje uzdatniania wody
- Rozbudowa i przebudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Gorłówko , działka o nr geod. 238/1

Podmioty wykonujące działalność leczniczą
- Zmiana sposobu użytkowania istniejącego budynku handlowo-usługowego apteki na lokal gabinetu stomatologicznego, Ełk, ul. Gdańska 19, dz. nr 242/2

Obiekty nauki i wychowania

- Zmiana sposobu użytkowania lokalu usługowego na niepubliczny żłobek, Ełk, ul. Tuwima 18 lok.1
- Zmiana sposobu użytkowania plebanii na dom dziecka, Bajtkowo 11 , 19-300 Ełk
- Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania lokalu handlowo-usługowego na potrzeby żłobka Ełk, ul. Mariampolska 6, lok. U 4
- Żłobek niepubliczny „Balonik", Ełk, ul. Nadjeziorna 23, lok. A2
- Rozbudowa istniejącej szkoły podstawowej o dobudowę Sali gimnastycznej wraz z urządzeniami budowlanymi na działce nr 146 obręb Woszczele
- Rozbudowa, przebudowa oraz zmiana sposobu użytkowania części budynku szkolnego wraz z niezbędnym zagospodarowaniem, Kalinowo, cz. Dz. nr 142 i 143
- Budowa budynku Przedszkola i świetlicy szkolnej w miejscowości Stare Juchy, ul. Mazurska 11, 19-330 Stare Juchy

Zakłady pracy zatrudniające powyżej 10 osób

- Budynek produkcyjno-magazynowy z niezbędną infrastrukturą, Ełk, ul. Krzemowa 10
- Budowa zespołu budynków handlowych-budynki handlowe I, II, III wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną – zmiany na terenie dz. ew. nr 2874/7 w zakresie PZT i projektowanego budynku handlowego II wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, Ełk, ul. Ciepła 11, dz. nr 2874/7, 2874/10
- Budynek produkcyjno-magazynowy-rozbudowa, Obręb 2 Ełk, ul. Stoczniowa 1, dz. nr 2867/2

Obiekty handlowe i usługowe

- Bar - Burgerownia, 19-300 Ełk, ul. Armii Krajowej 36 lok.2
- Rozbudowa istniejącego budynku gospodarczego z adaptacją na cele usługowe-warsztat samochodowy ze szczelnym zbiornikiem na ścieki na działce nr ewid.138/2 w obr. Siedliska, gmina Ełk – etap I
- Budowa budynku mieszkalnego jednorodzinnego z częścią usługową, Pisanica 92, dz. nr 44/15
- Zakład gastronomiczny – Bar orientalny „Phoenix", 19-300 Ełk, ul. Wojska Polskiego 26
- Budowa zespołu budynków handlowych-budynki handlowe I, II, III wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną – zmiany na terenie dz. ew. nr 2874/7 w zakresie PZT i projektowanego budynku handlowego II wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, Ełk, ul. Ciepła 11, dz. nr 2874/7, 2874/10
- Budowa Budynku Gastronomicznego (Restauracja MCDONALD´S) wraz z infrastrukturą techniczną tj. stacją transformatorową, masztem flagowym, wiatą śmietnikową, drogami wewnętrznymi, miejscami postojowymi, murem oporowym, Ełk, ul. Obwodowa 1
- Zmiana sposobu użytkowania lokalu usługowego na punkt gastronomiczny, Ełk, ul. Jana Pawła II 24, lok. U9
- Przebudowa, rozbudowa i zmiana sposobu użytkowania istniejących zabudowań na budynek usługowo-mieszkalny w Prostkach, ul. 15 Lipca 2, dz. nr 284/10
- Kotłownia z pomieszczeniami pomocniczymi usług serwisowo- naprawczych w Ełku, ul. Łukasiewicza 1 (dz. nr 1287/1, 1287/7, 1287/9)

Obiekty turystyczne i rekreacyjne

- Lokale usługowe o nr U11-U46 z przeznaczeniem na krótkoterminowe zakwaterowanie turystyczne bez wyżywienia w budynku przy ul. K. Pułaskiego 22

Inne obiekty użyteczności publicznej

- Budynek wielorodzinny z usługami, Ełk, ul. Jeziorna18
- Wspomagane Społeczności Mieszkaniowe, Ełk, ul. Ks. Prał. Mariana Szczęsnego, dz. nr ewid. 3816, obręb 3 miasta Ełk

8. STANOWISKO PRACY DS. PROMOCJI ZDROWIA I OŚWIATY ZDROWOTNEJ

Do zadań Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej należy inicjowanie, organizowanie, prowadzenie, koordynowanie i nadzorowanie działalności oświatowo - zdrowotnej w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych. Kierunki przyjęte do realizacji wynikały z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, uwzględniały wytyczne Oddziału Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie, Głównego Inspektoratu Sanitarnego, jak też wynikały z potrzeb lokalnych.

Działalność prozdrowotna realizowana była poprzez programy edukacyjne, akcje informacyjno-edukacyjne oraz ogólnopolskie kampanie. W 2025 roku czynności podejmowane i realizowane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Ełku, podobnie jak w latach ubiegłych, obejmowały głównie profilaktykę chorób oraz promocję zdrowego, wolnego od nałogów i uzależnień stylu życia, a także rozwijanie indywidualnej odpowiedzialności za zdrowie własne i swoich najbliższych.

Program edukacyjny „Trzymaj Formę!"

Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!" skierowany jest do uczniów szkół podstawowych z klas IV-VIII. Jego celem jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety.

W roku szkolnym 2024/2025 do XVIII edycji programu przystąpiło 13 szkół podstawowych z terenu powiatu ełckiego. Działaniami objęto dzieci i młodzież, a także ich rodziców, opiekunów oraz kadrę pedagogiczną. Koordynatorzy szkolni uczestniczyli w instruktażu, podczas którego zaprezentowano podsumowanie poprzedniej edycji, zasady realizacji programu oraz szczegóły dotyczące konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia. W ramach programu przeprowadzono 7 zajęć edukacyjnych, w których uczestniczyło 208 uczniów ze szkół podstawowych z terenu powiatu ełckiego. Zajęcia poświęcone były zasadom prawidłowego żywienia i nawodnienia organizmu, edukacji konsumenckiej oraz zaburzeniom odżywiania. Przeprowadzono także działania edukacyjne skierowane do 22 rodziców uczniów ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Ełku. Rodzice wzięli udział w wykładzie na temat żywienia w zaburzeniach lipidowych. Dodatkowo, w mediach społecznościowych opublikowano 6 postów edukacyjnych poświęconych tematyce żywienia i aktywności fizycznej. Przeprowadzono 8 wizytacji oceniających realizację programu.

Program edukacyjny „Czyste powietrze wokół nas"

Głównym celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy, a także zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń.

W roku szkolnym 2024/2025 w programie uczestniczyło 9 przedszkoli. Podczas zajęć dzieci uczyły się rozpoznawać rożne źródła dymu, w szczególności dym wydobywający się z papierosa. Zwiększyły także swoją wiedzę na temat skutków palenia, oraz miejsc, w których mogą być narażone na dym tytoniowy.

Program edukacyjny „Bieg po zdrowie"

Działania edukacyjne w ramach programu skierowane były do uczniów z klas IV szkół podstawowych, rodziców i nauczycieli. Mimo, iż odsetek osób palących w Polsce spada, obserwuje się, że do palenia przystępują coraz młodsze dzieci. Okres krytyczny, kiedy uczniowie próbują różnych używek, przypada na przedział 9-10 lat. Dlatego głównym celem programu jest opóźnienie i zapobieganie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży.

W roku szkolnym 2024/2025 w programie wzięło udział 10 szkół podstawowych, w tym 413 uczniów z 25 klas IV. W ramach programu przeprowadzono 6 zajęć edukacyjnych skierowanych do uczniów klas IV szkół podstawowych. Podczas spotkań omówiono zagadnienia dotyczące wpływu palenia papierosów tradycyjnych oraz e-papierosów na zdrowie, ze szczególnym uwzględnieniem konsekwencji krótko- i długoterminowych.

Program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne"

Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych wśród dzieci uczęszczających do przedszkoli. Okres ten w życiu dziecka jest niezmiernie ważnym etapem kształtowania się postaw determinujących aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia. Dlatego też istotne jest edukowanie dzieci w zakresie prawidłowego żywienia już od najmłodszych lat. Utrwalone wówczas przyzwyczajenia zdrowotne i nawyki decydują o późniejszym stylu życia. Dodatkowo z badań wynika także, że żywność ekologiczna może mieć związek ze zdrowszym stylem życia. Konsumenci ekologiczni częściej dbają o dietę i aktywność fizyczną oraz cechuje ich istotnie mniejsze prawdopodobieństwo nadwagi i otyłości. Główne założenia programu obejmują: zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych, propagowanie zdrowego stylu życia oraz zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

W roku szkolnym 2024/2025 w programie wzięło udział 10 placówek, w tym 492 dzieci oraz 536 rodziców. W ramach programu przeprowadzono zajęcia edukacyjne skierowane do 67 przedszkolaków.

Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS

Działania dotyczące profilaktyki HIV/AIDS są realizowane w oparciu o Harmonogram Realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS. Podejmowane są działania dotyczące profilaktyki zakażeń HIV wśród ogółu społeczeństwa, a także wśród młodzieży i dorosłych. Mają one na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS oraz promocję testowania w kierunku HIV.

Z okazji obchodów Światowego Dnia AIDS 01.12.2025 r. w sali sesyjnej Starostwa Powiatowego w Ełku odbył się „III powiatowy konkurs wiedzy o HIV i AIDS", do udziału w którym zgłosiło się 11 uczniów z 4 szkół ponadpodstawowych. Patronat nad wydarzeniem objął Starosta Ełcki.

W ramach programu przeprowadzono 34 zajęcia edukacyjne skierowane do 793 uczniów z 6 szkół ponadpodstawowych oraz wykład skierowany do studentów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie Filia w Ełku.

Pozostałe zadania obejmowały udział w ogólnopolskich kampaniach, poprzez działania informacyjno-edukacyjne w mediach społecznościowych oraz przygotowywanie stoisk informacyjno-edukacyjnych w trakcie imprez miejskich poświęconych tematyce zdrowia.

Program edukacyjny „Wybierz Życie – Pierwszy Krok"

Jest to program edukacyjny dla uczniów szkół ponadpodstawowych dotyczący profilaktyki raka szyjki macicy. Głównym celem jest edukacja dziewcząt i chłopców oraz ich rodziców i nauczycieli w zakresie profilaktyki raka szyjki macicy i innych nowotworów powodowanych przez HPV.

W roku szkolnym 2024/2025 program realizowano wśród 706 uczniów z 12 szkół ponadpodstawowych (licea, technika, szkoły branżowe). Przed rozpoczęciem programu koordynatorzy szkolni wzięli udział w szkoleniu.

W ramach programu przeprowadzono 16 zajęć edukacyjnych skierowanych do 399 uczniów szkół ponadpodstawowych oraz studentów, a także wykład w którym uczestniczyli uczniowie, rodzice i kadra pedagogiczna jednej ze szkół średnich. Działania realizowane w ramach programu poświęcone były tematyce HPV oraz nowotworom HPV-zależnym. W Zespole Szkół nr 5 im. Karola Brzostowskiego w Ełku przeprowadzono wizytację oceniającą realizację programu.

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?"

To program edukacyjny, którego celem jest przeciwdziałanie uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych. Koncentruje się on na konsekwencjach zażywania substancji psychoaktywnych w kontekście relacji międzyludzkich. Zamiast skupiać się wyłącznie na negatywnych skutkach zdrowotnych, podkreśla również jak destrukcyjny wpływ na związek oraz rodzinę może mieć zażywanie substancji psychoaktywnych.

W roku szkolnym 2024/2025 programem objęto 891 uczniów z 8 szkół ponadpodstawowych.

Program edukacyjny „Podstępne WZW"

Jest to program dotyczący profilaktyki zakażeń HAV, HBV, HCV. Jego głównym zamierzeniem jest szerzenie wiedzy na temat wirusowych zapaleń wątroby, a przede wszystkim przekazanie informacji w zakresie ryzyka zakażeń, uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki, pobudzenia do refleksji nad odpowiedzialnością w zakresie własnych zachowań zdrowotnych, a także kształtowanie postawy tolerancji i zrozumienia wobec osób zakażonych.

W roku szkolnym 2024/2025 programem objęto 1764 uczniów z 14 szkół (licea, technika i szkoły branżowe). Przeprowadzono 30 zajęć edukacyjnych skierowanych do 731 uczniów szkół ponadpodstawowych. W Zakładzie Doskonalenia Zawodowego w Białymstoku z siedzibą w Ełku przeprowadzono wizytację oceniającą realizację programu.

Program edukacyjny „Znamię! Znam je?"

Głównym celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka, a w szczególności przekazanie informacji na temat czynników ryzyka, uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki, a także promowanie odpowiednich zachowań i postaw.

W roku szkolnym 2024/2025 programem objęto 1932 uczniów z 15 placówek (licea, technika i szkoły branżowe). Przeprowadzono zajęcia edukacyjne skierowane do 21 uczniów technikum. Działania edukacyjne w zakresie profilaktyki czerniaka i innych nowotworów skóry prowadzone były także podczas działań edukacyjnych w ramach akcji „Zdrowe wakacje". W Zespole Szkół nr. 2 im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Ełku przeprowadzono wizytację oceniającą realizację programu.

Projekt edukacyjny #MłodziŚwiadomi

#MłodziŚwiadomi to innowacyjny projekt edukacyjny realizowany w roku szkolnym 2024/2025 w województwie warmińsko-mazurskim, stworzony w odpowiedzi na aktualną sytuację epidemiologiczną, dotyczącą chorób przenoszonych drogą płciową. Adresowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych oraz studentów uczelni wyższych.

Celem projektu jest:

- Zwiększenie wiedzy o chorobach takich jak AIDS, chlamydioza, rzeżączka, kiła i inne.
- Edukacja na temat sposobów przenoszenia, objawów i skutków zdrowotnych chorób.
- Promowanie diagnostyki, leczenia i profilaktyki.
- Kształtowanie odpowiedzialnych postaw wobec zdrowia i profilaktyki.
- Zachęcanie do regularnych badań i wczesnego wykrywania chorób.
- Wzmocnienie umiejętności podejmowania świadomych decyzji.
- Ograniczenie dezinformacji dotyczącej chorób przenoszonych drogą płciową.

W każdej klasie działania edukacyjne obejmowały 90-minutowe zajęcia podzielone na dwa 45-minutowe bloki tematyczne. W ramach projektu przeprowadzono zajęcia edukacyjne dla 650 uczniów z 28 klas szkół ponadpodstawowych oraz 60 studentów. Działania informacyjno-edukacyjne prowadzony były także w mediach społecznościowych gdzie zamieszczono 5 postów dotyczących zagadnień omawianych w projekcie.

Akcja „Moje dziecko idzie do szkoły"

Akcja skierowana jest do rodziców oraz opiekunów dzieci, które w przyszłym roku szkolnym rozpoczną naukę w klasach I szkół podstawowych. Jej celem jest poszerzenie wśród rodziców wiedzy na temat wybranych aspektów zdrowego stylu życia, ich roli w kształtowaniu prawidłowych nawyków prozdrowotnych u dzieci oraz przekonanie o słuszności podejmowanych działań profilaktycznych zarówno w domu, jak i w środowisku szkolnym.

W roku 2025 działaniami edukacyjnymi objęto 539 rodziców z 14 placówek.

W ramach spotkań omawiano zasady prawidłowego żywienia dzieci ze szczególnym uwzględnieniem I i II śniadania oraz odpowiedniego nawodnienia organizmu. Przeprowadzono także działania informacyjno-edukacyjne dotyczące obciążenia uczniów plecakami, dostosowania umeblowania do wymagań ergonomii, zapewnienia właściwego oświetlenia na stanowisku pracy ucznia w domu oraz profilaktyki wszawicy.

Bezpieczeństwo dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego

Akcja „Zdrowe wakacje"

W ramach akcji „Zdrowe Wakacje” w terminie od 30.06.2025 r. do 29.08.2025 r. przeprowadzono 24 zajęcia edukacyjne skierowane do uczestników wypoczynku letniego. Część spotkań odbyła się przy współpracy z pracownikami Komendy Powiatowej Policji w Ełku oraz Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Ełku.

Edukacją objęto 1618 uczestników obozów, kolonii i półkolonii. Tematyka zajęć obejmowała kluczowe zagadnienia zdrowotne, takie jak znaczenie prawidłowej higieny rąk w profilaktyce chorób zakaźnych, zasady racjonalnego żywienia i nawodnienia organizmu, bezpieczeństwo żywności, reguły bezpiecznego korzystania z promieniowania słonecznego, podstawy profilaktyki chorób odkleszczowych, bąblowicy, zasady bezpiecznego grzybobrania oraz skutki zdrowotne wynikające z zażywania substancji psychoaktywnych. Uczestnicy zajęć oraz wychowawcy otrzymali materiały informacyjno-edukacyjne dotyczące wyżej wymienionej tematyki. Działania informacyjno-edukacyjne prowadzone były również w mediach społecznościowych gdzie zamieszczono 15 postów dotyczących bezpieczeństwa zdrowotnego latem. 08.07.2025 r. udzielono wywiadu do TVP Olsztyn na temat działań edukacyjnych prowadzonych w ramach akcji.

Akcja „Zdrowe ferie”

Podczas wypoczynku zimowego edukacją objęto 112 uczestników kolonii i półkolonii przebywających na terenie powiatu ełckiego. Działania skierowane do dzieci i młodzieży poświęcone były m. in. profilaktyce grypy i innych chorób zakaźnych, znaczeniu szczepień ochronnych, prawidłowej higienie rąk oraz profilaktyce wszawicy.

Działania informacyjno-edukacyjne prowadzono także w mediach społecznościowych, gdzie zamieszczono 5 postów dotyczących bezpieczeństwa zdrowotnego zimą.

Propagowanie zasad higieny osobistej

Higiena rąk to podstawowy element zapobiegania rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych i utrzymania dobrego stanu zdrowia. Czyste ręce są kluczowe, ponieważ to właśnie one mają kontakt z wieloma powierzchniami i przedmiotami, na których mogą znajdować się bakterie, wirusy i inne patogeny. Regularne mycie rąk skutecznie zmniejsza ryzyko przenoszenia infekcji, a także chorób zakaźnych. Edukacja na temat higieny rąk jest szczególnie istotna w szkołach oraz przedszkolach, gdzie kontakt z dużą liczbą osób zwiększa ryzyko rozprzestrzeniania się chorobotwórczych drobnoustrojów.

W 2025 roku przeprowadzono 47 zajęć edukacyjnych, które były poświęcone prawidłowej higienie rąk, higienie osobistej oraz higienie jamy ustnej i objęły swoim zasięgiem 2111 przedszkolaków, uczniów szkół podstawowych, ponadpodstawowych, osób dorosłych oraz seniorów.

Propagowanie zdrowego stylu życia i edukacja konsumencka

Zdrowy styl życia jest kluczowy dla utrzymania dobrego samopoczucia i odporności na różne choroby. Odpowiednia dieta oraz regularna aktywność fizyczna to tylko dwa z wielu filarów, które składają się na nasze zdrowie. Warto jednak podkreślić, że te dwa elementy są fundamentem, na którym można budować resztę zdrowych nawyków. Kluczem do sukcesu w zdrowym stylu życia jest umiejętne połączenie zdrowego odżywiania z regularną aktywnością fizyczną. Te dwie sfery wzajemnie się wspierają. Odpowiednia dieta dostarcza organizmowi energii niezbędnej do podejmowania wysiłku fizycznego, a regularne ćwiczenia poprawiają metabolizm i zwiększają efektywność przyswajania składników odżywczych. Tylko wówczas, gdy będziemy dbać zarówno o to, co jemy, jak i o to, jak aktywnie spędzamy czas, możemy cieszyć się zdrowiem przez długie lata.

W ramach działań poświęconych promocji zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej przeprowadzono 53 zajęcia edukacyjne oraz wykłady, w których wzięło udział 2510 przedszkolaków, uczniów szkół podstawowych, ponadpodstawowych, dorosłych oraz seniorów. Tematem spotkań były zasady prawidłowego żywienia i nawodnienia organizmu oraz edukacja konsumencka i profilaktyka chorób dietozależnych.

Profilaktyka tytoniowa , Światowy Dzień bez Tytoniu, Światowy Dzień Rzucania Palenia

Profilaktyka tytoniowa to działania mające na celu ograniczenie ekspozycji na dym tytoniowy oraz minimalizowanie jego negatywnych skutków zdrowotnych. Palenie papierosów jest jedną z głównych przyczyn wielu chorób przewlekłych, w tym nowotworów, chorób serca, a także problemów z układem oddechowym. Profilaktyka tytoniowa obejmuje szeroki wachlarz działań, od regulacji prawnych po edukację różnych grup społecznych.

W ramach profilaktyki tytoniowej przeprowadzono 8 zajęć edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży. Wzięło w nich udział 277 uczniów z 6 placówek. Ponadto przeprowadzono wykład skierowany do osób dorosłych, w którym uczestniczyło 25 osób.

W ramach Światowego Dnia bez Tytoniu przeprowadzono 3 zajęcia edukacyjne, w których wzięło udział 125 uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych.

W ramach Światowego Dnia Rzucania Palenia przeprowadzono 17 zajęć edukacyjnych, w których uczestniczyło 494 uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Tematem spotkań był wpływ papierosów tradycyjnych oraz e-papierosów na zdrowie dzieci i młodzieży. Ponadto przygotowano 2 stoiska informacyjno-edukacyjne w szkołach ponadpodstawowych, które odwiedziło łącznie 160 osób. opublikowano 6 postów w mediach społecznościowych oraz przesłano do szkół materiały dotyczące wpływu e-papierosów na zdrowie dzieci i młodzieży.

Profilaktyka chorób odkleszczowych (w tym kampania „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”

Celem kampanii było propagowanie podstawowych zasad ochrony przed kleszczami, edukacja w zakresie prawidłowego usuwania kleszczy, zwiększenie społecznej świadomości na temat profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze oraz poszerzenie wiedzy na temat szczepień ochronnych jako skutecznej metody zapobiegania kleszczowemu zapaleniu mózgu (KZM).

W ramach kampanii przeprowadzono 9 zajęć edukacyjnych skierowanych do 161 przedszkolaków oraz uczniów szkół podstawowych, a także 4 wykłady, w których wzięło udział 101 osób dorosłych i seniorów. Tematyka kampanii była poruszana także podczas wszystkich 24 spotkań z 1618 uczestnikami wypoczynku letniego, którzy poznawali podstawowe informacje dotyczące kleszczy – m. in. miejsca ich występowania, technikę prawidłowego usuwania kleszcza, a także sposoby ochrony przed boreliozą i kleszczowym zapaleniem mózgu

Światowy Dzień Zdrowia

Światowy Dzień Zdrowia, obchodzony corocznie 7 kwietnia, upamiętnia dzień powołania Światowej Organizacji Zdrowia. Jego celem jest zwiększenie świadomości na temat globalnych zagrożeń zdrowotnych oraz zwrócenie uwagi na problemy, które wymagają podjęcia działań na poziomie międzynarodowym. Co roku obchodom towarzyszy inny temat, który koncentruje się na różnych aspektach zdrowia.

W 2025 roku w ramach Światowego Dnia Zdrowia obchodzonego pod hasłem „Bezpieczeństwo zdrowotne – wspólna odpowiedzialność” odbyły się Dni Otwarte Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Siedzibę Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ełku odwiedzili seniorzy, którzy mieli okazję uczestniczyć w wykładach prowadzonych przez pracowników i poznać działania, które są podejmowane na rzecz ochrony zdrowia publicznego. W ramach Światowego Dnia Zdrowia działaniami edukacyjnymi objęto również 120 uczniów I Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Żeromskiego w Ełku, którzy uczestniczyli w wykładzie na temat profilaktyki uzależnień, oraz 37 członków Środowiskowego Domu Samopomocy w Nowej Wsi Ełckiej, którzy wzięli udział w wykładzie na temat profilaktyki chorób zakaźnych.

Profilaktyka nowotworów

Z każdym rokiem wzrasta liczba osób chorych na nowotwory złośliwe. Choroby te mogą dotknąć każdego, dlatego regularne poddawanie się badaniom profilaktycznym daje szanse na szybsze wykrycie i skuteczniejsze leczenie. Również styl życia odgrywa tu fundamentalną rolę – odpowiednia dieta, regularna aktywność fizyczna, zaprzestanie palenia i unikanie alkoholu to istotne czynniki profilaktyczne. Działania informacyjno-edukacyjne były prowadzone w ramach akcji profilaktycznych skierowanych do mieszkańców miasta, a także poprzez media społecznościowe. Członkowie Środowiskowego Domu Samopomocy „Pod Kasztanami” w Ełku uczestniczyli w wykładzie poświęconemu profilaktyce nowotworów, którego istotnym punktem były badania profilaktyczne.

Profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych

Profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych stanowi fundamentalny element działań zdrowotnych, których celem jest zapobieganie rozwojowi uzależnień oraz ograniczanie ich negatywnych konsekwencji zarówno dla jednostek, jak i dla całego społeczeństwa. Uzależnienia od alkoholu, narkotyków, papierosów i innych substancji psychoaktywnych stanowią poważne zagrożenie dla

zdrowia fizycznego i psychicznego, a ich wpływ sięga także głęboko w życie rodzinne, społeczne i zawodowe osób dotkniętych tym problemem.

10 marca 2025 r. w auli Zespołu Szkół nr 1 im. Jędrzeja Śniadeckiego w Ełku odbyła się konferencja pt. „Moc świadomych wyborów – profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych", zorganizowana we współpracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ełku, Zespołu Szkół nr 1 im. Jędrzeja Śniadeckiego w Ełku oraz Mazurskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Ełku. Konferencja skierowana była przede wszystkim do dyrektorów szkół i przedszkoli, rodziców, nauczycieli, pedagogów, psychologów oraz doradców zawodowych. Wzięło w niej udział 130 uczestników. Wydarzenie stanowiło doskonałą okazję do poszerzenia wiedzy na temat uzależnień oraz substancji psychoaktywnych i ich wpływu na zdrowie. Wykłady przeprowadzili specjaliści z zakresu profilaktyki i leczenia uzależnień:

Pan Marek Kamionowski – certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień z Ośrodka Terapii Uzależnień w Starych Juchach mówił o uzależnieniu od alkoholu. Wskazał na przyczyny uzależnienia, zagrożenia oraz leczenie. Zwrócił też uwagę na trudności, przed którymi stają osoby uzależnione, zwłaszcza w społeczeństwie, w którym alkohol jest głęboko zakorzeniony w życiu rodzinnym i społecznym.

Pan Radosław Gruss – kierownik Oddziału Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie poruszył temat nowych substancji psychoaktywnych. Zwrócił uwagę na ich stosunkowo łatwą dostępność na rynku oraz na fakt, że mimo iż niektóre z nich bywają przedstawiane jako bezpieczniejsze alternatywy, to niosą ze sobą poważne konsekwencje zdrowotne. Podkreślił, też że jako rodzice oraz osoby pracujące z młodzieżą powinniśmy być świadomi zagrożeń związanych z tymi substancjami.

Działania edukacyjne prowadzone w ramach profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych objęły swoim zasięgiem także młodzież. Przeprowadzono 24 zajęcia edukacyjne w których wzięło udział 674 uczniów z 7 szkół podstawowych oraz 8 zajęć edukacyjnych, w których uczestniczyło 527 uczniów szkół ponadpodstawowych.

Profilaktyka chorób dietozależnych

Profilaktyka chorób dietozależnych jest kluczowym elementem zdrowego stylu życia, ponieważ wiele przewlekłych schorzeń, takich jak otyłość, cukrzyca typu 2, choroby serca, nadciśnienie czy niektóre nowotwory, ma swoje podłoże w niewłaściwej diecie i stylu życia. Działania edukacyjne były skierowane zarówno do młodzieży, dorosłych, jak i osób starszych. Temat spotkań dotyczył przede wszystkim profilaktyki otyłości, cukrzycy typu II oraz zaburzeń lipidowych. W trakcie wykładów omówiono zagadnienia poświęcone insulinooporności, zaburzeniom metabolizmu węglowodanów, a także znaczeniu produktów o niskim i wysokim indeksie glikemicznym. Ponadto, podkreślono rolę odpowiedniego spożycia błonnika pokarmowego, kwasów tłuszczowych omega-3, witamin oraz składników mineralnych. Działaniami objęto 60 osób dorosłych oraz seniorów.

Kampanie EFSA – #Safe2EatEU i #PlantHealth4Life

W roku 2025 odbyły się kolejne edycje kampanii, które poświęcone były zagadnieniom związanym z higieną żywności, suplementami diety, znakowaniem żywności, alergenami pokarmowymi oraz kwestiami dotyczącymi zdrowia roślin. Działania edukacyjne objęły wykłady skierowane do osób dorosłych oraz publikacje materiałów w mediach społecznościowych.

Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach – To wydarzenie mające na celu zwrócenie uwagi na problem narastającej oporności na antybiotyki u ludzi. W ramach akcji przygotowano 2 stoiska edukacyjne – skierowane do społeczności szkół ponadpodstawowych, a także przeprowadzono wykład, w którym uczestniczyli członkowie oraz kadra Środowiskowego Domu Samopomocy „Pod Kasztanami". Zajęcia edukacyjne poświęcone bakteriom, ich znaczeniu oraz narastającemu zjawisku lekooporności skierowane były także do 48 uczniów szkoły podstawowej.

Profilaktyka zatrucia grzybami

W ramach profilaktyki zatruć grzybami udzielono dwóch wywiadów do Radia 5 na temat bezpiecznego grzybobrania. Odbyły się także dwa wykłady skierowane do osób dorosłych oraz seniorów, w których wzięło udział 50 osób. Działania informacyjno-edukacyjne prowadzone były w mediach społecznościowych oraz przy stoiskach informacyjno-edukacyjnych w ramach wydarzeń organizowanych na terenie miasta.

Działania profilaktyczne ukierunkowane były również na edukację i informowanie ogółu społeczeństwa. W ramach akcji promujących działania prozdrowotne oraz profilaktyczne skierowanych do mieszkańców miasta przygotowano 7 stoisk, które odwiedziło łącznie 1000 osób. Na stoiskach pracownicy PSSE w Ełku udzielali porad m. in. z zakresu profilaktyki tytoniowej, higieny rąk, profilaktyki HIV i chorób przenoszonych drogą płciową, profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze, promocji zdrowego stylu życia, profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych, profilaktyki chorób nowotworowych, zatruć grzybami, szczepień ochronnych, antybiotykooporności, profilaktyki gruźlicy, a także działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących obciążenia uczniów plecakami, dostosowania umeblowania do wymagań ergonomii, zapewnienia właściwego oświetlenia na stanowisku pracy ucznia w domu oraz dbania o stan czystości głowy.